¶ PRIORVM ANALYTICORVM

Ariſtotelis Libri duo Boetio Seuerino interpræte.

PARISIIS.

In Clauſo brunelli ſub interſignio cornu cerui.

1533

pr[illegible] Dixit monu[illegible] Rem[illegible] [illegible] Nibil omnes
tenens. De his que circa talem disciplinā [illegible] considerāda
De [illegible] proponit. Dixit nūc [illegible] digna ultimo et si
[illegible] intendimq demostratio –
multi [illegible]

In quo differat demonstratio et sciētia demonstratiua habes ex alexā.
et philopono. circa hūc locū et eustratiū penultimo Cap. 2 posteri.
sequitur. n. sciētiā demostratiuā esse nostri animi habitum
demōstrationē uero esse actionē quādā que a sciētia demōstratiua
proficiscit

DE PROPO
ſitione termino & Syllogiſmo. Cap.I

Rimū dicendum circa quid
& de quo eſt itentio: quoniā
circa demōſtrationem, & de
diſciplina demonſtratiua eſt
Deinde determinandū quid
ꝓpoſitio, & quid terminus
quid ſyllogiſmus, quis pfe-
tus, & qs ipfectus. Poſtea vero quid eſt i toto eſ
e vel non eſſe hoc in illo: & quid dicimus de oī
ut de nullo ꝑdicari. ij ¶Propoſitio ergo eſt
ō affirmatiua vel negatiuā alicuius de aliquo.
j ¶Hęc aūt aut vniuerſalis, aut ꝑticularis, aut
definita. Dico aūt vniuerſalem quidem, cū ali
uid oī aut nulli ineſſe. Particularem vero: cum
licui, aut non alicui aut non oī ineſſe. Indefini
m antem: cum quid ineſſe vel non ineſſe ſigni
cat, ſine vniuerſali vel particulari, vt cōtrario-
i eādem eſſe diſciplinā: aut, voluptatem nō eſ
bonū. 4 ¶Differt aūt demōſtratiua propo-
io a dialectica: qm̄ demōſtratiua quidē ſum-
tio alterius ꝑtis contradictionis eſt. Non eñ in
rrogat ſed ſumit: qui demonſtrat. Dialectica
ero interrogatio contradictionis eſt. Nihil au
m refert vt fiat ex vtraq; ſyllogiſmus nā & qui
monſtrat, & qui interrogat ſyllogiſat: ſumens
iquid de de aliquo eſſe vel non eſſe. 5

imitinl tiquit ari ſtoteles.) hoc ē aut nō alicui & plerūq alias, vbi negādi ng ta particu laritatis.

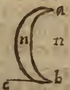
¶Quare erit ſyllogiſtica quidẽ ꝓpoſitio: ſimpliciter affirmatio vel negatio alicuiꝰ de aliquo ſcd̄m dictū modum. demonſtratiua vero ſi vera ſit: & p primas propoſitiones ſumpta. dialectica autem pcontanti quidẽ interrogatio contradictionis eſt, ſyllogiſanti vero ſumptio apparẽtis & probabilis, quemadmodū in topicis dictū eſt Quid eſt ergo ꝓpoſitio, & quid differt ſyllogiſtica a demõſtratiua, & dialectica: diligẽtius quidẽ in ſequẽtibus dicet. Ad Præſentem uero vtilitatem: ſufficiẽter nobis determinata ſint q̄ tūc dicta ſunt. 6 ¶Terminum autem voco in quem reſoluitur ꝓpoſitio, vt predicatum & de quo p̄dicat: vel appoſito vel ſeparato eſſe, vel nõ eſſe. 7 ¶Syllogiſmus eſt oro in qua q̄buſdā poſitis, aliud quiddā ab his q̄ poſita ſunt ex neceſſitate accidit, eo qd̄ hæc ſunt. Dico autem eo qd̄ hæc ſunt: ꝓpter hec accidere. Propter hec vero accidere eſt nullius extriſecus termini indigere vt fiat neceſſariū. 8 pfectū vero voco ſyllogiſmū qui nullius alius indiget: p̄ter eā q̄ ſumpta ſūt vt appareat neceſſariū. 9 Imp̄fectum vero qui indiget aut vnius, aut plurium, q̄ ſunt quidẽ neceſſaria p ſubiectos terminos: non autem ſumpta ſunt per propoſitiões. 10 ¶In toto autem eſſe alterum in altero: & de omni prædicari alterum de altero idem eſt. Dicimus aūt de oī prędicari quando nihil eſt ſumere ſubiecti de quo non dicatur alterum: & de nullo ſimiliter.

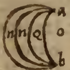
¶De conuerſione abſolutarum propoſitionum. Cap II.

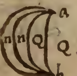
Q Voniã autem omnis ꝓpoſitio eſt, aut de ineſſe, aut ex neceſſitate ineſſe, aut cõti gere ineſſe. 12 ℭHarũ autem, hæ ꝗdem affirmatiuę: illę autem negatiuę ſcd̃m vnãquã ꝗ appellationem. 13 ℭRursus autem affirmatiuarum & negatiuarũ: alię ſunt vniuerſales, aliæ ꝑticulares, alię indefinitę. 14 ℭ Vniuerſalẽ quidem priuatiuã de eo qđ eſt ineſſe: neceſſe eſt in terminis cõuerti. Vt ſi nulla voluptas eſt bonũ: neq; bonũ nullum, erit voluptas. 15 ℭPrędicatiuã autem cõuerti quidem neceſſarium eſt: non tñ vniuerſaliter, ſed in parte, vt ſi omnis voluptas eſt bonum: & bonum aliquod voluptas.

16 ℭParticularẽ autem affirmatiuã quidem cõuerti neceſſe eſt ꝑticulariter. Nã ſi voluptas aliqua, bonum. & bonum aliqđ erit voluptas. 17 ℭPriuatiuã vero non eſt neceſſarium. Non enĩ ſi homo nõ ineſt alicui animali: & animal nõ ineſt alicui homini. 18 ℭPrimum ergo ſit priuatiua vniuerſalis a b, ꝓpoſitio. ſi ergo nulli b ineſt a: neq; a, nulli inerit b. nã ſi alicui ineſt vt c: non verum erit nullũ b eſſe a. nã c eorũ q̃ ſunt b aliqđ eſt. 16 ℭSi vero omni b ieſt a: & b, alicui a ineſt. nã ſi nulli: neq; a, nulli b inerit, ſed poſitum erat, omni ineſſe. 20 ℭSimiliter autem & ſi particularis eſt ꝓpoſitio. nã ſi ineſt a, alicui b: & b alicui eorũ q̃ ſunt a neceſſe eſt ineſſe. ſi eñi nulli. nec a, nulli inerit b. 21. ℭ Si autẽ a alicui eorũ q̃ ſunt b, nõ ineſt: nõ neceſſe eſt & b, alicui a nõ ieſſe. vt ſi b quidẽ ſit animal: a vero homo. hõ ei nõ omni aĩali: aĩal vero omni homini ineſt,

11 Neq; bonum nullum, neq; ſuperfluane gatio eſt. negantq; duę negationes vt frequenter poſtea vti neq; a nulli. & in ſimilibus.

¶De cõuerſione ꝓpoſitionũ de modo. Ca. III.

22 Eodẽ autem modo ſe habebit in neceſſariis ꝓpoſitionibus. nã vniuerſalis quidẽ priuatiua vniuerſaliter cõuertit. Affirmatiuarũ autẽ vtraq; particulariter. 23 ¶Nã ſi neceſſe eſt a nulli b ineſſe, neceſſe eſt & b nulli a ineſſe. ſi em̃ alicui cõtigit: & a alicui b cõtinget. 24 ¶Si autẽ ex neceſſitate a oi vel alicubi b ineſt: & b alicui a neceſſe eſt ineſſe. nã ſi nõ ex neceſſitate ieſt: neq; a alicui b ex neceſſitate ierit. 25. ¶particularis vero priuatiua nõ cõuertitur, ꝓpter eãdem cauſã ꝓpter quã & ſupradiximus 26 ¶In cõtigẽtibus vero qm̃ multipliciter dicit cõtigere. nam & neceſſariũ & nõ neceſſariũ, & poſſibile cõtigere dicimus. 27 ¶In affirmatiuis quidem, ſimiliter ſe habebit ſcdm̃ cõuerſionem in oĩbus. Nã ſi a omni aut alicui b cõtingit: & b alicui a cõtinget. ſi em̃ nulli, nec a nulli b. oſtẽſũ eſt eni hoc prius. xxvij. ¶In negatiuis vero non ſimiliter: ſed q̃cũq; quidẽ cõtigere dñr ex eo q̃d ex neceſſitate nõ inſunt, vel in eo q̃d nõ ex neceſſitate inſunt ſimiliter. Vt ſi quis dicat hominẽ cõtingere nõ eſſe equũ, aut album nulli tunicę ineſſe, horũ ei hoc quidẽ ex neceſſitate nõ ineſt: illd vero nõ ex neceſſitate ieſt, & ſimiliter cõuertit propoſitio. Nã ſi cõtingit nulli homini equũ ieſſe: & hominẽ cõtingit nulli equo ineſſe & ſi albũ cõtingit nulli tunicę: & tunica cõtigit nulli albo ſi em̃ alicui neceſſario: & albũ tunicę alicui ierit ex neceſſitate. hoc ei oſtẽſũ eſt prius xxix ¶Similiter aũt & ĩ pticulari negatiua. xxx.

Modi cõtingentis tres: neceſſariũ. non neceſſarium. poſſibile.

Hoc ſequens nõ reſpicit: ſed præcedens.

¶Quęcunq; vero vt in pluribus & in eo quod nata ſunt dñr cōtingere, ſcđm quem modum determinamus contingens: nō ſimiliter ſe habebat in priuatiuis cōuerſionibus. ſed & vniuerſalis quidē priuatiua propoſitio nō cōuertiť: particularis vero cōuertitur. hoc autem erit manifeſtum qñ de cōtingenti dicemus. 31. ¶Nūc aūt nobis tātum ſit cū ijs q̄ dicta ſunt, manifeſtum: quoniā cōtingere nulli, aut alicui nō ieſſe affirmatiuā habet figurā. nā & cōtingit ipſi eſt ſimiliter ordinať. Eſt aūt quibuſcūq; adiacēs p̄dicatur. affirmationē ſp facit, & oīno. vt eſt nō bonū vel eſt nō albū, vel ſimpliciter eſt non hoc oſtēdetur autem & hoc per ſequentia. ſcđm conuerſiones autem, ſimiliter ſe habebunt in alijs.

Secundū quem modum. Nō de cōtingenti illo ſecundo mō p̄ſertim hoc in libro determinabit ſyllogiſmos.

xxxij

¶De modis ſyllogiſticis & a ſyllogiſtis abſolutis primæ figuræ. Cap. IIII.

HIs vero determiatis dicemus iā per quę, & qñ & quomodo fit oīs ſyllogiſmus: poſtea vero dicendum de demōſtratōe Prius eī de ſyllogiſmo dicendū q̄ de demōſtratiōe: eo ꝙ vniuerſalior eſt ſyllogiſmus. nā demōſtratio quidē ſyllogiſmus quidā eſt: ſyllogiſmus vero nō oīs, demōſtratio. 33 ¶Qñ igiť tres termini ſic ſe habēt adiuicē, vt & poſtremus ſit ī toto medio, & medius ī toto prio vł ſit vel nō ſit: neceſſe eſt extremitatū pfectū eſſe ſyllogiſmū. ¶Voco autem mediū, quod & ipſum in alio: & aliud in ipſo eſt: quod & poſitione medium eſt. Extrema vero qđ & ipſum in alio & in quo aliđ eſt. ¶Si ei a de omni b, & b de omni c, neceſſa

eſt a de omni c prædicari. Prius ei dictũ eſt quo
modo de omni dicimus. Similiter autẽ & ſi a, de
nullo b, b aũte de omni c: quoniã a, nulli c inerit
34 ¶Si autẽ primum quidem omni medio cõ-
ſequẽns eſt, mediũ vero nulli poſtremo: nõ erit
ſyllogiſmus extremitatũ. ¶Nihil ei neceſſariũ
accidit, eo qđ hęc ſunt nã, & omni & nulli conti-
git primum poſtremo ineſſe, quare neq; particu
lare, neq; vniuerſale fit neceſſariũ. cum autẽ ni-
hil eſt neceſſariũ: per hæc non erit ſyllogiſmus.
termini vero eius qđ eſt omni ieſſe: animal, hõ,
equus. eius vero qđ eſt nulli: animal, hõ, lapis.
35 ¶Quando vero nec primũ medio, nec me-
dium poſtremo vlli ineſt: nec ſ erit ſyllogiſmus
termini vero vt ineſſe: ſcientia, linea, medicina.
vt non ineſſe: ſciẽtia, linea, vnitas. 6 ¶Vniuer-
ſalibus igitur exiſtentibus terminis: manifeſtũ
eſt in hac figura qñ erit, & quando non erit ſyl-
logiſmus. & quoniã cum eſt ſyllogiſmus, neceſ-
ſariũ eſt terminos ſic ſe habere vt diximus. & ſi
ſic ſe habẽt: manifeſtũ quoniã erit ſyllogiſmus.
37 ¶Si autẽ hic quidem terminorũ vniuerſali-
ter, alius vero pticulariter ad aliũ, quando vni-
uerſale quidẽ ponit ad maiorẽ extremitatẽ vel
pdicatiuũ vel priuatiuũ, pticulare vero ad mi-
norẽ pdicatiuũ: neceſſe eſt ſyllogiſmum eſſe p-
fectũ. Qñ vero ad minorẽ vel quolibet mõ ali-
ter ſe habeãt termini: ipoſſibile eſt. ¶Dico aũt
maiorẽ extremitatẽ: qđ ẽ in quo mediũ eſt mino
rẽ vero: q ſub medio eſt. ¶Inſit eni a quidẽ; oĩ
b: b aũt alicui c. ergo ſi eſt de omni pdicari qđ in

principio dictũ eſt: neceſſe eſt a, alicui c ineſſe. ¶ Et ſi a quidẽ, nulli b ineſt: b vero, alicui c: neceſſe eſt a, alicui c nõ ineſſe. determinatũ eſt eĩ & de nullo, quomodo dicimus: quare erit ſyllogiſmus pfectus. Similiter aũt & ſi indefinitũ ſit b c pdicatiuum: nã idẽ erit ſyllogiſmus indefinito & pticulari ſumpto. ¶ Si aũt ad minorẽ extremitatem vniuerſale ponat̃ vel pdicatiuũ vel priuatiuũ: non erit ſyllogiſmus neq; cũ affirmatiua, neq; negatiua neq; indefinita neq; pticularis ſit. vt ſi a quidẽ, alicui b ineſt vel non ineſt: b autẽ, omni c ineſt. Termini vt ineſſe: bonũ, habitus, prudẽtia vbi nõ ineſſe: bonũ, habitus: indiſciplina. Rurſum ſi b quidẽ, nulli c: a vero. alicui b ineſt, vel nõ ineſt, vel nõ omni ieſt, nec ſic erit ſyllogiſmus. Termini omni ineſſe, albũ, equus, cygnus. nulli ineſſe: albũ, equus, coruus. Idẽ aũt & ſi a b indefinitũ ſit. ¶ Nec qñ ad maiorẽ extremitatẽ quidẽ vniuerſale ponat̃ vel pdicatiuũ vel priuatiuũ. ad minorẽ vero pticulare priuatiuũ: nõ erit ſyllogiſmus vel indefinito, vel pticulari ſumpto. Velut ſi a quidẽ. omni b ineſt b autem alicui c non ineſt vel non omni ineſt. Cui eĩ alicui nõ ineſt mediũ: hoc oẽ & nullũ ſequit̃ primũ. ponant̃ ei termini: aĩal, hõ, albũ, deiñ & de quibus albis nõ pdicat̃ hõ: ſumãtur, cygnus. & nix, ergo animal de vno quidẽ omni pdicat̃: de altero vero nullo quare nõ erit ſyllogiſmus. Rurſum a qdẽ, nulli b inſit, b aũt alicui nõ inſit. & ſint termini: animatũ, hõ, albũ. deiñ ſumãt̃ albã de quibus nõ pdicat̃ hõ: cygnus &

De vno albo ſcilicet cygno: de altero vero albo ſcilicet niue.

De hoc de nix, nã inanimatum de hoc quidẽ oĩ prædicat̃, hoc albo de illo vero nullo. ¶ Amplius qm̃ indefinitum ſcilicet ni- eſt alicui eorum quę ſunt c, non ineſſe b: verum ue, de illo, eſt autem & ſi nulli ineſt, & ſi non oĩ, quoniam de illo al- alicui non ineſt, ſumptis autem his terminis ve- bo ſcilicet lut nulli ineſſe, non fit ſyllogiſmus [hoc enĩ di- cygno, ctũ eſt prius] manifeſtum ergo eſt quoniã in eo ꝙ ſic ſe habent termini non erit ſyllogiſmus, eſ ſet eĩ & in his. Similiter aũt oſtendet̃: & ſi vniuer ſale ponat̃ priuatiuũ. 38 ¶ Neq; eĩ ſi ambo inter ualla particularia p̄dicatiuę vel priuatiuę dicãt aut hoc quidẽ p̄dicatiuũ illd̃ vero priuatiuum, vel hoc quidẽ indefinitũ illd̃ vero definitum. vł ambo indefinita, nõ erit ſyllogiſmus nullo mõ. ¶ Termini vero cões oĩm: aĩal, albũ, equus: aĩ- mal, album, lapis. 39 ¶ Manifeſtum eſt igit̃ ex ijs quæ dicta ſunt, quoniã ſi ſit ſyllogiſmus in hac figura pticularis. quoniã neceſſe eſt termi- nos ſic ſe habere vt diximus. Aliter eĩ ſe haben tibus, nullo ſit. 40. ¶ Palã autẽ quoniã oẽs qui in hac ſunt ſyllogiſmi, perfecti ſunt. Oẽs enim pficiuntur per ea quę ex principio ſumunt̃. 41. ¶ Et quoniã oĩa problemata oſtenduntur per hanc figurã. Et eĩ omni, & nulli, alicui & nõ ali- cui eſſe. Voco aũt huiuſmodi figurã primam.

Non erit ſyllogiſ- mus nullo modo: ſu- perfluit negatio.

¶ De ſyllogiſmis abſolutis in ſecunda figura. Cap. V.

Quando vero idem huic oĩ quidẽ. illĩ vero nulli ineſt, vel vtriq; oĩ vel nulli: figuram quidẽ huiuſmodi voco ſcd̃am. 43 ¶ Me diũ autem in hac dico. qd̃ de vtraque prędicat̃.

44 ❡Extremitates vero de quibus dr̃ hoc. Maiorem quidem extremitatẽ. quę iuxta medium poſita eſt. Minorem vero q̃ lõgius ſita eſt a medio. Ponit̃ autem mediũ foras quidem extremitatum, primũ vero poſitiõe. 45. ❡ Perfectus igitur nõ erit ſyllogiſmus nullo modo in hac figura, poſſibilę vero erit & vniuerſalibus, & nõ vniuerſalibus exiſtentibus terminis. 46 ❡ Vniuerſalibus igit̃ terminis erit ſyllogiſmus, qñ mediũ huic quidẽ oĩ, illi vero nulli ierit, etſi ad vtrũuis ſit priuatiuũ, aliter vero nullo mõ. ❡ Prędicet ẽm m, de n quidẽ nullo, de x vero oĩ. qm̃ igit̃ cõuertit̃ priuatiua, nulli m ierit n. at m omni x ſupponebatur: quare n, nulli x inerit. hoc ẽm oſtenſum eſt prius. ❡ Rurſum ſi m, n quidem oĩ ineſt, x vero nulli. neq; n, x nulli ierit, Nã ſi m, nulli x, neq; x, nulli m inerit. at vero m, omni n inerat, quare x, nulli n ierit. facta eſt ẽm rurſum prima figura. qm̃ autem cõuertit̃ priuatiuum neq; n, nulli x inerit. quare erit idem ſyllogiſmus: eſt autem oſtendere hęc & ad impoſſibile ducentes.

Quoniã ergo fit ſyllogiſmus ſic ſe habentibus terminis manifeſtũ eſt, ſed nõ pfectus. nõ ẽi ſolũ ex iis q̃ ab initio ſumpta ſunt, ſed ex aliis pficit̃ neceſſariũ. ❡ Si autem m, de oĩ n & x prædicet̃, nõ erit ſyllogiſmus, Termini ieſſe: ſubſtãtia, animal, homo. nõ ieſſe: ſubſtãtia, aĩal, lapis. mediũ ſubſtãtia. Nec qñ de n nec de x nullo, pdicat̃ m. Termini ieſſe: linea, aĩal hõ. nõ ieſſe, linea, aĩal, lapis. Manifeſtũ eſt ergo qm̃ ſi ſit ſyllogiſmus ex vniuerſalibus termĩs: neceſſe ẽ termios ſic ſe

Non eſſe, nullo mõ abundat negatio.

Neq; n, x nulli: abũdat negatio.

O MNI.
O Subſtãtia.
O Anĩal.
O homo

N V L LI.
O Subſtãtia.
O Anĩal
N Lapis.

O MNI.
N Linea.
N Aĩmal.
O Homo

N V L L I.
N Linea
N Animal
N Lapis.

habere,vt in principio diximus. aliter em̃ ſe ha
bẽtibus terminis nõ fit cõcluſio neceſſaria.47.
¶Si aũt ad alterũ ſit vniuerſaliter mediũ, qñ
ad maius quidẽ fuerit vniuerſaliter vł p̃dicati
ue vel priuatiue,ad minus autẽ & particulari
ter & oppoſitæ vniuerſalit̃:dico autẽ oppoſitæ
ſi vniuerſale quidẽ priuatiuũ,pticulare p̃dica
tiuũ,vel ſi vniuerſale p̃dicatiuũ, pticulare pri
uatiuũ:neceſſe eſt ſyllogiſmũ fieri priuatiuũ p
ticulariter.Nã ſi m,nulli qdẽ n,x autẽ alicui in
eſt:neceſſe eſt n,alicui x nõ ieſſe.Qm̃ ei cõuerti
tur priuatiuũ;nulli m,inerit n.m vero ſuppone
bat̃,alicui x ineſſe q̃re n,alicui corũ q̃ ſunt x nõ
inerit.fit ei ſyllogiſmus p primã figurã.¶Rurſ⁹
ſi n qdẽ omni,m:x vero alicui nõ ineſt: neceſſe
eſt n,alicui x nõ ineſſe.Nã ſi x oı̃,ineſt n , p̃di
cat̃ aũt & m de omni n:neceſſe eſt m oı̃ x ineſſe.
ſupponebat̃ aũt alicui nõ ineſſe.Et ſi m,n omni
quidẽ ineſt,x autẽ nõ oı̃:erit ſyllogiſmus quo
niã nõ omni x,ineſt n.demõſtratio autẽ eadem
OMNI, 48¶Si aũt de x qdẽ omni,de n vero nõ omni
Qđ Aial p̃dicat̃ m:nõ erit ſyllogiſmus.Termini ineſſe:a
O Subſtã nimal,ſubſtãtia,coruus.Nõ ineſſe:aı̃al,album,
tia. coruus.Nec qñ de x qdem nullo,de n vero ali
O Coruus quo.Termini ineſſe:aı̃al,ſubſtãtia,lapis.Nõ in
NVLLI. eſſe:aı̃al,ſubſtãtia,ſciẽtia.49¶Qñ igit̃ oppoſi
Q d' Aial tum eſt vniuerſale pticulari:dictũ eſt qñ erit, &
O Album qñ non erit ſyllogiſmus.50.¶Quãdo autem ſi
N Coruus milis figurę fuerint ppoſitiones vt ambę priua
tiuę.vł affirmatiuę: nullo mõ erit ſyllogiſmus.
Sint ei primũ priuatiuę & vniuerſale ponat̃ ad

maiorem extremitatem:vt m,n quidem nulli,x aūt alicui non inſit. contingit ergo & oī & nulli x,ineſſe n, Termini quidem nulli ineſſe:nigrū, nix,aīal.Omni vero ineſſe:non eſt ſumere,ſi m alicui quidem x ineſt, alicui autem non.Nam ſi omni x,ineſt n,& m,nulli n,etiam m, nulli x inerit.ſed poſitum erat:alicui ineſſe. nō igr̄ ſic ſumere contingit terminos,Ex indefinito aūt oſtēdendum eſt.qm̄ enim verum eſt m,nō ieſſe alicui x,& ſi nulli ineſt:nulli vero cum inſit,nō erit ſyllogiſmus,manifeſtū qm̄ neq; nunc erit. Rurſum ſi ꝑdicatiue, & vniuerſale ponat̄ ſimiliter vt m,oī quidē n.x autem alicui inſit: contingit ergo oī & nulli x,ineſſe,Termini nulli ineſſe:album,cygnus lapis. Oī vero nō erit ſumere terminos:propter eādem cauſam quā & prius.ſed ex indefinito monſtrādū eſt.Si autē vniuerſale ad minorem extremitatē eſt,& m,x quidē nulli n,vero alicui nō ineſt:contingit n,& oī & nulli x ieſſe.Termini ineſſe:albū,aīal coruus. Nō ieſſe albū,lapis,coruꝰ.Silr̄ aūt & ſi ꝑdicatiuę fuerit ꝑpoſitiōes Termini nō ieſſe:albū,aīal,nix.Ineſſe albū aīal,cygnus.Manifeſtū eſt igr̄ qm̄ ſi ſimilis figurę ſint ꝑpoſitiones,& hęc quidē vniuerſalis,illa vero ꝑticularis:quoniā nullo modo fit ſyllogiſmus. ¶Sed nec ſi alicui, vtriq; ineſt vel non ineſt.vel huic qdē ineſt illi vero nō, vel neutri oī,vel indefinitæ Termini autē cōmunes oīm,album,aīal.hō,album,aīal,inanimatum.

lij ¶Manifeſtum eſt igr̄ ex prædictis quoniam ſi ſic ſe habent termini adinuicem vt dictum

eſt;fit ſyllogiſmus ex neceſſitate.& ſi fit ſyllogiſmus: neceſſe eſt terminos ſic ſe hre. 53 ¶Palã ãt & qm̃ oẽs ĩpfecti ſunt,qui in hac figura ſunt ſyllogiſmi.& oẽs eũ pficiunt aſſũptis quibuſdã q̃ vel inſunt terminis ex neceſſitate,vel ponunt velut hypotheſes,vt qñ p impoſſibile oñdimus.
54 ¶Et qm̃ nõ fit affirmatiuus ſyllogiſmus per hanc figuram:ſed omnes priuatiui,& vniuerſales & particulares.

¶De ſyllogiſmis abſolutis tertię figurę.Cap.vj

55 Si aũt eidem hoc idem oĩ, illud vero nulli ineſt, vel ambo oĩ,vel nulli: figurã quidem hmõi voco tertiã.56 ¶Medium aũt ĩ hac dico: quo ãbo p̃dicamus. 57, ¶Extremitates vero:q̃ prædicant.Maiorem aũt extremitatem: que lõgius eſt medio minorẽ vero:quæ propius Ponit autem medium foras quiddm extremitatũ:vltimum vero poſitiõe eſt.58 ¶Perfectus igr nõ fit ſyllogiſm⁹,nec ĩ hac figura:poſſibilis vero erit & vniuerſaliter,& nõ vlr terminis exiſtentibus ad medium. lix ¶Vlr quidem qñ & p & r, inerunt oĩ ſ:qm̃ alicui r ierit p ex neceſſitate. nã qm̃ cõuertit p̃dicatiua:ierit ſ,alicui r: quare qm̃ p,ineſt oĩ ſ,& ſ,alicui r: neceſſe eſt p,alicui r ineſſe.fit eñi ſyllogiſmus p primã figurã.Eſt autem & per impoſſibile,& expoſitione facere demõſtrationem. ſi eñ ambo omni ſ inſunt, ſi ſumat aliquod eorum quę ſunt ſ.vt n: huic & p & r inerunt ex neceſſitate. quare alicui r,inerit p.60 ¶Et ſi r,oĩ quidem ſ,p aũt nulli ſ ineſt;erit ſyllogiſmus, qm̃ p,alicui r non inerit ex neceſſita-

te. Nam idem modus erit demõſtratiõis: cõuer
ſa r, ſ, ꝑpoſitiõe. Oſtendetur autem & p impoſſi
bile, queadmodũ ĩ prioribus. 61 ¶Si aũt inſit r
ſ q̃dẽ nulli, vero oi ſ; nõ erit ſyllogiſmus. Termi-
ni ineſſe: aĩal, equ⁹ hõ. nõ ineſſe aĩal, inaĩatũ, hõ
neq; q̃n ambo de nullo ſ dñr: nõ erit ſillogiſmus
Termini ieſſe: aĩal equus, inaĩatũ. nõ ieſſe: hõ,
equus, iaĩatum medium: iaĩatum. 62 ¶Manife
ſtum eſt igr̃ & ĩ hac figura: & q̃n erit, & q̃n nõ erit
ſyllogiſmus ex vniuerſalibus terminis. Q̃n em̃
ambo termini ſũt ꝑdicatiui erit ſyllogiſmus: q̃m
ineſt alicui extremitas extremitati. q̃n vero pri-
uatiui: nõ erit ſyllogiſmus. q̃n autem hic quidem
priuatiuus, ille vero affirmatiuus, ſi maior quidẽ
fuerit priuatiuus, alter vero affirmatiuus: erit ſyl
logiſmus, q̃m alicui nõ ineſt extremitas extre-
mitati. Si aũt ecõuerſo: nõ erit. 63 ¶Si autem
hic quidẽ ſit vniuerſaliter ad mediũ, alter vero
ꝑticulariter, ſi vterq; ſit ꝑdicatiuus: neceſſe ẽ fie-
ri ſyllogiſmũ, & ſi alteruter ſit vniuerſalis termi-
norũ. nã ſi r, oi iſit, p vero, alicui ſ, neceſſe & p, ali
cui r ieſſe: nã q̃m cõuertiť affirmatiua: ierit ſ, ali-
cui p, quare q̃m r, oi ſ ineſt, ſ aũt alicui p: & r, ali-
cui p, inerit quare & p, alicui r. Rurſum ſi r, alicui
ſ, p vero, oi ſ iſit: neceſſe ẽ & p, alicui r ieẽ. nã idẽ
modus demõſtratiõis. Eſt autẽ demõſtrare & p
ĩpoſſibile, & expone queadmodum ĩ prioribus.
64 ¶Si aũt vnus q̃dem ſit ꝑdicatiuus, ali⁹ vero
priuatiu⁹ vlr ãt ꝑdicatiuus, q̃n minor q̃dẽ fuerit
ꝑdicatiuus: erit ſyllogiſmus. nã ſi r, oi ſ, p vero, ali
cui ſ nõ ineſt: neceſſe eſt p, alicui r nõ ieſſe, ſi ẽm
p, omni r & r oi ſ: & p, oi ſ inerit, ſed non inerat,

Supfluit negatio.

Monſtraſ autem & ſine deductiõe. ſumaſ aliq̃d eorum q̃ ſunt ſ, cui p nõ ineſt. 65 ¶Qñ vero maior fuerit p̄dicatiuus, nõ erit ſyllogiſmus, vt ſi p, inſit oĩ ſ: r aũt. alicui ſ non inſit. Termini vero omni ineſſe animatum homo animal nulli vero, non eſt ſumere terminos: ſi r, ineſt alicui quidē ſ, alicui autem non. Si em̄ oĩ ſ ineſt p; r autem alicui ſ: & p, inerit alicui r. ſed poſitum erat nulli r ineſſe. ſed quemadmodũ in prioribus dicendum eſt nã cum indefinitũ eſt alicui nõ ineſſe, & q̃d nulli ineſt verũ eſt dicere alicui non ieſſe nulli vero cũ ineſſet nõ erat ſyllogiſmus: manifeſtũ ergo eſt qñ non erit ſyllogiſmus. 66 ¶Si autē priuatiuus ſit vniuerſalis terminus, qñ maior quidem priuatiuus fuerit, minor autem p̄dicatiuus erit ſyllogiſmus. Si em̄ p, nulli ſ, r autē alicui ieſt ſ: & p alicui r nõ inerit. Rurſum em̄ prima erit figura, r ſ ꝓpoſitione conuerſa. 67 ¶Qñ autem minor fuerit priuatiuus: non erit ſyllogiſmus. Termini ineſſe aĩal, homo, ferum. Nõ ineſſe aĩal ſcientia, ferum. medium in vtriſq; ferum. 68 ¶Nec qñ ambo priuatiui ponunſ. eſt autē vn⁹ quidē vl'is: alter vero p̄ticularis. Termini ineſſe, qñ minor eſt vl'is ad medium aĩal, homo, ferum Non ineſſe, aĩal, ſcientia, ferum. Qñ autem maior, non ineſſe quidē: coruus. nix album. Ineſſe vero non eſt ſumere ſi r, alicui quidem ineſt ſ. alicui autem non ineſt. Si em̄ p, omni r, inſit, autem alicui ſ: & p, inerit alicui ſ. poſitum eſt autē nulli, ſed ex indefinito, demõſtãdũ ē. 69 ¶Neq; ſi vterq; alicui medio ieſt, vel nõ ieſt, vel vn⁹

quidem ieſt, alter vero non ieſt vel hic quidē ali cui, ille vero non oī vel indefinite: nullo modo erit ſyllogiſmus. Termini aūt cōmunes oīm aīal homo. album. aīal, aīatūm, album. 70 ¶Manifeſtum eſt igr̄: & in hac figura, qñ erit, & qñ non erit ſyllogiſmus. & quoniā habentibus ſe termi nis vt dictum eſt: fit ſyllogiſmus, ex neceſſitate. & ſi ſit ſyllogiſmus: neceſſe eſt terminos ſic ſe habere. 71 ¶Manifeſtū eſt etiā: quia omnes im pfecti ſunt in hac figura ſyllogiſmi. oēs eni pfici unt quibuſdā aſſumptis. 72 ¶Et quoniā ſyllogiſare vniuerſale per hanc figuram non erit, neq; priuatiuum, neq; affirmatiunm.

¶De tribus figuris & indirectis ſyllogiſmis adinuicem. Cap. VII.

73 Palā aūt & quoniā in oībus figuris qñ nō fit ſyllogiſmus. Cum prædicatiui quidem vel priuatiui ſuut vtriq; termini, & pticulares: nihil oino fit neceſſariū. 74 ¶Cū autem pdicatiuus & priuatiuus & vniuerſaliter ſūptus priuatiuus: ſemp fit ſyllogiſmus minoris extremitatis ad maiorem. vt ſi a quidem, oi b vel alicui, b antem, nulli c, conuerſis eni ppoſitionibus: neceſſe ē c, alicui a nō ieſſe. Similiter aūt & in aliis figuris, ſemp enim fit per cōuerſionē ſyllogiſmus. 75 ¶Palā etiam quoniā indefinitum pro pdicatiuo pticulari poſitum: eundem faciet ſyllogiſmū in oibus figuris. 76 ¶Manifeſtum autem & quoniam omnes impfecti ſyllogiſmi, pficiunt per primā figurā. Aut enim oſtenſiue, aut pimpoſſibile clauduntur omnes. vtrinque

autē fit prima figura . Et oſtēſiue quidē pfectis quoniā p cōuerſionē claudebant oēs.conuerſio autem primā faciebat figurā.p impoſſibile vero demōſtratis;quoniā poſito falſo ſyllogiſmus fit per primā figurā,vt in poſtrema figura ſi a,& b omni c inſunt,quoniā a,alicui b ineſt.nā ſi nulli,& b,omni c:nulli c,inerit a.ſed inerat omni.Similiter autē in alijs.77 ¶Eſt etiā reducere oēs ſyllogiſmos ad vniuerſales ſyllogiſmos primę figuræ.Nā qui ſunt in ſcđa figura:manifeſtū quoniā per illos pficiunt, verū nō ſimiliter oēs. ſed vniuerſales quidē priuatiua cōuerſa, pticulariū aūt vtraq; p ad ipoſſibile reductionē. Qui vero in prima ſunt pticulares:pficiunt quidē p ſe eſt autem & per ſcđam figuram oñdere ad impoſſibile ducentes,vt ſi a oī b, & b,alicui c: quoniā a,alicui c inerit.ſi enim nulli.b ante oī:nulli c,inerit b.hoc enim ſcimus per ſcđam figurā.Similiter autem & ī priuatiuo erit demōſtratio. ſi eñ a,nulli b,& b,alicui c ieſt:a alicui c nō inerit. nā ſi a,oi c,b aūt nulli ineſt nulli c.inerit b.hęc autē fuit media figura. quare quoniam qui in media ſunt ſyllogiſmi:omnes reducunt in primæ figurę vniuerſales ſyllogiſmos q vero pticulares ſūt in prima. ad eos qui ſunt ī media:manifeſtū eſt qm̄ & pticulares reducent ad eos qui ī prima figura ſunt vniuerſales ſyllogiſmos.qui vero ſūt in tertia cū vniuerſales ſint quidē termini:ſtati pficiunt per illos ſyllogiſmos. ſi aūte particulares:ſumunt per pticulares ſyllogiſmos primę figuræ.ſed hi reducti ſūt ad illos:quare hęc tertie

figurę pticulares.Manifeſtum ergo quoniā oēs reducent in primę figuræ vniuerſales ſyllogiſmos .Igit ſyllogiſmi ineſſe vel non ineſſe oſtendentes : dictum eſt quomodo ſe habent , & ad eos qui ex eadē ſunt figura, & adinuicem & ad eos qui ex alijs ſunt figuris.

¶De ſyllogiſmis ex neceſſario in tribus figuris. Cap.VIII.

QVoniā autē diuerſum eſt ineſſe, & ex neceſſitate ieſſe, & cōtingere ineſſe:nā multa inſunt quidē,nō tñ ex neceſſitate,alia vero neq; ex neceſſitate, neq; inſunt oīno,contingit autē ineſſe, manifeſtū qm̄ & ſyllogiſmus in vno quoq; horum diuerſus eſt, & non ſimiliter habentibus ſe terminis. ſed hic quidem ex neceſſarijs:ille vero ex ijs q̄ ſimpliciter inſunt, ille aūt ex cōtingētibus. 79 ¶Ergo in neceſſarijs q dem fere ſimiliter ſe habet & i ijs q̄ inſunt. Similiter enī poſitis,terminis & in ijs q̄ inſunt, & in ijs q̄ ex neceſſitate inſunt,vel non inſunt: & erit & non erit ſyllogiſmus. Verum diſtabit in eo q̄d adiacet terminis ex neceſſitate ineſſe,vel nōineſſe nā & priuatiuum ſimiliter conuertitur & in toto eſſe de omni ſimiliter aſſignabimus. 80 ¶Ergo in alijs quidem eodē modo oſtendetur per cōuerſionem, quoniā concluſio neceſſaria quomodo ī eo quod eſt ineſſe. In media autem figura quando fuerit vniuerſales affirmatiua, particularis vero priuatiua , & rurſum in tertiā quando vniuerſalis quidem prædicatiua , pticularis vero priuatiua,non ſimiliter erit demōſtrā

¶De cōuerſione ,ppoſitionū de modo. Ca.III.

EOdē autem modo ſe habebit in neceſſa-
riis ,ppoſitionibus.nā vniuerſalis quidē
priuatiua vniuerſaliter cōuertit. Affirma
tiuarū autē vtraq; particulariter. 23 ¶Nā ſi ne-
ceſſe eſt a nulli b ineſſe, neceſſe eſt & b nulli a
ineſſe. ſi em̄ alicui cōtigit: & a alicui b cōtinget.
24 ¶Si autē ex neceſſitate a oi vel alicubi b in-
eſt: & b alicui a neceſſe eſt ineſſe. nā ſi nō ex ne-
ceſſitate ieſt, neq; a alicui b ex neceſſitate ierit.
25 ¶particularis vero priuatiua nō cōuertitur,
ppter eādem cauſā ppter quā & ſupradiximus

Modi cōtingentis tres: neceſſariū. non neceſſarium poſſibile.

26 ¶In cōtigētibus vero qm̄ multipliciter dicit
cōtigere. nam & neceſſariū & nō neceſſariū, &
poſſibile cōtigere dicimus. 27 ¶In affirmatiuis
quidem ſimiliter ſe habebit ſcdm̄ cōuerſionem
in oībus. Nā ſi a omni aut alicui b cōtingit: & b
alicui a cōtinget. ſi em̄ nulli, nec a nulli b. oſtēſū
eſt enī hoc prius. xxvij. ¶In negatiuis vero non
ſimiliter: ſed q̄cūq; quidē cōtigere dr̄ ex eo q̄d
ex neceſſitate nō inſunt, vel in eo q̄d nō ex ne-
ceſſitate inſunt ſimiliter. Vt ſi quis dicat homi-
nē cōtingere nō eſſe equū, aut album nulli tu-
nicę ineſſe. horū ei hoc quidē ex neceſſitate nō
ineſt: illud vero nō ex neceſſitate ieſt, & ſimiliter
cōuertit propoſitio. Nā ſi cōtingit nulli homini
equū ieſſe: & hominē cōtingit nulli equo ineſſe
& ſi albū cōtingit nulli tunicę: & tunica cōtigit
nulli albo ſi em̄ alicui neceſſario: & albū tunicę
alicui ierit ex neceſſitate. hoc eī oſtēſū eſt prius
xxix ¶Similiter aūt & ī pticulari negatiua. xxx.

Hoc ſequens nō reſpicit, ſed præcedens.

¶Quęcunq; vero vt in pluribus & in eo quod nata ſunt dr̄ cōtingere, ſcd̄m quem modum determinamus contingens: nō ſimiliter ſe habebat in priuatiuis cōuerſionibus. ſed & vniuerſalis quidē priuatiua propoſitio nō cōuertiť: particularis vero cōuertitur. hoc autem erit manifeſtum qn̄ de cōtingenti dicemus. 31. ¶Nūc aūt nobis tātum ſit cū ijs q̄ dicta ſunt, manifeſtum: quoniā cōtingere nulli, aut alicui nō ieſſe affirmatiuā habet figurā. nā & cōtingit ipſi eſt ſimiliter ordinať. Eſt aūt quibuſcūq; adiacēs ꝑdicatur, affirmationē ſp facit, & oīno. vt eſt nō bonū vel eſt nō albū, vel ſimpliciter eſt non hoc oſtēdetur autem & hoc per ſequentia. ſcd̄m conuerſiones autem, ſimiliter ſe habebunt in alijs.

Secundū quem modum. Nō de cōtingenti illo ſecundo mō ꝑſertim hoc in libro determinabit ſylloɡiſmos. xxxii

¶De modis ſyllogiſticis & a ſyllogiſtis abſolutis primæ figuræ. Cap. IIII.

His vero determiatis dicemus iā per quę, & qn̄ & quomodo fit oīs ſyllogiſmus: poſtea vero dicendum de demōſtratōe Prius eī de ſyllogiſmo dicendū q̄ de demōſtratiōe: eo ꝙ vniuerſalior eſt ſyllogiſmus. nā demōſtratio quidē ſyllogiſmus quidā eſt: ſyllogiſmus vero nō oīs, demōſtratio. 33 ¶Qn̄ igiť tres termini ſic ſe habēt adiuicē, vt & poſtremus ſit ī toto medio, & medius ī toto prio vl ſit vel nō ſit: neceſſe eſt extremitatū pfectū eſſe ſyllogiſmū. ¶Voco autem mediū, quod & ipſum in alio: & aliud in ipſo eſt: quod ex poſitione medium eſt. Extrema vero qd & ipſum in alio & in quo aliđ eſt. ¶Si ei a de omni b, & b de omni c. neceſſa

eſt a de omni c prædicari. Prius ei dictũ eſt quo
modo de omni dicimus. Similiter autẽ & ſi a, de
nullo b, b autẽ de omni c: quoniã a, nulli c inerit
34 ¶ Si autẽ primum quidem omni medio cõ-
ſequens eſt, mediũ vero nulli poſtremo: nõ erit
ſyllogiſmus extremitatũ. ¶ Nihil ei neceſſariũ
accidit, eo qđ hęc ſunt nã, & omni & nulli conti-
git primum poſtremo ineſſe. quare neq; particu
lare, neq; vniuerſale fit neceſſariũ. cum autẽ ni-
hil eſt neceſſariũ: per hæc non erit ſyllogiſmus.
termini vero eius qđ eſt omni ineſſe: animal, hõ,
equus. eius vero qđ eſt nulli: animal, hõ, lapis.
35 ¶ Quando vero nec primũ medio, nec me-
dium poſtremo vlli ineſt: nec ſic erit ſyllogiſmus
termini vero vt ineſſe: ſcientia, linea, medicina.
vt non ineſſe: ſciẽtia, linea, vnitas. 36 ¶ Vniuer-
ſalibus igitur exiſtentibus terminis: manifeſtũ
eſt in hac figura qñ erit, & quando non erit ſyl-
logiſmus. & quoniã cum eſt ſyllogiſmus. neceſ-
ſariũ eſt terminos ſic ſe habere vt diximus. & ſi
ſic ſe habẽt: manifeſtũ quoniã erit ſyllogiſmus.
37 ¶ Si autẽ hic quidem terminorũ vniuerſali-
ter, alius vero p̃ticulariter ad aliũ, quando vni-
uerſale quidẽ ponit ad maiorẽ extremitatẽ vel
p̃dicatiuũ vel priuatiuũ, p̃ticulare vero ad mi-
norẽ p̃dicatiuũ: neceſſe eſt ſyllogiſmum eſſe p̃-
fectũ. Qñ vero ad minorẽ vel quolibet mõ ali-
ter ſe habeãt termini: ĩpoſſibile eſt. ¶ Dico aũt
maiorẽ extremitatẽ: qđ in quo medium eſt: mino
rẽ vero: q̃ ſub medio eſt. ¶ Inſit eni a quidẽ: oĩ
b: b aũt alicui c. ergo ſi eſt de omni p̃dicari qđ in

principio dictū eſt: neceſſe eſt a, alicui c ineſſe. ¶ Et ſi a quidē, nulli b ineſt: b vero, alicui c: neceſſe eſt a, alicui c nō ineſſe. determinatū eſt ei & de nullo, quomodo dicimus: quare erit ſyllogiſmus pfectus. Similiter aūt & ſi indefinitū ſit b c pdicatiuum; nā idē erit ſyllogiſmus indefinito & pticulari ſumpto. ¶ Si aūt ad minorē extremitatem vniuerſale ponat̃ vel p̄dicatiuū vel priuatiuū: non erit ſyllogiſmus neq; cū affirmatiua, neq; negatiua neq; indefinita neq; pticularis ſit. vt ſi a quidē, alicui b ineſt vel non ineſt: b autē, omni c ineſt. Termini vt ineſſe: bonū, habitus, prudētia vbi nō ineſſe: bonū, habitus: indiſciplina, Rurſum ſi b quidē, nulli c: a vero, alicui b ineſt, vel nō ineſt, vel nō omni ieſt, nec ſic erit ſyllogiſmus. Termini omni ineſſe, albū, equus, cygnus. nulli ineſſe: albū, equus, coruus. Idē aūt & ſi a b indefinitū ſit. ¶ Nec qn̄ ad maiorē extremitatē quidē vniuerſale ponat̃ vel p̄dicatiuū vel priuatiuū. ad minorē vero pticulare priuatiuū: nō erit ſyllogiſmus vel indefinito, vel pticulari ſumpto. Velut ſi a quidē. omni b ineſt b autem alicui c non ineſt vel non omni ineſt. Cui ei alicui nō ineſt mediū: hoc oē & nullū ſequit̃ primū. ponant̃ ei termini: aīal, hō, albū, deīn & de quibus albis nō p̄dicat̃ hō: ſumātur, cygnus. & nix, ergo animal de vno quidē omni p̄dicat̃: de altero vero nullo quare nō erit ſyllogiſmus. Rurſum a qdē, nulli b inſit, b aūt alicui c nō inſit. & ſint termini: animatū, hō, albū. deīn ſumāt̃ alba de quibus nō p̄dicat̃ hō: cygnus &

De vno albo ſcilicet cygno: de altero vero albo ſcilicet niue.

De hoc de nix,nã inanimatum de hoc quidẽ oĩ prædicať,
hoc albo de illo vero nullo.❡ Amplius qm̃ indefinitum
ſcilicet ni- eſt alicui eorum quę ſunt c,non ineſſe b: verum
ue,de illo, eſt autem & ſi nulli ineſt,& ſi non oĩ,quoniam
de illo al- alicui non ineſt,ſumptis autem his terminis ve-
bo ſcilicet lut nulli ineſſe,non fit ſyllogiſmus (hoc enĩ di-
cygno, ctũ eſt prius) manifeſtum ergo eſt quoniã in eo
ꝙ ſic ſe habent termini non erit ſyllogiſmus,eſ
ſet eĩ & in his. Similiter aũt oſtendeť:& ſi vniuer
ſale ponať priuatiuũ.38 ❡ Neq; eĩ ſi ambo inter
ualla particularia ꝑdicatiuę vel priuatiue dicãť
aut hoc quidẽ ꝑdicatiuũ illũ vero priuatiuum,
vel hoc quidẽ indefinitũ illũ vero definitum.vľ
ambo indefinita, nõ erit ſyllogiſmus nullo mõ.
❡ Termini vero cões oĩm:alal,albũ,equus:aĩ-
mal,album,lapis.39 ❡ Maniſeſtum eſt igiť ex
ijs quæ dicta ſunt,quoniã ſi ſit ſyllogiſmus in
hac figura ꝑticularis. quoniã neceſſe eſt termi-
nos ſic ſe habere vt diximus. Aliter eĩ ſe haben
tibus,nullo ſit.40 ❡ Palã autẽ quoniã oẽs qui
in hac ſunt ſyllogiſmi, perfecti ſunt. Oẽs enim
ꝑficiuntur per ea quę ex principio ſumunť.41.
❡ Et quoniã oĩa problemata oſtenduntur per
hanc figurã. Et eĩ omni,& nulli,alicui & nõ ali-
cui ieſſe. Voco aũt huiuſmodi figurã primam.

Non erit ſyllogiſmus nullo modo;ſuperfluit negatio.

❡ De ſyllogiſmis abſolutis in ſecunda figura. Cap.V.

Quando vero idem huic oĩ quidẽ.illi vero nulli ineſt,vel vtriq; oĩ vel nulli: figuram quidẽ huiuſmodi voco ſcđam.43 ❡ Me
diũ autem in hac dico.qđ de vtraque prędicať.

44 ¶ Extremitates vero de quibus dr̄ hoc. Maiorem quidem extremitatē, quę iuxta medium poſita eſt. Minorem vero q̄ lōgius ſita eſt a medio. Ponit̄ autem mediū foras quidem extremitatum, primū vero poſitiōe. 45. ¶ Perfectus igitur nō erit ſyllogiſmus nullo modo in hac figura, poſſibile vero erit & vniuerſalibus, & nō vniuerſalibus exiſtentibus terminis. 46 ¶ Vniuerſalibus igit̄ terminis erit ſyllogiſmus, qn̄ mediū huic quidē oī, illi vero nulli ierit, etſi ad vtrūuis ſit priuatiuū, aliter vero nullo mō. ¶ Prędicet̄ ēm̄ m, de n quidē nullo, de x vero oī. qm̄ igit̄ cōuertit̄ priuatiua, nulli m ierit n at m omni x ſupponebatur: quare n, nulli x inerit. hoc ēm̄ oſtenſum eſt prius. ¶ Rurſum ſi m, n quidem oī ineſt, x vero nulli. neq; n, x nulli ierit, Nā ſi m, nulli x, neq; x, nulli m inerit. at vero m, omni n inerat, quare x, nulli n ierit. facta eſt ēm̄ rurſum prima figura. qm̄ autem cōuertit̄ priuatiuum neq; n, nulli x inerit. quare erit idem ſyllogiſmus: eſt autem oſtendere hęc & ad impoſſibile ducentes. Quoniā ergo fit ſyllogiſmus ſic ſe habentibus termis manifeſtū eſt, ſed nō pfectus. nō ei ſolū ex iſs q̄ ab initio ſumpta ſunt, ſed ex alijs pficit̄ neceſſariū. ¶ Si autem m, de oī n & x prædicet̄, nō erit ſyllogiſmus. Termini ieſſe: ſubſtātia, animal, homo. nō ieſſe: ſubſtātia, aīal, lapis. mediū ſubſtātia. Nec qn̄ de n nec de x nullo, pdicat̄ m. Termini ieſſe: linea, aīal hō. nō ieſſe, linea, aīal, lapis. Manifeſtū eſt ergo qm̄ ſi ſit ſyllogiſmus ex vniuerſalibus termīs: neceſſe ē termīos ſic ſe

Non eſſe, nullo mō abundat negatio.
Neq; n, x nulli: abūdat negatio.
O MNI.
O Subſtā tia.
O Anīal.
O homo
N V L LI.
O Subſtā tia.
O Anīal
N Lapis.
O MNI.
N Linea.
N Aimal.
O Homo
NVLLI.
N Linea
N Animal
N Lapis.

maiorem extremitatem:vt m,n quidem nulli, x aũt alicui non inſit. contingit ergo & oĩ & nulli x,ineſſe n, Termini quidem nulli ineſſe:nigrũ, nix, aĩal. Omni vero ineſſe:non eſt ſumere,ſi m alicui quidem x ineſt, alicui autem non. Nam ſi omni x,ineſt n, & m,nulli n,etiam m, nulli x inerit. ſed poſitum erat:alicui ineſſe. nõ igr̃ ſic ſumere contingit terminos. Ex indefinito aũt oſtẽdendum eſt. qm̃ enim verum eſt m,nõ ieſſe alicui x,& ſi nulli ineſt:nulli vero cum inſit,nõ erit ſyllogiſmus,manifeſtũ qm̃ neq; nunc erit. Rurſum ſi p̃dicatiue, & vniuerſale ponat̃ ſimiliter vt m,oĩ quidẽ n.x autem alicui inſit: contingit ergo oĩ & nulli x,ineſſe. Termini nulli ineſſe:album,cygnus lapis. Oĩ vero nõ erit ſumere terminos:propter eãdem cauſam quã & prius. ſed ex indefinito monſtrãdũ eſt. Si autẽ vniuerſale ad minorem extremitatẽ eſt,& m,x quidẽ nulli n,vero alicui nõ ineſt:contingit n,& oĩ & nulli x ieſſe. Termini ineſſe:albũ,aĩal coruus. Nõ ieſſe albũ,lapis,coru⁹. Silr̃ aũt & ſi p̃dicatiuę fuerit ꝓpoſitiões Termini nõ ieſſe:albũ,aĩal,nix. Ineſſe albũ aĩal,cygnus. Manifeſtũ eſt igr̃ qm̃ ſi ſimilis figurę ſint ꝓpoſitiones,& hęc quidẽ vniuerſalis,illa vero ꝑticularis:quoniã nullo modo fit ſyllogiſmus. ſi ¶Sed nec ſi alicui,vtriq; ineſt vel non ineſt. vel huic qdẽ ineſt illi vero nõ, vel neutri oĩ,vel indefinitæ Termini autẽ cõmunes oĩm,album,aĩal.hõ,album,aĩal,inanimatum.

lij ¶Manifeſtum eſt igr̃ ex prædictis quoniam ſi ſic ſe habent termini adinuicem vt dictum

eſt:fit ſyllogiſmus ex neceſſitate.& ſi fit ſyllogiſmus: neceſſe eſt terminos ſic ſe hr̃e. 53 ¶Palã ãt & qm̃ oẽs ĩpfecti ſunt,qui in hac figura ſunt ſyllogiſmi,& oẽs eñ pficiunt aſſũptis quibuſdã q̃ vel inſunt terminis ex neceſſitate,vel ponunt velut hypotheſes,vt qñ p impoſſibile oñdimus. 54 ¶Et qm̃ nõ fit affirmatiuus ſyllogiſmus per hanc figuram:ſed omnes priuatiui,& vniuerſales & particulares.

¶De ſyllogiſmis abſolutis tertię figurę.Cap.vj

55 Si aũt eidem hoc idem oĩ, illud vero nulli ineſt, vel ambo oĩ, vel nulli: figurã quidem hmõi voco tertiã.56 ¶Medium aũt ĩ hac dico: quo ãbo p̃dicamus. 57, ¶Extremitates vero:q̃ prædicanť.Maiorem aũt extremitatem: que lõgius eſt medio minorẽ vero:quæ propius Ponit autem medium foras quiddm extremitatũ:vltimum vero poſitiõe eſt.58 ¶Perfectus igr̃ nõ fit ſyllogiſm⁹,nec ĩ hac figura:poſſibilis vero erit & vniuerſaliter,& nõ vl̃r terminis exiſtentibus ad medium. 59 ¶Vl̃r quidem qñ & p & r, inerunt oĩ ſ:qm̃ alicui r ierit p ex neceſſitate. nã qm̃ cõuertit̃ p̃dicatiua:ierit ſ,alicui r: quare qm̃ p,ineſt oĩ ſ,& ſ,alicui r: neceſſe eſt p,alicui r ineſſe.fit eñ ſyllogiſmus p primã figurã.Eſt autem & per impoſſibile,& expoſitione facere demõſtrationem. ſi eñ ambo omni ſ inſunt, ſi ſumat aliquod eorum quę ſunt ſ.vt n: huic & p & r inerunt ex neceſſitate quare alicui r,inerit p.60 ¶Et ſi r,oĩ quidem ſ,p aũt nulli ſ ineſt:erit ſyllogiſmus, qm̃ p,alicui r non inerit ex neceſſita

te.Nam idem modus erit demõſtratiõis: cõuer
ſa r,ſ,ꝑpoſitiõe.Oſtendetur autem & p impoſſi
bile,queadmodũ i prioribus. 61 ¶Si aũt inſit r
ſ q̃dẽ nulli,vero oi ſ;nõ erit ſyllogiſmus. Termi-
ni ineſſe:aial,equ⁹ hõ.nõ ineſſe aial,inaiatũ,hõ
neq; qñ ambo de nullo ſ dñr:nõ erit ſillogiſmus
Termini ieſſe:aial equus, inaiatũ.nõ ieſſe: hõ,
equus,iaiatum medium:iaiatum. 62 ¶Manife Supfluit
ſtum eſt igr̃ & i hac figura:& qñ erit,& qñ nõ erit negatio.
ſyllogiſmus ex vniuerſalibus terminis.Qñ eñ
ambo termini ſũt ꝑdicatiui erit ſyllogiſmus: qm̃
ineſt alicui extremitas extremitati.qñ vero pri-
uatiui:nõ erit ſyllogiſmus.qñ autem hic quidem
priuatiuus,ille vero affirmatiuus,ſi maior quidẽ
fuerit priuatiuus,alter vero affirmatiuus:erit ſyl
logiſmus, qm̃ alicui nõ ineſt extremitas extre-
mitati.Si aũt ecõuerſo:nõ erit. 63 ¶Si autem
hic quidẽ ſit vniuerſaliter ad mediũ, alter vero
ꝑticulariter,ſi vterq; ſit ꝑdicatiuus:neceſſe ẽ fie-
ri ſyllogiſmũ,& ſi alteruter ſit vniuerſalis termi-
norũ.nã ſi r,oi iſit,p vero,alicui ſ,neceſſe & p,ali
cui r ieſſe:nã qm̃ cõuertit affirmatiua:ierit ſ, ali-
cui p,quare qm̃ r,oi ſ ineſt,ſ aũt alicui p:& r, ali-
cui p,inerit quare & p,alicui r.Rurſum ſi r,alicui
ſ,p vero,oi ſ iſit:neceſſe ẽ & p,alicui r ieẽ.nã idẽ
modus demõſtratiõis.Eſt autẽ demõſtrare & p
ipoſſibile,& expõne queadmodum i prioribus.
64 ¶Si aũt vnus qdem ſit ꝑdicatiuus,ali⁹ vero
priuatiu⁹ vl'r ãt ꝑdicatiuus,qñ minor qdẽ fuerit
ꝑdicatiuus:erit ſyllogiſmus,nã ſi r,oi ſ,p vero,ali
ui ſ nõ ineſt: neceſſe eſt p,alicui r nõ ieſſe,ſi ẽm
p,omni r & r oi ſ:& p,oi ſ inerit,ſed non inerat,

quidem ieſt,alter vero non ieſt vel hic quidē ali cui,ille vero non oī vel indefinite : nullo modo erit ſyllogiſmus. Termini aūt cōmunes oīm aīal homo,album.aīal,aīatūm,album.70 ❡Manifeſtum eſt igr̄:& in hac figura,qn̄ erit,& qn̄ non erit ſyllogiſmus.& quoniā habentibus ſe terminis vt dictum eſt : fit ſyllogiſmus, ex neceſſitate.& ſi ſit ſyllogiſmus:neceſſe eſt terminos ſic ſe habere.71 ❡Manifeſtū eſt etiā:quia omnes impfecti ſunt in hac figura ſyllogiſmi.oēs enī pficiunt quibuſdā aſſumptis.72 ❡Et quoniā ſyllogiſare vniuerſale per hanc figuram non erit, neq; priuatiuum, neq; affirmatiuum.

❡De tribus figuris & indirectis ſyllogiſmis adinuicem. Cap.VII.

73 PAlā aūt & quoniā in oībus figuris qn̄ nō fit ſyllogiſmus.Cum prædicatiui quidem vel priuatiui ſunt vtriq; termini,& pticulares: nihil oīno fit neceſſariū. 74 ❡Cū autem p̄dicatiuus & priuatiuus & vniuerſaliter ſūptus priuatiuus:ſemp fit ſyllogiſmus minoris extremitatis ad maiorem.vt ſi a quidem, oī b vel ali alicui,b antem,nulli c,conuerſis enī ppoſitionibus:neceſſe ē c,alicui a nō ieſſe.Similiter aūt & in alijs figuris,ſemp enim fit per cōuerſionē ſyllogiſmus. 75 ❡Palā etiam quoniā indefinitum pro p̄dicatiuo pticulari poſitum:eundem faciet ſyllogiſmū in oibus figuris. 76 ❡Manifeſtum autem & quoniam omnes impfecti ſyllogiſmi, pficiunt per primā figurā. Aut enim oſtenſiue; aut pimpoſſibile clauduntur omnes. vtrinque

autẽ ſit prima figura. Et oſtẽſiue quidẽ pfectis quoniã p cõuerſionẽ claudebant oẽs. conuerſio autem primã faciebat figurã. p impoſſibile vero demõſtratis; quoniã poſito falſo ſyllogiſmus fit per primã figurã, vt in poſtrema figura ſi a, & b omni c inſunt, quoniã a, alicui b ineſt. nã ſi nulli, & b, omni c: nulli c, inerit a. ſed inerat omni. Similiter autẽ in alijs. 77 ¶ Eſt etiã reducere oẽs ſyllogiſmos ad vniuerſales ſyllogiſmos primę figuræ. Nã qui ſunt in ſcđa figura; manifeſtũ quoniã per illos pficiunt, verũ nõ ſimiliter oẽs. ſed vniuerſales quidẽ priuatiua cõuerſa, pticulariũ aũt vtraq; p ad ĩpoſſibile reductionẽ. Qui vero in prima ſunt pticulares: pficiunt quidẽ p ſe oſt autem & per ſcđam figuram oñdere ad impoſſibile ducentes, vt ſi a oĩ b, & b, alicui c: quoniã a, alicui c inerit. ſi enim nulli. b ante oĩ: nulli c, inerit b. hoc enim ſcimus per ſcđam figurã. Similiter autem & ĩ priuatiuo erit demõſtratio. ſi eñ a, nulli b, & b, alicui c ieſt: a alicui c nõ inerit. nã ſi a, oĩ c, b aũt nulli ineſt nulli c. inerit b. hęc autẽ fuit media figura. quare quoniam qui in media ſunt ſyllogiſmi: omnes reducunt in primæ figurę vniuerſales ſyllogiſmos q vero pticulares ſũt in prima. ad eos qui ſunt ĩ media: manifeſtũ eſt qm̃ & pticulares reducent ad eos qui ĩ prima figura ſunt vniuerſales ſyllogiſmos. qui vero ſũt in tertia cũ vniuerſales ſint quidẽ termini: ſtati pficiunt per illos ſyllogiſmos. ſi aũtẽ particulares: ſumunt per pticulares ſyllogiſmos primę figuræ, ſed hi reducti ſũt ad illos: quare hęc tertie

figurę pticulares. Manifeſtum ergo quoniã oẽs reducent̃ in primę figuræ vniuerſales ſyllogiſmos. Igit̃ ſyllogiſmi ineſſe vel non ineſſe oſtendentes: dictum eſt quomodo ſe habent, & ad eos qui ex eadẽ ſunt figura, & adinuicem & ad eos qui ex alijs ſunt figuris.

¶De ſyllogiſmis ex neceſſario in tribus figuris. Cap. VIII.

QVoniã autẽ diuerſum eſt ineſſe, & ex neceſſitate ĩeſſe, & cõtingere ineſſe: nã multa inſunt quidẽ, nõ tñ ex neceſſitate, alia vero neq; ex neceſſitate, neq; inſunt oĩno, contingit autẽ ineſſe: manifeſtũ qm̃ & ſyllogiſmus in vno quoq; horum diuerſus eſt, & non ſimiliter habẽtibus ſe terminis. ſed hic quidem ex neceſſarijs: ille vero ex ijs q̃ ſimpliciter inſunt, ille aũt ex cõtingẽtibus. 79 ¶Ergo in neceſſarijs q̃dem fere ſimiliter ſe habet & ĩ ijs q̃ inſunt. Similiter enĩ poſitis terminis & in ijs q̃ inſunt, & in ijs q̃ ex neceſſitate inſunt, vel non inſunt: & erit & non erit ſyllogiſmus. Verum diſtabit in eo q̃d adiacet terminis ex neceſſitate ineſſe, vel nõ ineſſe nã & priuatiuum ſimiliter conuertitur & in toto eſſe de omni ſimiliter aſſignabimus. 80 ¶Ergo in alijs quidem eodẽ modo oſtendetur per cõuerſionem, quoniã concluſio neceſſaria: quomodo ĩ eo quod eſt ineſſe. In media autem figura quando fuerit vniuerſales affirmatiua, particularis vero priuatiua, & rurſum in tertia quando vniuerſalis quidem prædicatiua, particularis vero priuatiua, non ſimiliter erit demõſtrã

tio. ſed neceſſe eſt exponẽtes, cui alicuivtru nq;
nõ ieſt, de hoc facere ſyllogiſmũ erit ei neceſſa
rius i hoc, ſi aũt de expoſito eſt neceſſarius: erit
& de illo aliquo. nam hoc qđ eſt expoſitum, ipm
quidem illud aliquid eſt. ſit autem vterq; ſyllo
giſmus in propria figura.

¶De mixtis ex vna neceſſaria & altera abſolu
ta in prima figura. Cap. IX.

Accidit autem qñq;, & altera ꝓpoſitiõe ne
ceſſaria: neceſſarium fieri ſyllogiſmũ. ve
rum nõ vtralibet: ſed q̄ ad maiorem extre
mitatẽ vt ſi a quidẽ, b ex neceſſitate ſumptũ eſt
ineſſe vel nõ ieſſe: b aũt, c ineſſe tm. ſic ei ſum
ptis ꝓpoſitiõibus ex neceſſitate a, ierit c vel nõ
erit. nam qm̃ oi b, ex neceſſitate ineſt vel non
ineſt a, c autẽ aliquid eorum q̄ ſunt b eſt: mani
ſtum qm̃ & c ex neceſſitate erit alterum horum.
82 ¶Si autem a b quidẽ non neceſſaria, b c au
tem neceſſaria: nõ erit cõcluſio neceſſaria. Nã ſi
eſt; accidit a, alicui b ieſſe ex neceſſitate ꝑ primã
& tertiã figuram. hoc autẽ falſum. cõtigit eni ta
le eſſe b, cui poſſibile ẽ a nulli ieſſe. ¶Amplius
autem & ex terminis manifeſtũ, quoniã nõ erit
concluſio neceſſaria. vt ſi a quidẽ ſit motus. b au
tem ſit aĩal. in quo autẽ c homo. nãq; homo aĩal
eſt ex neceſſitate. mouet autem aĩal non ex ne
ceſſitate: quare nec homo. Similiter autem & ſi
priuatiua ſit a b. Nã eadem demonſtratio, 83
¶In ꝑticularibus autẽ ſyllogiſmis, ſi vniuerſalis
quidẽ eſt neceſſaria: & concluſio erit neceſſaria
ſi autẽ particularis: nõ neceſſaria, ſiue priuatiua

ſiue prædicatiua fuerit vniuerſalis ꝓpoſitio. Sit autẽ primo vniuerſalis neceſſaria & a quidẽ omni b inſit ex neceſſitate, b autem alicui c inſit ſolum: neceſſe eſt ergo a alicui c ineſſe ex neceſſitate nã c ſub b eſt. b autẽ omni, a inerat ex neceſſitate. Similiter autẽ & ſi priuatiuus ſyllogiſmus ſit. nã eadem erit demõſtratio. ¶Si autem ꝑticularis eſt neceſſaria: nõ erit cõcluſio neceſſaria: nihil enĩ impoſſibile euenit; queadmodũ nec in vniuerſalibus ſyllogiſmis. ſimiliter autẽ & in priuatiuis. Termini: motus, animal, albũ.

¶De mixtis ex vna neceſſaria & altera abſoluta in ſecunda figura. Cap. X.

IN ſecunda autẽ figura ſi priuatiua quidẽ ꝓpoſitio vniuerſalis ſit & neceſſaria: cõcluſio 84
erit neceſſaria, ſi autem ꝑdicatiua; nõ neceſſaria. ſit eñ primum priuatiua neceſſaria: & a, b quidẽ nulli cõtingat. c autẽ inſit tantũ. quoniã ergo conuertitur priuatiua: & b, nulli a contingit b. a autem omni c ineſt quare nulli c contingit b. Nã c ſub a eſt. Similiter aũt & ſi ad c ꝓponat priuatiuũ. nã ſi a, c nulli cõtingit: & c, nulli a poterit ineſſe, a autem, omni b ineſt. quare nulli eorũ q ſunt b cõtingit c; fit enim prima figura. rurſũ nõ ergo neq; b, ipſi c. cõuertitur eñ ſimiliter. ¶Si autẽ prędicatiua ꝓpoſitio eſt neceſſaria, nõ erit cõcluſio neceſſaria, inſit eni a, omni b ex neceſſitate, c autẽ nulli inſit tantũ. cõuerſa ergo priuatiua, fit prima figura. oſtenſum eſt aũt in pria: qm cũ nõ eſt neceſſaria q ad maiorẽ eſt priuatiua, nec cõcluſio erit neceſaria. quare ſe cõtigit.

Rurſum non ergo neq; duæ negatiões negant. b: ipſi c. ſub audit ineſ

nifeſtum, ſed non ex neceſſitate. Nã iidem termini erunt ad demoſtrationem, qui in vniuerſalibus ſyllogiſmis. ſed nec ſi priuatiua neceſſaria eſt pticulariter ſumpta: erit cõcluſio neceſſaria, Nam per eoſdem terminos demonſtratio.

¶De ſyllogiſmis mixtis ex altera neceſſaria & altera abſoluta ĩ tertia figura. Cap. XI.

IN poſtrema autẽ figura terminis quidem vniuerſalibus ad medium & prędicatiuis vtriſq; ꝑpoſitionibus, ſi vtralibet ſit neceſſaria: & concluſio erit neceſſaria. Si autem hęc quidem ſit priuatiua, illa vero ꝑdicatiua, qñ priuatiua quidem fuerit neceſſaria: & cõcluſio erit neceſſaria, qñ autẽ prædicatiua, non erit neceſſaria. ¶Sint enĩ primũ vtræq; prędicatiuæ propoſitiones, & a & b, omni c inſint, neceſſaria autem ſit a c. quoniã ergo b, omni c ineſt. & c, alicui b inerit, eo qđ conuertitur vniuerſalis pticulariter, quare ſi a, ineſt omni c ex neceſſitate. & c alicui b: & a alicui b neceſſariũ ineſſe. nam b, ſub c eſt. ſit igiẽ prima figura. ¶Similiter autem oſtendeẽ: & ſi b c eſt neceſſaria. cõuertiẽ enim c, alicui a. quare ſi omni c ineſt b ex neceſſitate: & a alicui b inerit ex neceſſitate. ¶Ruſum ſit a c quidẽ priuatiua, b c vero affirmatiua, neceſſaria autẽ priuatiua. qm̃ ergo cõuertiẽ affirmatiua: erit c, alicui b a autẽ, nulli c ex neceſſitate: neq; a, alicui b inerit ex neceſſitate. nã b ſub c eſt. ¶Si aũt ꝑdicatiua ſit neceſſaria: nõ erit cõcluſio neceſſaria. Sit eñ b c ꝑdicatia & neceſſaria. a c ãt priuatia & nõ neceſſa,

tia:quoniā ergo conuertitur affirmatiua:ierit & c,alicui b ex neceſſitate. quare ſi a quidē, nulli eorumq̄ ſunt c ineſt, c autem alicui eorum quæ ſunt b:& a alicui eorum q̄ ſunt b nō ierit, ſed nō ex neceſſitate. oſtenſum eſt eni in prima figura quoniam priuatiua ꝓpoſitione nō neceſſaria, nec cōcluſio erit neceſſaria. ¶Amplius autem & p terminos ſit manifeſtū. ſit ei a quidem bonum, in quo b, animal, c autem equus. ergo bonum q̄dem cōtingit nulli equo ineſſe, aial vero neceſſe eſt omni equo ineſſe: ſed nō neceſſe eſt aliqd aial non eſſe bonum: ſiquidem contingit omne eſſe bonum. aut ſi nō hoc poſſibile: ſed vigilare vel dormire terminū ponendum. oē eni aial ſuſceptibile eſt horum. ſi igr̄ termini vniuerſaliter ad medium ſint: dictum eſt, q̄n erit concluſio neceſſaria. 87 ¶Si autē hic quidem vniuerſalis: ille vero particularis, prędicatiuus vterq;: q̄n vniuerſalis fuerit neceſſarius, & cōcluſio erit neceſſaria. Demōſtratio autem eadem q̄ & prius: cōuertitur eni & particularis affirmatiua. ſi ergo neceſſe eſt b, omni c ineſſe, a aūt ſub c eſt neceſſe eſt b, alicui a ieſſe. ſi autē b, alicui a: & a, alicui b ineſſe neceſſarium. cōuertit̄ eni. Similiter autem & ſi a c, ſit neceſſaria vniuerſalis. nā b, ſub c eſt. 88 ¶Si autē pticularis eſt neceſſaria nō erit cōcluſio neceſſaria. ſit eni b c pticularis & neceſſaria. a aūt, inſit omni c nō tamen ex neceſſitate. cōuerſa ergo b c pria ſit figura, & vniuerſalis quidē ꝓpoſitio nō neceſſaria, pticularis aūt neceſſaria, q̄n autē ſic ſe habebant pro-

poſitiones:nō erat concluſio neceſſaria. quare nec in his.¶Amplius autē & ex terminis: manifeſtum.ſit eñ a quidem vigilatio,b autem bipes,in quo autem c,animal ergo b , alicui c neceſſe eſt ieſſe.a autem omni c cōtingit. & a non neceſſario b.non eī neceſſe eſt:aliquē bipedem dormire vel vigilare.ſimiliter autem p eoſdem terminos oſtendetur etiā ſi a c , ſit pticularis & neceſſaria.89 ¶Si autē hic quidem terminorū ſit pdicatiuus, ille priuatius & neceſſarius, quādo vniuerſalis fuerit priuatiuus & neceſſarius, & cōcluſio erit neceſſaria.Si eñi a, nulli c ex neceſſitate cōtingit,b autem,alicui c ineſt:neceſſe eſt a,alicui b nō ineſſe.qñ autē affirmatiua neceſſaria ponet vel vniuerſalis,vel pticularis,vel priuatiua particularis,nō erit cōcluſio neceſſaria.Nā alia quidē eadē q in prioribus dicemus. Termini autem cum vniuerſalis quidē affirmatiua eſt neceſſaria:vigilatio,aīal,homo . mediū homo.cum autem pticularis pdicatiua neceſſaria:vigilatio,aīal,album . aīal enim neceſſe eſt alicui albo ineſſe,vigilatio autem cōtingit nulli & nō neceſſe eſt alicui aīali nō ineſſe vigilationē.qñ autem priuatiua pticularis eſt neceſſaria bipes,motus,aīal.medium aīal.90.¶Manifeſtum igit quoniā ineſſe quidem non eſt ſyllogiſmus:ſi vtræq; ꝓpoſitiones non ſunt in eo qđ eſt ieſſe.neceſſarij vero eſt: & altera ſolū exiſtēte neceſſaria.91.¶In vtriſq; aūt & affirmatiuis & priuatiuis exiſtētibus ſyllogiſmis:neceſſe eſt alterā ꝓpoſitionē ſimilem eſſe cōcluſioni. dico

Quoniā ineſſe quidē ineſſe[illegible] genitiuus eſt genitiui vellocū habens.

nõ eſt neceſſariũ,& qđ nõ eſt neceſſarium poſſibile eſt nõ eſſe:manifeſtum qm̃ ſi cõtingit a ineſſe b,cõtingit & nõ ineſſe.& ſi oĩ cõtingit ineſſe,& oĩ cõtingit non ineſſe.ſimiliter autẽ & in pticularibus affirmationibus.nã eadẽ demõſtratio.Sunt autem huiuſmodi ꝓpoſitiões p̃dicatiuę.nã cõtingere:ei qđ eſt eſſe,ſimiliter ponitur,quẽadmodum dictum eſt prius.95 ℂ Determinatis autem his:rurſum dicimus qm̃ cõtingere duobus modis dicit̃.Vnõ quidem qđ plerunq; fit,& deficit neceſſarium.vt caneſcere hominẽ,vel augeri,vel minui,vel oĩnõ qđ natũ eſt eſſe.hoc ei non continuum habet neceſſariũ:eo qđ non ſemp eſt hõ.cum tamen homo eſt: aut ex neceſſitate aut vt in pluribus eſt. Alio autẽ modo,infinitũ qđ & ſic & non ſic poſſibile . vt animal ambulare.vel ambulante fieri motum terrę,vel omnino quod caſu fit.nihil enĩ magis ſic natum eſt,vel econtrario.96 ℂ Conuertit̃ ergo & ſcdm oppoſitas ꝓpoſitiones vtrũq; cõtingẽs nõ tñ eodem mõ:ſed qđ natum quidem eſt eſſe ei qđ nõ ex neceſſitate eſſe.ſic enim cõtingit nõ caneſcere hominem.infinitum autem : ei quod nihil magis ſic,vel illo mõ . Diſciplina autem & ſyllogiſmus demõſtratiuus,ex infinitis quidem nõ eſt:eo ꝙ inordinatũ eſt mediũ.ex ijs vero q nata ſũt eſſe:pene orões & cõſideratiões fiũt,de ſic cõtigẽtibus ex illis autem poſſibile qdem eſt fieri ſyllogiſmũ:nõ tñ ſolet qri.hęc ergo definienẽ magis ĩ ſequentibus.nũc autẽ dicemus,qñ,& quomõ,& quis erit ſyllogiſmus ex cõtin-

Secundo Periermeneias numero.21.

gentibus propoſitionibus. 97 ℭQuoniã autẽ cõtingere hoc huic ineſſe, dupliciter eſt accipe re: aut enĩ cui ineſt hoc, aut cui cõtingit ipſum ineſſe nã de quo b, a cõtingere: horũ alterum ſi gnificat. aut de quo dr̃ b: aut de quo cõtingit di ci. de quo autem b, a cõtingere: aut omni b poſ ſibile ineſſe a, nihil differt. 98 ℭManifeſtũ igiẗ qm̃ dupliciter diceẗ, a omni b ineſſe cõtingere. Primũ ergo dicemus ſi de quo c, contingit b, & de quo b, cõtingit a: quis erit & qualis ſyllogiſ mus. ſic ei vtræq; ꝓpoſitiões ſumunẗ ſecundũ cõtingere. qñ autem de quo b eſt, cõtingit: hæc quidem ineſſe, illa vero cõtingens. quare a ſimi libus figuris incipiendũ quẽadmodũ & in aliis.

ℭDe ſyllogiſmis ex ambabus contingen tibus in prima figura. Cap. XIII.

99 Quando ergo a, cõtingit omni b, & b, om ni c, ſyllogiſmus erit pfectus qm̃ a cõtin git omni c ineſſe. hoc autẽ manifeſtum eſt ex definitione. nã cõtingere omni ineſſe ſic dicebamus. 100. ℭSimiliter autem & ſi a quidẽ contingit nulli b, b autẽ omni c quoniã a cõtin git nulli c. Nam de quo b contingit, a non con tingere: hoc erat nullũ dimittere ſub b cõtingẽ tium. 101 ℭQuãdo autem a, contingit omni b, b autẽ, nulli c: per ſũptas quidẽ ꝓpoſitiões nul lus fit ſyllogiſmus. cõuerſa aũt b c ſcd̃m cõtin gere: fit idem queadmodũ & prius. qm̃ enĩ con tingit b, nulli c ĩeſſe: cõtingit & omni ineſſe. hoc autẽ dictũ prius q̃re ſi b quidẽ, omni c. a aũt, o mni b: rurſũ idẽ fit ſyllogiſmus. 120. ℭSimiliter

autẽ etſi ad vtraſq; ꝓpoſitiones,negatio ponaꝫ cum contigere[dico autem vt ſi a,contigit nulli b:& b,nulli c]igr̃ p ſumptas quidẽ propoſitiones nullus fit ſyllogiſmus:conuerſis autẽ rurſus idẽ erit qui & prius 103 ℭManifeſtum ẽ igr̃ qm̃ negatione poſita ad minorem extremitatẽ, vel ad vtraſque propoſitiones:aut non fit ſyllogiſmus,aut fit quidem,ſed non pfectus.ex conuerſione eĩ fit neceſſarium. 104 ℭSi autẽ hæc quidem ꝓpoſitionũ vniuerſalis,illa vero pticularis ſumaꝫ,ad maiorẽ quidem extremitatem poſita vniuerſali : ſyllogiſmus erit pfectus.Nã ſi a oĩ b contigit,b autẽ,alicui c,a, alicui c contingit hoc autẽ manifeſtum ex diffinitiõe contigẽtis. Rurſum ſi a, cõtingit nulli b,b autẽ contingit alicui ineſſe. neceſſe eſt a,contingere alicui nõ ineſſe. Demonſtratio autẽ eadẽ q̃ in his.105 ℭSi autẽ priuatiua ſumaꝫ pticularis ꝓpoſitio , vniuerſalis aũt affirmatiua,poſitione autẽ ſimiliter ſe habeant[vt a quidem,oĩ b contingat :b aũt alicui c contingat non ineſſe]p ſumptas quidem ꝓpoſitiones non fit manifeſtus ſyllogiſmus:conuerſa autem pticulari,& poſito b,alicui c contigere ineſſe,eadẽ erit concluſio q̃ & prius. queadmodum in ijs q̃ ex principio. 105 Si autem q̃ ad maiorem extremitatẽ particularis ſumaꝫ , q̃ ad minorem vniuerſalis,ſiue vtræq; ſumanꝫ affirmatiuę,ſiue priuatiuæ,ſiue nõ ſĩis figurę, ſiue vtręq; idefinitę,vel pticulares:nullo mõ erit ſyllogiſmus. ℭNihil eĩ ꝓhibet b trãſcendere a, & non prædicari de æquis.in quo enim b trãſcendit a

ſumat c.huic neq; oi, neq; nulli, neq; alicui, neq; non alicui contingit a ineſſe. ſiquidē cōuertunt ſcd̄m contingere ꝓpoſitiones, & b pluribus contingit quā a ineſſe. ¶ Amplius autem ex terminis manifeſtum eſt nā ſic ſe habentibus ꝓpoſitionibus: primus poſtremo & nulli contingit, & oi ex neceſſitate ieſſe. Termini autem cōmunes oim ineſſe quidem ex neceſſitate: animal, albū, homo non contingere vero: aial, album, veſtis. 107 ¶ Manifeſtum igr̄ qm̄ hoc modo habentibus ſe terminis: nullus ſit ſyllogiſmus nam oīs ſyllogiſmus vel eius qd̄ eſt ineſſe eſt, vel ex neceſſitate, vel contingere. nō eſt autē eius qd̄ eſt ineſſe, neq; neceſſarij manifeſtū qm̄ non eſt, nā affirmatiuus interimit priuatiuo, & ptiuatiuus affirmatio. relinquit ergo eius qd̄ contingere eſſe: hoc autē impoſſibile. oſtenſum eſt em̄ qm̄ ſic ſe habentibus terminis, & omni poſtremo primum neceſſe ineſſe & nulli cōtingere ineſſe, quare nō ierit eius qd̄ eſt cōtingere ſyllogiſmus. nā neceſſarium nō erat contingens. 108 ¶ Manifeſtum autem & quoniā cum vniuerſales ſunt termini in contingentibus ꝓpoſitionibus, ſemp fit ſyllogiſmus ī prima figura, ſiue ſint prædicatiui ſiue priuatiui. Verum ex p̄dicatiuis quidem pfectus, ex priuatiuis autē impfectus. Oportet autem contingere ſumere non eſt neceſſarijs. ſed ſecundum dictam diffinitionem. aliquoties autem latet huiuſmodi.

¶ De ſyllogiſmis ex vna abſoluta & altera contingere in prima figura. Cap. XIIII.

Si autem hæc quidem ineſſe,illa vero cōtingere ſumat ꝓpoſitionū, qn̄ q̄ ad maiorem quidem extremitatem cōtingere ſignificauerit,pfecti erunt oēs ſyllogiſmi,& contigentis ſcd̄m dictā determinationē,. qn̄ autem q̄ ad minorem: & impfectiones . & priuatiui ſyllogiſmi non contingentis ſcd̄m dictā determinationem ſed eius qd̄ eſt nulli aut non oi ex neceſſitate ineſſe ſi enī nulli aut non omni ex neceſſitate:contingere dicimus,& nulli,& non omni ineſſe. Cōtingat enim a,omni b:b autem,omni c ponatur ineſſe, quoniam igr̄ ſub b eſt c,a autē, contingit omni b: manifeſtum qm̄ & c omni, contingit a. fit ergo pfectus ſyllogiſmus . Similiter autem & cū priuatiua eſt a b ꝓpoſitio,b c autem affirmatiua,& hæc quidem contingere,illa vero ineſſe ſumet:pfectus erit ſyllogiſmus,quoniam a, contingit nulli ineſſe.Q m̄ ergo ineſſe poſito ad minorem extremitatē,pfecti ſyllogiſmi fiunt: manifeſtum. Qd̄ autē cōtrarie ſe habēte erūt ſyllogiſmi:p impoſſibilo mōſtrādū eſt.ſimul autē erit manifeſtum & qm̄ impfecti:nā oſtenſio non ex ſumptis ꝓpoſitionibus. ¶Primum autem dicēdum quoniā ſi cum eſt a,neceſſe eſt eſſe b:& cū poſſibile eſt eſſe a,poſſibile erit b,ex neceſſitate Sit em̄ ſic ſe habentibus rebus vt in quo quidē a,poſſibile:in quo aūt b,impoſſibile. ſi ergo alid poſſibile qdē eſt,cū poſſibile eē,ipm fiet:hocvero impoſſibile,qm̄ ipoſſibile,nō vtriq; fiet ſil̄ ſūt ſi a poſſibile,& b, ipoſſibile:cōtiget fieri pter b. ſi autem fieri:& eſſe.nā qd̄ fit:qn̄ factum eſt, eſt

oportet autem accipe non ſolũ in gñatione poſſibile & ĩpoſſibile: ſed & ĩ verũ eſſe, & in qđ actu eſt. & quocũq; modo ſimpliciter aliter dr̃ poſſibile. ĩ oĩbus eni ſimiliter ſe habebit. Amplius cũ eſt a, b eſſe: non tanq̃ vno aliquo exiſtẽte a, erit b, oportet opinari. nihil eĩ eſt ex neceſſitate vno aliquo exiſtẽte: ſed duobus ad minus vt qñ pꝓpoſitiones ſic ſe habent vt dictũ eſt ſcđm ſyllogiſmũ. nã ſic, dr̃ de d: d autem, de e: & c, de ex neceſſitate. & ſi vtrunq;, poſſibile: & concluſio erit poſſibilis. quemadmodũ ergo ſi quis ponat a quidem ꝓpoſitiones. b aũt cõcluſionem accidet non ſolũ a exiſtente neceſſario, & b ſimul eſſe neceſſariũ, ſed etiã poſſibili: poſſibile. Hoc aũt oſtenſo manifeſtum eſt quoniã falſo poſito & non impoſſibili: & q̄p accidit propter poſitionẽ flaſum erit & non impoſſibile, vt ſi a falſum quidem eſt, non tñ impoſſibile: cum autem ſit a & b. & b erit falſum quidẽ: non tñ ĩpoſſibile. nã oſtenſum eſt qm̃ cum eſt a: eſt b & cum poſſibile eſt a: poſſibile eſt b. poſitũ aũt ẽ a poſſibile eſſe: & b erit poſſibile, ſi eni ĩpoſſibile eſt b: ſimul idẽ erit poſſibile & ĩpoſſibile. Determinatis aũt ijs: inſit a, oĩ b. b aũt, contingat oĩ: neceſſe a igr̃ contingere oĩ c ineſſe, non eni contingat. b autem. oĩ c ponat̃ ineſſe hoc autem falſum quidẽ: non tñ impoſſibile, ſi ergo a quidẽ, non contingit oĩ c, b autem, omni c inſit: a. non omni b contingit: ſit enim ſyllogiſmus p tertiam figurã ſed poſitum erat oĩ contingere ineſſe neceſſe eſt ergo a, oĩ c contingere falſo enim poſito, & no

impoſſibili: quod accidit ē īpoſſibile.poſſibile ē autē & ꝑprimā figurā facere īpoſſibile:ponētes b ieſſe.nā ſi b,oī c ineſt, a autem, oī b contingit, &oī c contīget a ſed poſitū erat non oī poſſibile ineſſe. ❡Oportet autem accipere oī ineſſe nō ſcđm tp̄s determinātes,vt nūc aut ī hoc tp̄e:ſed ſimpliciter:per hmōi enī ꝓpoſitiones & ſyllogiſmos facimus: qm̄ ſcđm nūc ſumpta ꝓpoſitione nō erit ſyllogiſmus,nihil eī fortaſſe ꝓhibet qn̄q; & oī mouēti hōiem ineſſe,vt ſi nihil aliud moueat.mouens autem cōtigit oī equo . ſed hō nulli equo contigit. ❡Amplius.Sit primum quidē aīal,medium vero mouens,poſtremum vero hō ergo ꝓpoſitiones quidem ſimiliter ſe habebunt: concluſio vero erit neceſſaria, non contingens. ex neceſſitate enim hō eſt aīal .manifeſtum igr̄ qm̄ vniuerſale ſumendum ſimpliciter:& nō tp̄e determinātes.❡Rurſum,Sit priuatiua ꝓpoſitio vniuerſalis a b, & ſumat̄ a quidem nulli b ineſſe b autem,contingat oī c ineſſe . his igr̄ poſitis neceſſe eſt a,contingere nulli c ineſſe.non enim cōtingat.b autem,ponat̄ ineſſe c ſicut prius. neceſſe eſt igr̄ a,alicui b ineſſe . fit enim ſyllogiſmus ꝑ tertiā figurā, hoc autem impoſſibile,quare contingit a, nulli c,poſito eīm falſo & non īpoſſibili: impoſſibile eſt quod accidit. ❡Hic ergo ſyllogiſmus non eſt contingentis ſecundum diffinitionē:ſed nulli ineſſe ex neceſſitate hæc eñ eſt contradictio factæ hypotheſis poſitum eſt enī ex neceſſitate a alicui c ineſſe . ſyllogiſmus autem per impoſſibile : oppoſitę eſt contradictio

nis. ¶ Amplius autem & exterminis manifeſtū qm̄ non erit concluſio cōtingens. ſit enim a quidem coruus in quo aūt b ītelligens, in quo aūt c hō. nulli ergo b, ineſt a. nā nullum ītelligens, coruus. b autem, cōtingit oī c: oī enim hoī ineſt intelligere, ſed a, ex neceſſitate nulli c. non igr̃ cōcluſio contingens. Sed nec neceſſaria ſemp. ſit enī a quidem mouens, b aūt ſcientia in quo aūt c hō. ergo a quidem, nulli b inerit. b autem, oī c contingit & non erit cōcluſio neceſſaria non eī neceſſe eſt nullū hoīem moueri. ſed neceſſe eſt aliquem. manifeſtū igr̃ quoniā eſt cōcluſio eius qđ eſt nulli ex neceſſitate ineſſe. Sumendū aūt melius terminos. 110 ¶ Si autem priuatiuū ponat̃ ad minorē extremitatē cōtingere ſignificās ex ipſis quidem ſumptis ꝓpōnibus nullus erit ſyllogiſmus, conuerſa autem ſcđm contingens ꝓpōe: erit quemadmodū in prioribus. Inſit eñ a, oī b, b aūt contingat nulli c, ſic ergo hñtibus ſe terminis, nihil erit neceſſarium. ſi autem cōuertat̃ b c, & ſumat̃ b contingere oī c: fiet ſyllogiſmus quemadmodū prius ſimiliter eñ hñt ſe termini poſitione. Eodem aūt mō & cū priuatiua ſunt vtraq; interualla. ſi a b quidem nō īeſſe b c autem nulli, cōtingere ſignificat. nā p ea qdem q̄ ſumpta ſunt: nullo mō fit neceſſarium conuerſa autem ſcđm contingens ꝓpōe erit ſyllogiſmus. ſumat̃ enim a quidem, nulli b ineſſe: b autem contingere nulli c, p hęc quidem nihil neceſſarium. ſi autem ſumat̃ b, oī c contingere qđ verum eſt, a b autem propoſitio ſimiliter ſe ha-

Et nō ponat̃ ſubaudit̃ b, omni c, contingere non in eſſe. Non erit nullo auxeſis negationum pro vna.

beat:ruſus erit idem ſyllogiſmus. cxj. ¶ Si aũt non ineſſe ponaẽ b oĩ c, & non cõtigere non ineſſe: nõ erit ſyllogiſmus nullo modo, ſiue priuatiua ſit, ſiue affirmatiua a b ꝓpõ. Termini autẽ communes ex neceſſitate quidẽ ineſſe: album. aĩal, nix. Non ontingere autem, albũ. aĩ al. pix. cxij ¶ Manifeſtum eſt igẽ quoniã cum vniuerſales ſunt termini. & hæc quidem ꝓpõnum ineſſe, illa vero ſumiẽ contingens: qñ q̃ ad minorem eſt extremitatẽ contigere ſumiẽ ꝓpoſitio: ſemp fit ſyllogiſmus. verũtamen qñ quidem ex ipſis, qñ autem propõſitione conuerſa, quãdo vero vtrunq; horum, & ob quam cauſam: diximus cxiij. ¶ Si autem hoc quidem vniuerſale, illud vero pticulare ſumiẽ interuallorum, qñ ad maiorem quidẽ extremitatem vniuerſale poniẽ & contingens, ſiue negatiuum ſiue affirmatiuum, pticulare autem affirmatiuum & ieſſe: erit ſyllogiſmus pfectus, quemadmodũ & cũ vniuerſales ſunt termini, demonſtratio autẽ eadẽ: q̃ & prius cxiiij ¶ Quãdo autem vniuerſale quidem fuerit ad maiorem extremitatem ineſſe & non cõtingens, alterum vero pticulare & contingens, ſiue affirmatiue ſiue negatiue ponanẽ vtræq; ſiue hæc quidem negatiua: illa vero affirmatiua, omnino erit ſyllogiſmus impfectus. Verum hi quidem p impoſſibile oſtenduntur, illi vero per conuerſionem contingentis, quemadmodum in prioribus: Erit autem ſyllogiſmus p cõuerſionem & quãdo vniuerſalis quidem ad maiorem extremitatem poſita ſignificauerit ineſſe. vel

Cum dicit ſiue affirmatiue ſiue negatiue ponanẽ vtræq; ſiue hęc quidẽ negatiua vſurpat negatiuum hic ꝓ priuatiuo, aliquantulum propterea affinitatẽ vocabulo indulgẽs ꝓ priuatiuo:

qđ eſt nõ ineſſe.ı:ı.¶ Q ñ aũt priuatiuũ neceſſarium,& contingẽtis non ineſſe.& non ineſſe, ſiue vniuerſales ſiue non vniuerſales ſint termini. Contingere aũt in conclusione eodẽ mõ accipiẽdũ eſt:quoin prioribus. Eius aũt qđ eſt ex neceſſitate non ineſſe:nõ erit ſyllogiſmus, aliđ enim eſt non ex neceſſitate ineſſe,& ex neceſſitate non ineſſe. ¶ Q̃m igr̃ vniuerſalibus affirmatiuis exiſtẽtibus terminis non fit cõcluſio neceſſaria,manifeſtũ.inſit enim a omni b ex neceſſitate b aũt cõtingat omni c. erit igr̃ ſyllogiſmus impfectus quoniã a, contingit oĩ c ineſſe quoniã aũt impfectus, ex demonſtratione palã.eodẽ enim modo oſtẽdetur quo & in prioribus.

Demonſtrationes concluſionum.

Rurſũ a qdẽ,contingat omni b ineſſe:b autem omni c inſit ex neceſſitate.erit itaq; ſyllogiſmus quoniã a,contingat omni c ineſſe:ſed non qm̃ ineſt & pfectus qdẽ ſed non impfectus. ſtatim enim pficĩ p ex principio ppoſitiones. ¶ Si autẽ non ſimilis figurę ſint ppoſitiones: ſit primũ priuatiua neceſſaria,& a qdem,nulli contingat b ex neceſſitate:b aũt contingat omni c neceſſe eſt igr̃ a,nulli c ineſſe.ponaĩ eni a,ineſſe aut oĩ aut alicui,poſitũ aũt eſt a,nulli contigẽre b. quoniã ergo conuertiĩ priuatiua:& b,nulli a cõtingit.a aũt,poſitũ eſt ineſſe,c aũt omni aut alicui.q̃re nulli aut non omni c,continget b ineſſe ſed ſupponebaĩ omni ex principio. manifeſtũ aũt quoniã & eius qđ eſt contingere non ĩeſſe fit ſyllogiſmus:ſiqdẽ non ĩeſſe.Rurſũ ſit affirmatiua qdẽ ppoſitio neceſſaria,& a qdẽ, con-

tigat nulli b ieſſe:b aũt,inſit oĩ c ex neceſſitate. ergo fit ſyllogiſmus qdẽ pfectus ,ſed nõ eius q̃ eſt,cõtigere nõ ineſſe.nã & ppoſitio ſic ſumpta eſt q̃ ad maiorẽ eſt extremitatẽ. & ad ĩpoſſibile non eſt ducere nã ſi ponat̃,a ineſſe vlli c:poſitũ eſt autẽ & a,b cõtingere nulli ineſſe,nihil accidit p hęc ĩpoſſibile.122 ¶Si autẽ ad minorẽ extremitatẽ ponat̃ priuatiuũ qñ cõtingere qdẽ ſignificauerit:ſyllogiſmus erit p cõuerſionẽ quẽadmodũ in prioribus.123 ¶Qñ aũt nõ cõtingere:nõ erit ex neceſſitate, nec qñ vtraq; qdẽ ppoſitio priuatiua,nõ eſt autem cõtingẽs quod ad minorẽ eſt.Termini aũt ineſſe qdẽ:albũ,aĩal nix nõ ineſſe qdem:albũ,aĩal,pix.124 ¶Eodẽ autem mõ ſe habebit & in pticularibus ſyllogiſmis.Qñ enim fuerit priuatiua neceſſaria:& cõcluſio erit eius qđ eſt nõ ineſſe.vt ſi a qdẽ, nulli b cõtingit ineſſe ex neceſſitate,b autem,alicui c cõtingat ineſſe:neceſſe eſt a,alicui eorũ q̃ ſunt c nõ ineſſe.ſi eñ a,oĩ c ineſt,nulli autẽ cõtingit b:& b,nulli a cõtingit ineſſe.q̃re ſi omni c,ineſt a:nulli c cõtingit b.ſed poſitũ erat alicui cõtingere.125 ¶Qñ autem pticularis affirmatiuã neceſſaria fuerit quę in priuatiuo eſt ſyllogiſmo,vt b c,aut vniuerſalis in affirmatiuo,vt a b: nõ erit ineſſe ſyllogiſmus,demõſtratio aũt eadem q̃ in prioribus.126 ¶Si autẽ vniuerſale qdẽ ponat̃ ad minorẽ extremitatem vł affirmatiuũ, vł priuatiuũ cõtingẽs,pticulare aũt neceſſariũ:nõ erit ſyllogiſmus.Termini aũt ieſſe qdẽ ex neceſſitate:aĩal,albũ,hõ.nõ cõtingere aũt:aĩal, albũ,

tunica.127 ¶ Q ñ ſimiliter vniuerſaliter qdē eſt neceſſariū,pticulare autē contingēs.cū priuati uū qdem eſt vniuerſale:ineſſe quidē termini,animal album,coruus.non ineſſe:animal,album pix.cū autē affirmatiuū:ineſſe qdem,aīal,albū, cygnus.non contingere autem,animal, album nix.128 ¶ Nec qñ indefinitę ſumunť,ppoſitiones aut vtręq; pticulares:nō ſic erit ſyllogiſmus Termini aūt cōes,ineſſe quidem:animal,albū, hō.non ineſſe autem:animal,album,inanimatū.nā & animal alicui albo,& album inanimato alicui eſt neceſſarium ineſſe & non contingit ineſſe,& in contingenti ſimiliter.q̄re ad oīa vtiles ſunt termini.129 ¶ Manifeſtū ergo ex iįs q̄ dicta ſunt quoniā ſimiliter habentibus ſe terminis:& in eo qđ eſt ineſſe & in neceſſariįs ; & fit & non fit ſyllogiſmus.verūtñ ſcđm ineſſe quidē poſita priuatiua ,ppoſitione:eius qđ eſt contingere erat ſyllogiſmus.ſcđm neceſſarium autem priuatiua:& contingere,& non ineſſe 130 ¶ Palam autē & quoniā oēs imperfecti ſyllogiſmi:& quo modo perficiuntur per prędictas figuras.

Auxeſis negationum.

¶ De ſyllogiſmis ex ambabus contingentibus in ſecunda figura.

Cap. XVI.

131 IN ſcđa autē figura qñ contingētes quidē ſumunť vtręq; ,ppoſitiones:nullus erit ſyllogiſmus,ſiue ſint affirmatiuę,ſiue priuatiuę,ſiue vniuerſales,ſiue pticulares.133 ¶ Q ñ autē hęc qdē ïeſſe,illa vero cōtigere ſigni. affirmatiua qdē īeſſe ſignifi.nūq̄ erit ſyllogiſmus.priua

tiua vniuerſali exiſtẽte,ſemp.13 ¶Eodẽ modo & qñ hęc quidẽ ex neceſſitate;illa vero cõtingere aſſumat.oportet autẽ & in ijs accipere quod in cõcluſionibus eſt cõtingẽs:quemadmodũ in prioribus.134 ¶Primũ igit oſtendẽdũ: quoniã nõ conuertit in contingenti, priuatiua. vt ſi a, contingit nulli b:non neceſſe eſt & b, cõtingere nulli a.Ponat ei hoc;& cõtingat b,nulli a ineſſe ergo qm̃ conuertunt q̃ ſunt in eo qđ eſt cõtingere affirmationes negationibus & cõtrariæ & cõtra iacentes.b aũt,cõtingit nulli a ineſſe: manifeſtũ eſt qm̃ & omni a, cõtingit nulli a ineſſe: hoc autẽ falſum eſt.nõ eni ſi hoc huic oĩ contigit, & hoc huic cõtigat neceſſariũ eſt .q̃re nõ cõuertit priuatiua. ¶Amplius aũt nihil ꝓhibet a qdẽ, cõtingere nulli b:b autẽ, alicui a ex neceſſitate nõ ieſſe.vt albũ quidẽ contingit oĩ homini nõ ieſſe,nã & ieſſe,hominẽ aũt, nõ verũ eſt dicere qm̃ cõtingit nulli albo.pluribus ei ex neceſſitate nõ ieſt.neceſſariũ autẽ non erat contigẽs. ¶Sed nec ex ipoſſibili oſtẽdet cõuertens. vt ſi qs putet, qm̃ falſum eſt b,contingere nulli a ineſſe:verũ nõ contingere nulli a affirmatio enim & negatio.ſi aũt hoc verũ;ex neceſſitate alicui a,ieſſe b.q̃re & a,alicui b ieſſe,hoc aũt ipoſſibile.Nõ ei ſi a nõ contigit nulli b: neceſſe eſt a alicui b ieſſe.nõ cõtigere nulli:dr̃ dupliciter.hoc q̃dẽ ſi ex neceſſitate alicui ieſt,illđ vero ſi ex neceſſitate alicui nõ ieſt.Nã q̃đ ex neceſſitate alicui eorũ q̃ ſunt a nõ ieſt:nõ eſt verũ dicere,qm̃ oĩ contigit non ieſſe.queadmodũ, nec qđ ali-

Non eſt verũ,immo falſũ.

cui ieſt ex neceſſitate:qm̄ omni contingit ieſſe. Si ergo aliqs putet,qm̄ non contingit c, omni d ineſſe:ex neceſſitate alicui non ieſſe ipſū, falſū ſumet,oī enim ineſt,ſi contingat.ſed qm̄ qbuſdā ex neceſſitate ineſt: ꝓpter hoc dicimus non omni cōtingere.135 ¶ Quare ei qđ eſt contingere omni ieſſe:& ea q̄ eſt ex neceſſitate alicui ineſſe opponi ? & ea q̄ eſt ex neceſſitate alicui nō ineſſe.ſimiliter autē & ei q̄ eſt contingere nulli. 136 ¶ Palā ergo qm̄ ad ſic contingēs & non contingens vt in principio diffiniuimus.non ſolum ex neceſſitate alicui ineſſe,ſed & ex neceſſitate alicui non ineſſe ſumendū.hoc autē ſumpto,nihil accidit īpoſſibile.quare non fit ſyllogiſmus. Manifeſtū ergo ex iīs q̄ dicta ſunt:qm̄ non conuertit̄ priuatiua ¶ Hoc aūt oſtēſo ponat̄ a, b quidē contingere nulli:c vero omni, ꝑ conuerſionē ergo non erit ſyllogiſmus.dictū eſt ei quoniam nō conuertit̄ huiuſmodi ꝓpoſitio.Sed nec ꝑ īpoſſibile.nā poſito b,omni c contingere ineſſe nihil accidit falſū continget eni a, & oī & nulli c ineſſe.Oīno aūt ſi eſt ſyllogiſmus:palā qm̄ cōtingēs erit,eo qđ neutra ꝓpoſitionū ſūpta eſt in eo qđ eſt ineſſe.& hic vel affirmatiuus vel priuatiuus.neutro autē mō poſſibile eſt.affirmatiuo ei poſito:oſtēdet̄ ꝑ terminos quoniā nō contingit ineſſe.priuatiuo aūt,qm̄ cōcluſio nō eſt contingēs ſed neceſſaria.Sit eī a qdē albū,b aūt hō ī quo aūt c,equus.ergo albū a,cōtingit, huic quidē omni:illi vero nulli ineſſe.ſed b neq; ineſſe cōtingit c neq; nō ieſſe. Qm̄ igr̄ ineſſe nō poſſi-

Si contingat quod græce dicit Ariſtoteles itychi poni ſolet pro forſitan aut alia huiuſmodi incertitudinis particula

vtręq; ponant̃ p̃dicatiuę,non erit ſyllogiſmus. Termini quidem ineſſe: ſanitas, animal homo non ineſſe autem ſanitas equus, homo. 141. ¶Eodē autem mō ſe habebit & in pticularibus ſyllogiſmis.142 ¶Q ñ autem erit affirmatiua ineſſe,ſiue vniuerſaliter,ſiue pticulariter ſumpta, nullus erit ſyllogiſmus.hoc autē ſilr̃ & p eoſdē t̃minos demōſtrat̃ qbus & prius.143 ¶Quādo aūt & priuatiua erit,p cōuerſionē quēadmodum in prioribus.144 ¶Rurſum ſi ābo qdem interu alla priuatiua ſumant̃,vniuerſaliter autē qđ non ineſſe:ex ipſis qdem ꝓpoſitionibus nō erit neceſſarium cōuerſa autē cōtingenti ſicut in prioribus,erit ſyllogiſmus.145 ¶Si aūt ineſſe qdem ſit priuatiua,pticularit̃ qdem ſūpta: non erit ſyllogiſmus,neq; p̃dicatiua,neq; priuatiua exiſtēte altera ꝓpoſitiōe.146 ¶Nec qñ vtręq; ponūt̃ idefinitę,vł affirmatiuę, vel negatiuæ, aut pticulares.demōſtratio autem eadē & per eoſdē terminos. ¶Mixtio neceſſarij & contingentis in ſecunda figura. Cap.XVIII. 147

SI aūt hęc qdem ꝓpoſitionū ex neceſſitate, illa vero cōtingere ſignificat: priuatiua qdē neceſſaria,erit ſyllogiſmus nō ſolū qm̃ con tingit nō ineſſe:ſed & qm̃ nō ineſt. affirmatiua autem nō erit.ponat̃ autem a,b qdem nulli ineſſe ex neceſſitate.c autem oī cōtingere.cōuerſa ergo priuatiua:&b,nulli a erit a aūt oī c contingebat.fit igr̃ rurſū p primā figurā ſyllogiſm⁹ qm̃ b,cōtingit nulli c ineſſe.Simul aūt manifeſtum qm̃ neq; ineſt b,nulli c ponat̃ enim ineſſe. ergo ſi a nulli b cōtingit,b aūt,ineſt alicui c:a al

cui c nō contingit.ſed omni ponebaꝶ cōtingere
Eodē aūt modo oſtēdeꝶ vt ſi ad c ponaꝶ priua-
tiuū.Rurſum.Sit ꝑdicatiua qdem neceſſaria,al
tera aūt priuatiua & contingēs:& a,b qdem cō
tingat nulli,c autem omni inſit ex neceſſitate.
ſic ergo habētibus ſe terminis nullus erit ſyllo-
giſmus.accidit ei b ex neceſſitate non ineſſe c.
ſit enim albū:in quo aūt b,hō.in quo vero c.cy
gnus.ergo albū cygno qdē ex neceſſitate ineſt:
homini aūt contingit nulli,& hō nulli cygno ex
neceſſitate.Quoniā igiꝶ eius qđ eſt contingere
nō eſt ſyllogiſmus:manifeſtū eſt.nā ex neceſſi-
tate non erat contingēs.Sed tñ non neceſſarij.
nā neceſſarium:aut ex vtriſq; neceſſarijs,auꝶ ex
priuatiua neceſſaria cōtingebat.Amplius & poſ
ſibile eſt in ijs poſitis b ieſſe c.Nihil eni ꝓhibet c
qdē ſub b eſſe:a aūt,b qdē oī contingere, c ve-
ro ex neceſſitate ieſſe vt ſit qdē c vigilia,b autē
aīal in quo aūt a,motus Nā vigilāti qdē ex ne-
ceſſitate ineſt motus.aīali aūt nulli contingit.&
oē vigilās animal.Manifeſtū ergo quoniā non
eius qđ eſt non ineſſe.ſiqdē ſic ſe habētibus ter
minis,neceſſe eſt ineſſe.neq; aūt oppoſitarum
affirmationū:q̄re nullus erit ſyllogiſmus.Simili
ter aūt oſtēdeꝶ,& ecōuerſo poſita affirmatiua.
1+8.❡Si aūt ſimilis figurę ſint ꝓpoſitiones:cū
priuatiuę ſint ſp ſit ſyllogiſmus, cōuerſa ſcdm
cōtingere ꝓpoſitione queadmodū i prioribus.
Si ſumaꝶ ei a,b qdē ex neceſſitate non ineſſe:c
aūt cōtingere non ieſſe,cōuerſis aūt ꝓpoſitio-
nibus b qdē,nulli ieſſe a:a āt,oi c cōtigit. ſit igꝶ

prima figura.& ſi ad c ponaẗ priuatiuū ſimiliter
cxlix ❡Si aūt p̄dicatiuæ ponāẗ,non erit ſyllogiſ
mus.nā eius qđ eſt non ineſſe, aut eius qđ eſt ex
neceſſitate non ieſſe:manifeſtū qm̄ non erit. eo
qđ non ſumpta ſit priuatiua ꝑpoſitio.neq; in eo
qđ eſt ineſſe,neq; in eo qđ eſt ex neceſſitate ineſ
ſe,ſed neq; eius qđ eſt contingere non ineſſe.ex
neceſſitate ei ſic ſe habētibus,b nō ierit c.vt ſi a
quidem ponaẗ albū.in quo aūt b,cygnus. i quo
aūt c,hō.neq; oppoſitarum affirmationū:qm̄ oñ
ſum eſt b,ex neceſſitate nō ineſſe c.non ergo fit
ſyllogiſmus oīno. cl ❡Similiter autem ſe habe-
bit & i pticularibus ſyllogiſmis. clj ❡Qñ autem
fuerit priuatiua & vniuerſalis & neceſſaria:ſemp
erit ſyllogiſmus & eius quod eſt contingere non
ineſſe & eius quod eſt non ineſſe. demonſtra-
tio autem per conuerſionem. clij ❡Qñ autem
affirmatiua:nunq̄.eodem aūt mō oñdeẗ quo & i
vniuerſalibus & p eoſdem terminos. cliij ❡Nec
qñ vtreq; ſumunẗ affirmatiue.nā & huius eadem
demōſtratio q̄ & pri⁹. cliiij ❡Qñ aūt vtræq; qui
dem priuatiue,vl'is autem & neceſſaria q̄ non in
eſſe ſignificat:p ea quidem q̄ ſumpta ſunt non
erit neceſſarium couerſa aūt ſcđm contingere
ꝑpoſitione erit ſyllogiſmus: quemadmodum i
ptioribus. clv ❡Si aūt vtræq; idefinitę vel pti-
culares ſumāẗ:non erit ſyllogiſmus. demonſtra
tio autem eadem & per eoſdem terminos. clvj
❡Manifeſtum igr̄ ex p̄dictis quoniā priuatiua
quidē vniuerſalis poſita neceſſaria:ſemp fit ſyl-
logiſmus nō ſolum eius qđ eſt contigere nō ieſ-

ſe,ſed & non ineſſe affirmatiua autē nunq̄.i57.
¶Et qm̄ eodem modo ſe hn̄tibus & in neceſſa
rijs & i ijs q̄ inſunt:fit & non fit ſyllogiſmus. i58
¶Palā & qm̄ ipfecti oēs ſunt ſyllogiſmi & quo
niam oēs pficiunt p prædictas figuras.

¶De ſyllogiſmis ex ambabus contigentibus in tertia figura. Cap.XIX.

156 N poſtrema āt figura&vtriſq; cōtigētibus
I & altera:erit ſyllogiſmus. i59 ¶Qn̄ ergo
cōtigere ſignificāt ,ppōes,& cōcluſio erit
cōtigēs.i6i ¶Et qn̄ hęc qdē cōtigere,illa vero
ieſſe:ſilr erit ſyllogiſmus.clxij.¶Qn̄ aūt altera
ponit̄ neceſſaria ſi affirmatiua qdē:non erit cō
cluſio,neq; neceſſaria,neq; ineſſe. clxiij.¶Si au
tem priuatiua: eius qđ eſt non ieſſe erit ſyllogiſ
mus,quēadmodum ī prioribus. Sumendum āt
& in his ſimiliter qđ eſt in concluſionibus cōtin
gēs. Sit ergo primū cōtigētes:& a & b contigāt
oī c ineſſe.qm̄ ergo conuertit̄ affirmātiua pticu
lariter,b aūt,oī c cōtigit:& c alicui b cōtigitqua
re ſi a qdē oī c cōtigit cāt alicui b & a alicui b cō
tingit,enim prīa figura , Et ſi aquidē, contingit
nulli c ineſſe b autem omni c contingat neceſ
ſe eſt a,alicui b contingere non ineſſe erit enim
rurſum prima figura p conuerſionē.clxiiij. ¶Si
autem vtręq; priuatiuæ ponant̄ ; ex his quidē
q̄ ſumpta ſunt non erit neceſſarium.conuerſis
aūt ,ppōitibus erit ſyllogiſmus : quemadmodū
ī prioribus.ſi ei a & b cōtigunt c non ieſſe,ſi trāſ
mutat̄ contigere non ieſſe:rurſum erit pria figu
ra p conuerſionē. clxv ¶Si autē hic quidē ter

minorũ eſt vl'is,ille vero pticularis, eodẽ mõ ſe habentibus terminis quo ineſſe:& erit & nõ erit ſyllogiſmus. cõtingat eñ a quidẽ,oĩ c:b aũt alicui c ineſſe.erit ergo rurſum prima figura pticulari ꝓpõe cõuerſa.nã ſi a oĩ c,c aũt,alicui b: & a alicui b cõtingit.Et ſi ad b c ponatvl'e,ſimiliter Similiter aũt & ſi a c quidẽ priuatiua ſit: b c aũt affirmatiua.erit eñ rurſum prima figura p cõuerſionẽ.ſi aũt vtræq; priuatiuę ponãt,hæc quidem vniuerſaliter,illa vero pticulariter:p ea quidẽ q̃ ſũpta ſunt nõ erit ſyllogiſmus. cõuerſis autem ꝓpõibus erit:queadmodũ ĩ priorib⁹. 166.

¶Qñ aũt vtræq; indefinitæ vel pticulares ſumunt:non erit ſyllogiſm⁹.etenĩ neceſſe eſt a omni b & nulli ineſſe.Termini ineſſe:aial,hõ,albũ non ineſſe,equus,homo,album.medium albũ.

¶Mixtio contingentis & ineſſe in tertia figura. Cap.XX.

176 Si aũt hęc quidem ꝓpoſitionem ieſſe, illa autem cõtingere ſignificet:cõcluſio qdẽ erit qm̃ cõtigit & nõ quoniã ieſt ſyllogiſmus autẽ erit eodẽ mõ ſe hñtibus terminis quo & in prioribus. Sint eĩ primum p̃dicatiuæ & a q dem,oĩ c inſit:b autem,oĩ c contingat conuerſa ergo b c:erit prima figura & concluſio .·. qm̃ contingit a,alicui b ineſſe.cum eĩ altera ꝓpõum in prima figura ſignificabit contingere:& concluſio erit contigẽs.Similiter autem & ſi b c,quidẽ ineſſe:a c autẽ contigit ieſſe.Et ſi a c quidẽ p̃dicatiua,b c,autẽ p̃dicatiua,iſit autẽ alterutra vtriq; cõtigẽs erit cõcluſio . fit eñi rurſũ pria figura

eſſe.ſi autẽ priuatiuus:& eius qđ eſt contingere nõ ineſſe.& eius qđ eſt nõ ineſſe.eius aũt qđ eſt ex neceſſitate nõ ineſſe nõ erit ſyllogiſmus,quẽadmodũ & ĩ alijs figuris.Sit ergo p̄dicatiui termini primũ:& a,c quidẽ oĩ inſit ex neceſſitate: b aũt,oĩ c cõtingat ieſſe, qm̃ ergo a oĩ c neceſſario meſt.c aũt,alicui b cõtingit.& a, alicui b contingens erit,& non inerit, ſic enĩ acciditi prima figura.¶Siĩr aũt oñdeĩ & ſi b c quidem ponaĩ neceſſaria: a c aũt cõtingens. ¶Rurſum ſit hoc quidem p̄dicatiuũ:illud vero priuatiuum neceſſarium autem p̄dicatiuum:& a quidẽ: cõtingat nulli c ineſſe: b aũt,oĩ inſit ex neceſſitate c, erit ergo rurſum prima figura & concluſio contingens ſed non ineſſe.Nã priuatiua ꝓpõ cõtingere ſignificat.manifeſtum eſt igĩ qm̃ concluſio erit contingens cum eni ſic ſe habebãt ꝓpões in prima figura:& concluſio erat contingens. ¶Si autem priuatiua ſit ꝓpõ neceſſaria:& concluſio erit qm̃ contingit alicui non ineſſe,& qm̃ non ineſſe.ponaĩ enim a non ineſſe c ex neceſſitate:b autem,oĩ c contingere.conuerſa ergo b c affirmatiua:prima erit figura,& neceſſaria priuatiua ꝓpõ.cum autem ſic ſe habebãt ꝓpões: accidebat a & contingere alicui c non ineſſe & non ineſſe:quare & a neceſſe eſt alicui b non ineſſe. clxxij ¶Qñ autem priuatiuum poniĩ ad minorẽ extremitatem,ſi contingens quidẽ, erit ſyllogiſmus trãſſumpta ꝓpõe:quemadmodum & ĩ prioribus clxxiij ¶Si autem neceſſariũ: nõ erit etenim neceſſe eſt omni & nulli contingat

ineſſe. Termini oi̅ ineſſe: ſomnus, equus, dormi ens homo nulli ineſſe, ſomnus, equus, vigilãs hõ. 174 ¶ Similiter aũt ſe habebit, & ſi hic qdẽ terminorũ ſit vniuerſalis, ille autẽ pticularis ad mediũ nã ſi vtriq; ſint p̃dicatiui, eius qđ eſt con tigere, & non eius qđ eſt ineſſe erit ſyllogiſmus ¶ Et qñ hoc quidem priuatiuũ ſumeť illud vero affirmatiuum, neceſſariũ autem affirmatiuũ huius qđ eſt cõtingere. ¶ Qñ autem priuatiuũ neceſſarium: & concluſio erit qđ eſt non ineſſe nã idem modus erit demõſtrationis, & cum vni uerſales & nõ vniuerſales ſunt termini. neceſſe eſt ei p primã figurã pfici ſyllogiſmos. quare vt in illis, & in his neceſſarium accidere. ¶ Q ñ au tẽ priuatiuum vr̃ ſumptum ponir̃ ad minorem extremitatem, ſi cõtingens quidẽ, erit ſyllogiſmus p cõuerſionẽ. ſi aũt neceſſariũ ſit, non erit oñdeť autem eodem mõ quo & in vniuerſalibus & p eoſdẽ terminos. 175 ¶ Manifeſtum er go & in hac figura qñ & quõ erit ſyllogiſmus, qñ eius qđ eſt contingere: & qñ eius qđ eſt ineſ ſe. 176 ¶ Palam autem & quoniã omnes impfecti, & quoniã pficiunť per primã figuram.

De ſyllogiſmo oſtenſiuo. Cap. XXII.

Quoniã igr̃ qui in his figuris ſunt ſyllogiſmi, pficiunť p eos qui i prima figura ſũt vniuerſales, ſyllogiſmos, & in hos reducunť. palã ex dictis. Qm̃ autem ſimpliciter omnis ſyllogiſmus ſic ſe habebit, nunc erit manife ſtum, cum oſtenſus fuerit om̃is qui fit, p aliquã arum figurarũ fieri. 178 ¶ Neceſſe eſt ergo om

nem demonſtrationē & oēm ſyllogiſmum aut ieſſe qđ aut nō ieſſe mōſtrare. 179 ¶ Et hoc aut vniūerſaliter aut pticulariter. 180. Amplius aut oñſiue aut ex hypotheſi. Eius autem quod eſt ex hypotheſi pars eſt p impoſſibile. Primum ergo dicemus, de oñſiuis, his enim oñſis: manifeſtum erit & de iis qui ad īpoſſibile, & oino de iis q ex hypotheſi. 181. ¶ Si ergo oporteat a de b ſyllogiſare vel ineſſe vel non ineſſe: neceſſe eſt ſumere aliquid de aliquo. Si ergo a ſumat de b qđ ex pricipio, erit ſumptū. ſi autē a de c, c autē de nullo alio, nec aliud de illo c. neq; de a, alterū, neq; de altero, a, nullus erit ſyllogiſmus, nā in eo ꝙ vnum de vno ſumit, nihil accidit ex neceſſitate. quare aſſumenda eſt altera ppō. Si igr̄ ſumat a de alio aut aliud de a, aut de c, alterū, eſſe quidem ſyllogiſmū nihil phibet. ad b autem nō erit per ea q̄ ſumpta ſunt nec qñ c ineſt alteri, & illud alij, & hoc alieri, non copulet autem ad b, nec ſic erit ad b ſyllogiſmus ipſius a. Oino enim dicimus quoniā nullus nunquā erit ſyllogiſmus alius de alio, non ſumpto aliquo medio quod ad vtrunq; ſe habet quoquomodo pdicationibus. Nā ſyllogiſmus quidem ſimpliciter ex propoſitionibus eſt, ad hoc autem ſyllogiſmus, ex propoſitionibus quæ ad hoc. qui autem eſt huius ad hoc, per propoſitiones huius ad hoc. Inpoſſibile eſt autem ad ſumere ppoſitionem, nihil neque predicantes de eo neq; negantes. aut rurſum eius quod eſt a ad b, nihil commune ſumentes: ſed vtriuſque propria

Auxeſis negationum.

quædā p̄dicātes aut negātes. quare ſumēdum, vtriuſq; q̄d copulet p̄dicationes: ſi erit huius ad hoc ſyllogiſmus. Ergo ſi neceſſe eſt aliquod ſumere ad vtrunq; cōmune: hoc autē contigit tripliciter. aut eni a de c & c de b p̄dicātes: aut c de vtriſq;, aut vtraq; de c. hę aūt ſunt tres dictę figu gurę. manifeſtum q̄m oēm ſyllogiſmum neceſſe eſt fieri p aliquā harum figurarum. nā eadem ratio eſt & ſi per plura copulet̄ ad b: eadem eñ erit figura & i pluribus. Q uoniā igr̄ oſtēſiui ter minant̄ per p̄dictas figuras, manifeſtum eſt.

¶ De ſyllogiſmo ex hypotheſi. Cap. XXIII.

182 Q Voniā autē & qui ad īpoſſibile: palā erit per hæc. oēs eni qui per īpoſſibile conclu dunt: falſum quidē ſyllogiſant. quod autem ex principio erat, ex hypotheſi demōſtrāt: q̄ñ aliquid accidit impoſſibile poſita contradictione. vt q̄m diameter eſt aſymeter, eo ꝙ fiūt abūdātia æqualia p̄fectis. poſito ſymetro: ergo ęqualia quidē fieri abundātia perfectis ſyllogiſant. aſymetrū autē eſſe diametrū, ex hypotheſi monſtrant: q̄m falſum accidit ꝓpter contradictionē. hoc enim fuit per īpoſſibile ſyllogiſare: oñdere aliquid īpoſſibile ꝓpter priorē hypotheſin. Q uare quoniam falſus fit ſyllogiſmus oñſiuus in his q̄ ad impoſſibile deducunt̄, quod autem eſt ex principio, ex hypotheſi mōſtrat̄, oñſiuos autē diximus prius quoniā per has terminātur figuras, manifeſtum quoniā & per impoſſibile ſyllogiſmi p has erunt figuras. 183 ¶ Similiter aūt & alij oēs qui ſunt ex hypotheſi. in om

nibus his enim ſyllogiſmus qđ fit ad tráſſũ ptũ: qđ autem eſt ex principio: terminatur ꝑ confeſſionẽ aut per aliquã aliã hypotheſim. Si autem hoc verum: neceſſe eſt omnẽ demõſtrationẽ, & omnẽ ſyllogiſmum fieri per tres ꝑdictas figuras. Hoc autẽ oſtenſo: palã quoniã omnis ſyllogiſmus perficitur per primam figuram: & reducitur in huius vniuerſales ſyllogiſmos.

¶De qualitate & quantitate terminorum ſyllogiſmi. Cap. XXIIII.

Amplius autem ĩ omnibus oportet aliquẽ terminorũ ꝑdicatiuum eſſe & vniuerſalẽ ſine vniuerſali enim nõ erit ſyllogiſmus, aut nõ ad hoc qđ poſitũ eſt, aut qđ ex principio eſt petet: ponať enim muſicã voluptatẽ eſſe ſtudioſam ſi ergo popoſcerit voluptatẽ eſſe ſtudioſam, non addens omnẽ: nõ erit ſyllogiſmus. ſi autem aliquã voluptatem eſſe ſtudioſã: ſi aliam qdem nihil ad hoc quod poſitum eſt. ſi autem eãdem, qđ ex pricipio erat ſumit. ¶ Magis autẽ fit manifeſtum in figuris, vt quoniã ęqcruris ęq̃les ſunt anguli q ſunt ad baſim. ſint enĩ in cẽtrũ ductę a b. ſi ergo æqualẽ ſũpſerit a c angulũ ei q eſt b d: nõ omnino petẽs ęquales eos q ſũt ſemicirculorũ. & rurſũ c ei q eſt d. non omnem aſſumẽs eũ q eſt inciſionis. Amplius ab ęq̃libus exiſtẽtibus totis angulis, ęqualibus dẽptis, ęq̃les eſſe reliquos. f. e f: quod ex principio eſt petet, niſi ſumat ob omnibus ęq̃libus, ęqs dẽptis: ęq̃lia relinqui. manifeſtũ igr̃ quoniã in omni ſyllogiſmo oportet vniuerſale eſſe. 185 ¶ Et qm̃

Latera æqualia c b baſis.

vniuerſale qdem ex omnibus terminis vniuerſalibus mõſtraṫ: pticulare autẽ & ſic, & aliter: q̃re ſi cõcluſio ſit vniuerſalis, & termios neceſſe eſt vniuerſales eſſe. ſi autẽ vniuerſales ſint termini contingit concluſionẽ non vniuerſalẽ eſſe. 186.

¶ Palã etiã quoniã in omni ſyllogiſmo aut vtrãq; aut alterã ꝓpoſitionem ſimilẽ neceſſe eſt fieri cõcluſioni dico autẽ non ſolum in eo q̃d affirmatiua ſit vel negatiua: ſed in eo q̃d neceſſaria aut ineſſe, aut cõtingẽs. conſiderare aũt oportet & alia p̄dicamenta. 187 ¶ Manifeſtũ autẽ & ſimpl'r q̃n erit & q̃n non erit ſyllogiſmus, & q̃n pfectus. & q̃n ſi eſt ſyllogiſmus, neceſſariũ eſt habere terminos ſcd̃m aliquẽ dictorũ modorũ.

¶ De numero terminorũ ſyllogiſmi. Ca. XXV.

Palam autem & quoniam omnis demonſtratio erit per tres terminos & non p plures: niſi p alia & alia eadem cõcluſio fiat. vt e per a b, & per c d: aut per a b, & a c, & b c. plura enim media eorũdem nihil eſſe prohibet. hec autem cum ſint, non vnus, ſed plures ſunt ſyllogiſmi. Aut rurſum quando vtrunq; a b ſumitur per ſyllogiſmum. vt a per d e, & rurſum b per f g. aut hoc quidem inductione, illud autem ſyllogiſmo. ſed & ſic plures erũt ſyllogiſmi. plures enĩ concluſiões ſunt. vt a & b & c. Si igitur non plures ſed vnus ſic autem contingit fieri per plura media eandem concluſionẽ. vt ẽ quidem p a b c d impoſſibile. Sit enim e concluſio ex a b c d. ergo neceſſe eſt aliquid eorũ, aliud ad aliud ſumptum eſſe. hoc qdem vt totum, illud

vero vt pars.hoc eni oſtenſum eſt prius, q̄m ſi eſt ſyllogiſmus.neceſſe eſt ſic aliquos ſe habere terminorũ.habeat ſe ergo a ſic ad b.eſt itaq; ali qua ex eis cõcluſio.aut ergo e, aut alterum eo rum q̄ ſunt c d,aut alterũ aliud qdem p̄ter hęc Etſi e qdem:ex a b tantum,erit ſyllogiſmus.c d autē ſi quidē ſe habeant ſic:vt ſit hoc quidē vt totũ.illud vero vt pars:erit aliquid ex illis aut e, aut aliqd eorũ q̄ ſunt a b, aut alterum aliud qui dē p̄ter hęc.Et ſi e quidem,aut eorum q̄ ſunt a b alterum:aut plures erũt ſyllogiſmi aut[vt cõ tingebat]idē per plures terminos cõcludi acci dit.ſi autē aliud quidē p̄ter hęc.plures erunt & inconiuncti ſyllogiſmi adinuicem. ſi autem nõ ſic ſe habeat c ad d vt faciat ſyllogiſmum vane erunt ſumpta,niſi inductiõis,aut celatiõis, aut alicuius alius talium gr̃a.Si autē ex a b nõ e,ſed alia q̄dã fiat concluſio,ex c d autem aut horum alterũ,aut aliud p̄ter hęc:& plures fiunt ſyllogiſ mi,& nõn eius qđ poſitum eſt. Ponebatur enī eius qđ eſt e eſſe ſyllogiſmũ. Si aũt non fiat ex c d nulla cõcluſio:& vane ſũpta eſſe ea accidit. & nõ eius qđ eſt ex pricipio eſſe ſyllogiſmum. Q uare manifeſtum:q̄m omnis demõſtratio & omnis ſyllogiſmus,erit per tres terminos ſolos

Auxeſis negatio- num

¶De numero propoſitionum & pro- ſyllogiſmis. Cap.X XVI.

HOc autem manifeſto: palã quoniã & ex duabus ꝓpoſitionibus & non pluribus. nã tres termini,duæ ſunt propoſitiones: niſi aſſumat̄ aliqd:queadmodũ in prioribus di

ctum eſt: ad pfectionẽ ſyllogiſmorũ. 190 ¶Manifeſtum igit qñ vt in oratione ſyllogiſtica non pares ſunt ꝓpoſitiones p quas fit cõcluſio principalis: quaſdã ei ſuperiorum cõcluſionum neceſſarium eſt eſſe ꝓpoſitiones: hæc oratio aut nõ ſyllogiſtica eſt, aut plura neceſſarijs interrogauit ad poſitionẽ 191 ¶Scdm igr principales propoſitiones ſumptis ſyllogiſmis: oĩs ſyllogiſmus erit ex ꝓpoſitionibus qdem pfectis, ex terminis aũt abundãtibus vno eni plures termini ꝓpoſitionibus. erunt autem & cõcluſiones dimidietas ꝓpoſitionum. 192 ¶Qñ autem p proſyllogiſmos cõcludit aut p plura media nõ cõtinua, vt a b p c d: multitudo qdem terminorũ ſimiliter vno ſuperabit ꝓpoſitiones. aut enim extrinſecus, aut mediũ ponet intercidẽs terminus vtrinq; autem accidit vno minus eſſe interualla q̃ terminos: ꝓpoſitões aũt ęqles ſunt iteruallis. 193 ¶Non tñ hę qdem ſemp perfectę erunt, illi vero abundãtes: ſed permutatim. qa cum ꝓpoſitiones qdem ſunt perfectæ, abundãtes erunt termini. cum vero termini pfecti, abundãtes erunt ꝓpoſitiones. ſimul enim termino addito, vna addit propoſitio: vndecunq; addat terminus. q̃re quoniã hę propoſitiones quidem pfectę: illi vero abundãtes erãt, neceſſe eſt trãſmutare eadẽ, additione factã. 194 ¶Cõcluſiones autem: non etiã eundẽ habebũt ordinem neq; ad terminos neq; ad propoſitiones. vno enim termino addito: cõcluſiones adiungẽt vno pauciores p̃exiſtentibus terminis. ad ſolum ei vlti-

mum non facit concluſionem, ad alios autem omnes. vt ſi eis q̃ ſunt a b c, adiacet d: ſtatim & concluſiones duę adiacent, quę ad a & ad b ſimiliter autem & in alijs. Si autem ad mediũ intercidat, eodem mõ ad vnum em̃ ſolum non faciet ſyllogiſmum. quare multo plures concluſiones erunt & terminis & propoſitionibus.

¶De problematis hoc eſt ꝓpoſitis in vnaquaq; figura facile & difficile conſtruẽdis & deſtruendis. Cap. XXVII.

195

Voniã autem habemus ex quibus ſyllogiſmi, & q̃le in vnaquaq; figura & quot mõdis monſtraẽ: manifeſtũ nobis eſt, & q̃ propoſitio facile & q̃ difficile argumentabilis eſt. nã q in pluribus figuris & p plures caſus cõcludiẽ: facilis. q̃ autem in paucis & per pauciores, difficilius argumentabilis. Ergo affirmatia qdem vniuerſalis per primã tantum figurã mõſtraẽ, & per hãc ſimpliciter. Priuatiua vero & p primã & per mediã: per primã qdem ſimpliciter per mediã autem duplr, particularis autem affirmatia per primã & per poſtremã. ſimpliciter qdem per primã, tripliciter autẽ per poſtremã. priuatiua vero particularis in omnibus figuris monſtraẽ: verum in prima quidem ſemel, in media autem & poſtrema, in illa qdem dupliciter, in hac vero tripliciter. 196 ¶Manifeſtum ergo quoniã vniuerſalem affirmatiuã conſtruere quidẽ difficillimũ: deſtruere aũt facillimũ oino aũt eſt interimenti qdem: vniuerſalia quam particularia facilius. etenim ſi nulli, & ſi alicui nõ in-

Simpliciter vniuoce q̃ græce dicitur monacos

dicant.alia autem & ipſa de aliijs & de his alia, vt hõ de Callia & de homine animal. ¶ Qm̃ er go q̃dã eorum q̃ ſunt, de nullo nata ſunt dici, pa lã.nã ſenſibilium, pene vnumq̃dq; eſt huiuſmo di vt de nullo p̃diceẽ, niſi vt ſcd̃m accidens. dici mus enĩ q̃nq; album illud Socratem eſſe & hoc veniens Calliam. quoniã autem in ſurſum per gentibus ſtatur q̃nq;, rurſum dicemus nunc au tem ſit hoc poſitum. de ijs ergo p̃dicatum ali qd̃ non eſt demonſtrare niſi ſecundum opinio nẽ, ſed hęc de aliijs, neq; ſingularia de alijs ſed alia de ipſis. Quę autem in medio ſunt, manife ſtum quoniã vtrũq; contingit nã & hęc de aliis & alia de his dñr & pene rationes & conſidera tiones ſunt maxime de his. 201 ¶ Oportet ergo ꝑpoſitiones circa vnumq̃dq; horum ſic ſumere ſupponentem, ipſum primũ & diffinitiones, & q̃cunq; ꝓpria ſunt rei. deinde poſt hoc q̃cunq; ſequuẽ rẽ. Et rurſum q̃ res ſeq̃tur, & q̃cunq; nõ contingunt ipſi ineſſe. quibus autem ipſa non contingit, non ſumendum, eo q̃ cõuertiẽ priua tiua. 202. ¶ Diuidendũ autem eſt & eorum q̃ ſe quunẽ, q̃cunq; in eo qd̃ qd eſt, & quęcunq; vt ꝓ pria, & q̃cunq; vt accidentia p̃dicantur. & horũ q̃ ſcd̃m opinionem, & quę ſecundum veritatem quãto enim pluriũ talium abundauerit qs, ci tius iueniet concluſionem, q̃to autem veriorũ, magis demõſtrabit. 203 ¶ Oportet aũt eligere nõ q̃ ſequũẽ aliq̃, ſed q̃cũq; totã rẽ ſequũẽ. vt nõ qd̃ aliquẽ hoĩem, ſed qd̃ omnẽ hoĩem ſequitur ꝑ vniuerſales enim ꝓpoſitiões fit ſyllogiſmus.

204 ¶Cū autem eſt indefinitū, incertum ſi vniuerſalis eſt propoſitio. cum vero definitū, manifeſtum ſimiliter autem eligendum & q̄ ipſum ſequitur tota, propter dictam cauſā, ipſum autem qđ ſequit, non eſt ſumendū totum ſequi dico vt hoiem oē animal, aut muſicā, omnē diſciplinā, ſed ſimpliciter ſolū ſeq quemadmodū & ꝑtendimus. etenim inutile alterum, & impoſſibile. vt omnē hoīem eſſe oē animal, vel iuſtitiā, oē bonū: ſed cui cōſeq̄ns eſt, in illo omni eſſe dr̄
205 ¶Q ñ autem ab aliquo continet̄ ſubiectū cuius conſequentia oportet ſumere: q̄ vniuerſale q̄dem ſequūt̄ vel non ſequunt̄, nō eligendū in his. ſumpta eñ ſunt in illis q̄cunq; ei animal & hominem ſequuntur. & q̄cun q; non animali inſunt, ſimiliter. 206 ¶Que autē in vnoquoq; ſunt propria, ſumendū. ſunt ei q̄dā ſpeciei propriā ꝑter genus. neceſſe eſt enim diuerſis ſpēb⁹ ꝓpria q̄dā ineſſe. 207 ¶Neq; autem vniuerſale eligendū ijs q̄ ſequit̄ qđ cōtinetur. vt animal ijs q̄ ſequitur hō. neceſſe enim ſi hominem ſequit animal, & hec omnia ſeq. conuenientiora autē hec hoīs electioni. 208 ¶Sumendū autem & q̄ plerūq; ſequunt̄ ea q̄ conſequūtur. nam & problematibus q̄ plerūq;: & ſyllogiſmus ex propoſitionibus que plerunq; aut oībus aut aliquibus. ſimilis enim eſt vniuſcuiuſq; cōcluſio principijs. 209 ¶Amplius q̄ omnibus ſeq̄ntia ſunt, nō eligendū. nō ei erit ſyllogiſmus ex ipſis. ob q̄ autem cauſam, in ſequentibus erit manifeſtum

¶Medij ſyllogiſmorū iueniēdi re. Ca. XXIX

210 Conſtruere ergo volẽtibus aliqd de aliquo
toto, eius quidẽ qđ cõſtruit iſpiciendũ ad
ſubiecta de quibus ipſum dr̃. de quo autẽ
oportet p̃dicari, qcunq; hoc ſequunt, ſi eni ali-
quod horum ſit idem alterũ alteri ineſſe. 211.
¶ Si autem non qm̃ omni ſed quoniam alicui, q̃
ſequit vtrunq;. ſi eni aliquod horum idẽ fuerit.
neceſſe eſt alicui ieſſe. 212 ¶ Q ñ aũt nulli opor
teat ieſſe, cui quidẽ oportet nõ ieſſe, ad ſequen
tia ſubiecti qđ aũt oportet nõ ieſſe, iſpiciẽdũ ad
ea q̃ nõ cõtingunt illi adeſſe, Aut cõuerſim cui
quidẽ oportet nõ ieſſe: ad ea q̃ nõ cõtigũt eidẽ
adeſſe qđ vero nõ ineſſe: inſpiciendũ ad ſequẽ
tia. nã ſi hæc ſint eadem vtrorũq;, nulli contigit
alteri alterum ieſſe: fit eñ qñq; quidem i prima
figura ſyllogiſmus, quandoq; autem in media.
213 ¶ Si aũt alicui nõ ieſſe: cui quidem oportet
non ineſſe, q̃ conſequit. quod vero nõ ineſſe, q̃
nõ poſſibile eſt illi ieſſe. ſi eni aliquid horum ſit
idẽ: neceſſe ẽ alicui nõ ieſſe. ccxiiij ¶ Magis aũt
fortaſſe erit ſic, vnũ qđq; eorũ q̃ dicta ſunt ma-
nifeſtũ. ſint eni ſequẽtia quidẽ a, i quibꝰ b; q̃ aũt
ipm̃ ſequit in quibus c q̃ autẽ nõ cõtingũt ei in-
eſſe, in quibus d. rurſum aũt ipſi e, q̃ quidẽ iſunt, i
quibus f. q̃ autem ipſum ſequit, in quibus g. q̃
autẽ nõ cõtingũt eidẽ ieſſe: in quibꝰ h ccxv ¶ Si
ergo idem aliquid eorũ q̃ ſunt c, alicui eorum
q̃ ſunt f: neceſſe eſt a, oĩ e ineſſe. nam f quidem
oĩ e. c autem oĩ a quare oĩ e, ineſt a. ¶ Si autem
c & g idem, neceſſe eſt alicui e, ineſſe a. nã id qđ
eſt c: a. id vero quod eſt g. e, omne ei ſequitur.

Dafenes ¶ Si autem f & d ſint idem, nulli e, inerit a ex ꝑ ſyllogiſmo. qm̄ ei cōuertit̄ priuatiua & f ei qđ ē d idem nulli fierit a. f autem, omni e. ¶ Rurſus

Hebare ſi b & h idem, nulli e, inerit a nā b, a quidem oī ei aūt in quo e, nulli ierit. idem ei erat ei qđ eſt

Gedaco h, b h aūt, nulli e inerat. ¶ Si aūt g & d idem, a alicui e non inerit. nā ei qđ eſt g. non ierit a, qm̄ neq; d. g aūt ſub e eſt. quare alicui e non inerit.

Gelali ccxvi ¶ Si autē g & b idem couerſus erit ſyllogiſmus. nā g inerit oī a, nā b ei qđ eſt a. e aūt, ei quod eſt b. idē enim erat ei quod eſt g. a autem ei qđ eſt e oī quidem non neceſſariū eſt ineſſe, alicui aūt neceſſariū eo ꝙ conuertat̄ vniuerſale ꝑdicatiuum i ꝑticulare. ccxvij ¶ Manifeſtū ergo qm̄ ad ꝑdicta ꝑ ſpiciendū vtrinq; ſnvna q; q̄ſtioē. ꝑ hec ei omnes ſyllogiſmi. oportet autem & ſequentium & quibus ſequit̄ ſingulū, ad pria & vniuerſalia maxīe inſpicere, vt e quidem magis ad k f, q̄ ad f ſolū, a autem ad K c magis q̄ ad c ſolū. Si ei ei qđ eſt k f ineſt a, & ei qđ eſt f ineſt, & ipſi e. ſi vero hoc non ſequit̄ a, poſſibile eſt ei qđ eſt f ſequi. Similiter autem & in quibus idem ſequit̄, conſiderandum. nā ſi primis, & ijs q̄ ſubipſis ſunt, ſequit̄. ſi autem non his, & ijs q̄ ſub ipſis ſunt poſſibile. ccxviij ¶ Palā aūt qm̄ ꝑ tres terminos & duas ꝓpōes conſideratio, & ꝑ ꝑdictas figuras ſyllogiſmi oēs monſtrat̄ ei oī quidē e ieſſe a qm̄ eorū q̄ ſunt c f, idē quiddā ſumit̄. hoc aūt erit mediū. extremitates aūt a & e. fit ei pria figura. Alicui aūt, qm̄ c & g ſumit̄ idē hoc aūt poſtrema figura. mediū ei fit g. Nulli ve

ro, q̄n d & f idem. ſic aūt & pria figura & media
pria quidē. q̄m nulli f ineſt a: ſi quidem cōuertit̄
priuatiua. f aūt, oi'e. Medio aūt, q̄m d, a q̄dem
nulli, e aūt oi ieſt. Alicui aūt non ineſſe, q̄n d &
g idē fuerit hęc aūt poſtrema figura. nā a quidē,
nulli g inerit, e vero, omni g. manifeſtum igr̄ eſt
quoniā p p̄dictas figuras oēs ſyllogiſmi. 219
¶ Et q̄m nō eligēdū q̄cunq; oībus ſequūt̄, eo Febas
ꝙ nullus fiat ſyllogiſmus ex ipſis. nā cōſtruere
quidē nō oino erat ex ſequētibus, priuare aūt
nō cōtingit p' ea q̄ oībus ſequūt̄, oportet eī huic
quidē ineſſe: illi vero nō ieſſe. 220 ¶ Manifeſtū
aūt q̄m & aliæ cōſiderationes q̄ ſcd̄m electiōes
ſutiles ad faciēdū ſyllogiſmū. Vt ſi ſequētia vtrū Hecas
q; eadē ſint, aut q̄ ſequit̄ a & q̄ nō cōtigit e ieſſe. Hedas
aut rurſū q̄cunq; uō poſſibile eſt vtriq; ineſſe nō
ei fit ſyllogiſm⁹ p hęc nā ſi ſeq̄ntia ſint eadē vt b
& f, media fit figura p̄dicatiuas h̄ns vtraſq; ꝓ-
pōes. Si aūt ea q̄ ſequit̄ a & q̄ nō cōtigit e, vt c, &
h, prima erit figura priuatiuā h̄ns ꝓpōnem ad
minorē extremitatē. Si aūt q̄cunq; nō cōtigunt
vtriq;. vt d & h priuatiue vtræq; ꝓpōnes erunt
vel in prima figura vel i media ſic aūt nullo mō
erit ſyllogiſmus. 221. ¶ Palā autem & q̄ eadem,
ſumēdum ſcd̄m conſiderationē, & non q̄ diuer
ſa vel cōtraria, primum quidē q̄m medij gr̄a, in
ſpectio. mediū aūt non diuerſum, ſed idē opor-
tet ſūere. Deinde & in q̄bus accidit fieri ſyllogiſ
mū ꝙ ſumāt̄ cōtraria aut nō cōtigētia eidē ineſ
ſe, in p̄dictos omia reducunt̄ modos. Vt ſi b & f
ſint contraria, aut non contingāt eidem ineſſe.
erit enim his ſumptis ſyllogiſmus quoniā nulli

e ineſt a, ſed non ex ipſis, ſed ex ꝓdicto mō. nā b,
Litera latina hic viciata erat. a quidem oī, e autem nulli inerit: quare neceſſe eſt b. idem eſſe alicui eorum q̄ ſunt h. Rurſum ſi b & g non poſſint eidem adeſſe, erit qm̄ alicui e, nō inerit a, nā & ſic media erit figura. nā b, a qdem oī, g vero nulli inerit. quare neceſſe eſt g idem eſſe alicui eorum q̄ ſunt d. nā non cōtingere g & b eidem ineſſe nihil differt, aut g alicui d idem eſſe, oīa enim ſumpta ſunt in d, q̄ non contingunt a ineſſe. Manifeſtum ergo quoniam ex iſtis quidem iſpectionibꝰ nullus fit ſyllogiſmus. & ſi b & f ſint cōtraria, idē eſſe b, alicui h, & ſyllogiſmū ſp fieri p hæc. Accidit ergo ſic inſpicientibus conſiderare viā aliā neceſſariā, eo quod quandoq; latet identitas horum quę ſunt b & h

¶ De ſyllogiſmis aſſertorijs, ad impoſſibile & reliquis qui ex hypotheſi. Cap. XXX

ccxxij Odem modo ſe habent & qui ad impoſſibile deducunt ſyllogiſmi, oñſiuis. nā & ipſi fiūt p ea q̄ ſequunt̄ & qbus ſeqt̄ vtrūq;. Et eadē cōſideratio in vtriſq;. nā qđ mōſtrat̄ oñſiue, & p impoſſibile eſt ſyllogiſare & p eoſ terminos. & qđ p impoſſibile, & oñſiue. Vt qm̄ a nulli e ieſt ponat̄ enim alicui ineſſe ergo qm̄ b omni a. a autem alicui e. & b, alicui e inerit. ſed nulli inerat. Rurſum quoniam alicui e ineſt a. ſi enim nulli e, ineſt a. e autem. oī g. nulli g inerit. a. ſed omni ierat. ſimiliter autem eſt in alijs ꝓpoſitis. ſemp enim erit in omnibus p impoſſibile oſtenſio: ex ſequentibus & quibus ſequit̄ vtrūq; Et in vnoquoq; ꝓpoſito: eadem cōſideratio &

oſtenſiue volēti ſyllogiſare & ad īpoſſibile ducē
re.nā ex eiſdē terminis vtrꝗ; demonſtratiões
Vt ſi oſtenſum eſt nulli e ineſſe a:quoniā accidit
& b alicui e ineſſe,quod eſt impoſſibile. ſi ſum-
ptū ſit e quidē nulli b,a autē omni b ineſſe:ma-
nifeſtum eſt enī quoniā,nulli e,inerit a. Rurſū
ſi oſtenſiue ſyllogiſatū ſit a ineſſe,nulli e.ſuppo
ſitis ineſſe:per impoſſibile mōſtrabit nulli ieſſe.
ſimiliter autē & in alijs.In oīb⁹ eī neceſſe eſt ijs
q̄ p īpoſſibile cōmunē aliquē ſumere terminum
alium a ſubiectis,ad quē erit mēdacij ſyllogiſ-
mus.q̄re cōuerſa ea ꝓpoſitione,altera autem ſi
militer ſe habēte,oſ̄ſiuus erit ſyllogiſmus p eoſ
dē terminos.Differt aūt oſtenſiuus ab eo q ad
īpoſſibile q̄m in oſtēſiuo ſcd̄m veritatē ambæ
ꝓpoſitiones ponunt,in eo autē q ad īpoſſibile
falſa vna.Hęc vero erunt magis manifeſta p ſe
quentia:quando de īpoſſibili dicem⁹.nūc autē
tantū nobis ſit manifeſtū,q̄m ad hęc pſpicien-
dū,& oſtenſiue volētibus ſyllogiſare & ad īpoſ-
ſibile deducere.223.¶In alijs autē ſyllogiſmus
qbūq; ſunt ex hypotheſi,vt qcūq; ſcd̄m trāſſū-
ptionē aut ſcd̄m q̄litatē in ſubiectis,nō in prio-
ribus ſed in trāſſumptis erit cōſideratio modus
autem inſpectionis idem.conſiderare aūt opor
tet & diuidere quot modis ſunt ex hypotheſi.
mōſtrat ergo vnūqdq; ꝓpoſitarū ſic. Eſt autē
& alio modo q̄dam ſyllogiſare horum , vt vni-
uerſalia per particulē īſpectionē ex hypotheſi.
Si ei c & g eadē ſint,ſolum g autē ſumat e ineſ-
ſe:oī e,ierit a,& rurſum ſi g & d eadē , ſolū au-

tem de g p̄dicetur e, quoniā nulli e inerit a. manifeſtum ergo quoniā ſic iſpiciēdum. 224 ¶ Eodem autē modo & in neceſſarijs & in contingētibus nā eadem cōſideratio & p eoſdem terminos erit. eodemq; ordine, & cōtigentis & ineſſe ſyllogiſmus. Sumendum autē & in cōtingentibus & q̄ nō inſunt, poſſibilia autē ineſſe. oſtēſū eſt eni q̄m & per hęc fit cōtingētis ſyllogiſmus ſimiliter aūt ſe habebit & in alijs p̄dicationibus.

¶ Quod omnium ſcientiarum ſyllogiſmi: ſuperioribus pręceptis efficiantur.

Cap. XXXI

225 Maniſeſtum ergo ex p̄dictis quoniā nō ſolum poſſibile eſt per hanc viā fieri oēs ſyllogiſmos: ſed etiā q̄m per aliā impoſſibile. omnis eī ſyllogiſmus oſtenſus eſt quoniā per aliquā p̄dictarū figurarum fit, has aūtē non cōtingit per alia cōſtitui: quā per ſequentia & q̄ ſequit vnūquodq; ex his eī ꝓpoſitiones & medij ſumptio q̄re nec ſyllogiſmū poſſibile eſt fieri p alia. 226 ¶ Ergo methodus qdem de omnibus eadem eſt: & circa philoſophiā, & circa artē quālibet & diſciplinā. Oportet eī q̄ inſunt & qbus inſunt circa vnūquodq; colligere, & his q̄ plurimis abundare & hoc p tres terminos cōſiderare, deſtruentem quidē ſic: cōſtruentem vero ſic & ſcd̄m veritatē ſcripta ſunt ineſſe. ad dialecticos aūt ſyllogiſmos: ex ꝓpōibus q̄ ſunt ſecundū opinionē. 227 ¶ Pricipia aūt ſyllogiſmorū vniuerſaliter qdē dicta ſūt: & quō ſe habeāt & quō oportet iq̄rere ea. quatinus nō aſpiciamus

ad omnia q̃ dicuntur: neq; eadem conſtruẽtes
& deſtruẽtes,neq; cõſtruentes de omni aut de
aliquo,deſtruentes ab omnibus aut ab aliqui-
bus ſed ad pauciora & determinata. Secundum
ſingulum autem eorum q̃ ſunt eligere: vt de bo
no aut diſciplina, ꝓpria autẽ in vnaquaq; ſunt
plurima,quare principia quidẽ q̃ ſunt circa vnũ
quodq; experimento eſt creſcere, dico autẽ vt
aſtrologicam quidem experiẽtiam, aſtrologicæ
diſciplinę ſumptis enim ſufficienter apparenti-
bus: ſic inuentæ ſunt aſtrologicę demonſtratio
nes, ſimiliter autẽ & circa quãlibet aliã ſe habet
& artem & diſciplinam: quare ſi ſumantur q̃ in-
ſunt circa vnũquodq;: noſtrum erit iam demon
ſtrationes prõpte declarare. ſi enim nihil ſecun
dum hyſtoriam omittatur eorum quę ſubtiliter
& vere inſunt rebus: habebimus de omni cuius
quidem non eſt demõſtratio hanc inuenire &
demonſtrare, cuius autẽ nõ nata eſt demonſtra
tio hoc facere manifeſtũ. Vniuerſaliter ergo quo
oportet modo ꝓpoſitiones eligere, pene dictũ
eſt: per diligentiam autem pertranſiuimus in eo
negocio, quod circa dialecticam eſt.

¶ De diuiſiõe & eius ſyllogiſmo. Cap. XXXII.

QVoniã aũt diuiſio p gña parua q̃dã pticu
la eſt dictę methodi: facile videre, eſt enĩ
diuiſio velut infirmus ſyllogiſmus. nã q̃d
oporteat qdẽ oſtẽdere petit: ſyllogiſatur vero ſẽ
per aliquid ſuperiorũ. Primũ aũt idẽ hoc latuit
oẽs vtẽtes ea, & ſuadere conati ſũt: q̃m eſſet poſ
ſibile de ſubſtãtia demõſtrationẽ fieri & de eo q̃

eſt qd.quare neq; quoniã contingebat ſyllogiſ‑
ſare eos q diuidunt,intellexerunt,neq; qm̃ con
tigebat ſic:queadmodum diximus,Ergo in de‑
monſtrationibus qdem cum oporteat qd ſyllo
giſare:oportet medium p quod ſit ſyllogiſmus
minus ſemp eſſe & non vniuerſaliter de prima
extremitate.Diuiſio autem cõtrarium vult:nam
vniuerſalius ſumit mediũ.Sit eni animal quidẽ
in quo a.mortale autem in quo b.& imortale in
quo c.homo vero cuius terminũ oportet ſume‑
re in quo d.omne ergo aial accipit aut mortale
aut imortale.hoc autẽ eſt q cquid erat a, oẽ eſſe
aut b aut c.Rurſus hoiem ſemp, qui diuidit:po‑
nit aial eſſe,q̃re de d ſumit a eſſe. ergo ſyllogiſ‑
mus qdem eſt qm̃ d,aut b aut c omne erit.qua‑
re hoiem aut mortalem aut immortalem opor‑
tet ſumere.nã mortale qdem aut immortale eſ‑
ſe neceſſarium eſt aial.mortale autem, non ne‑
ceſſarium eſt:ſed petit.hoc autem erat qđ opor
tebat ſyllogiſare.Et rurſus q ponit a quidem a‑
nimal mortale. in quo autem b, pedes habens
in quo autẽ c, nõ habens pedes:hominẽ vero d
ſimiliter ſumit a qdẽ,aut in b aut in c eſſe. om̃e
ei aial mortale:aut pedes habẽs aut pedes non
habens eſt.de d aũt,a nã hoiem,aial mortale ſũ
pſit eſſe.q̃re habens pedes vel nõ habẽs pedes
eſſe aial:neceſſe eſt hominẽ. pedes autem ha‑
bens nõ neceſſe eſt, ſed ſumit. hoc autem erat
qđ oportebat rurſum oſtẽdere. Et ad hũc mo‑
dũ ſp diuidẽtibus,vniuerſale qdẽ accidit eis me
diũ ſumere:de quo oporteat oñdere & differẽ‑

tias & extremitates.in fine autẽ qm̃ hoc eſt hõ aut qcqd erat quod q̃ritur:nihil dicunt manifeſtum,q̃re neceſſarium eſt eſſe.etenim aliã viam faciunt oẽ m:non qdem contingentes idoneitates,opinãtes eſſe.229.❡ Manifeſtum eſt autẽ quoniã neq; deſtruere hac via eſt.neq; de accidente aliqd,aut de ꝓprio ſyllogiſare,neque de gñe,neq; de qbus ignoretur vtrũ hoc mõ aut illo ſe habet. vt putaſne diameter eſt ſymeter vł aſymeter?ſi eni ſumat quoniã omnis lõgitudo eſt ſymetros vel aſymetros.diameter aũt lõgitudo.ſyllogiſatum eſt quoniã ſymeter vel aſymeter eſt diameter,ſi autẽ ſumeť incõmenſurabilꝰ:quod oportebat ſyllogiſare ſumeť, nõ ergo eſt oñdere ſymetrũ nã via qdẽ hęc per hãc ãt nõ eſt oñdere ſymetrũ vel aſymetrũ.∴quo a, lõgitudo.b autem ſymteer aut aſymeter.diameter c. Manifeſtum eſt igiť quoniã neq; ad oẽm conſiderationem cõtingit inquiſitionis modus neq; in quibus maxime videtur cõuenire:ĩ his eſt vtilis.Ex quibus ergo demõſtrationes fiunt & quomodo & ad q̃ perſpiciendum ſecundum vnũqdq; propoſitum,manifeſtum ex dictis.

❡De reſolutione ſyllogiſmorũ ĩ ꝓpoſitiones. Cap.XXXIII. 230

QVomodo aũt reducemus ſyllogiſmos in p̃dictas figuras:dicẽdũ erit poſt hęc.reſtat ei cõſideratio hęc.ſi eĩ & gñationem ſyllogiſmorũ ĩſpiciamus,& ĩueniẽdi habeamus poteſtatẽ.amplius aũt factos reducamus ĩ p̃dictas figuras:finẽ habebit qđ ex pricipio ꝓpoſi

tum eſt,accidet etiã ſimul q̃ p̃dicta ſunt confir-
mari & manifeſtiora eſſe,quoniã ſic ſe habent:
p ea q̃ nunc dicenda ſunt. Oportet enim omne
qđ verũ eſt,ípſum ſibiipſi manifeſtũ eſſe omni
no.231.❡Primũ ergo oportet tentare duas pro
poſitiones accipere ſyllogiſmi,facili⁹ enim ĩ ma
iora diuidere quã in minora,maiora aũt cõpoſi
tiora ſunt quã ea ex quibus componunť.232.
❡Deinde cõſiderare:vtra ĩ toto & vtra in parte.
Et ſi nõ ambæ ſumptę ſint:eũ qui ponit alterã.
Aliquoties eñi vniuerſalẽ ,ptendentes , eam q̃
in hac eſt non ſumunt,neq; ſcribentes, neq; in-
terrogantes,aut has quidẽ ,ptẽdunt,p quas au-
tem hę concludunť.omittunt.alia vero vane in
terrogant.233.❡Conſiderandum aũt ſi quid ſu
pfluum ſumptũ ſit, & ſi quid neceſſariorũ omiſ
ſum,& hoc quidẽ ponendum,illud vero auferẽ
dum,donec veniat quis ad duas ,ppoſitiones,
ſine his eñ,nõ ẽ reducere ſic ĩterrogatas oratio
nes,234. ❡In aliquibus ergo facile ẽ videre qđ
minus eſt,aliqui vero latẽt & videnť qđẽ ſyllo-
giſare,eo qđ neceſſariũ quid accidit ex ijs q̃ po-
ſita ſunt.Vt ſi ſumať,nõ ſubſtantia interempta
ſubſtantiam nõ interimi.ex qbus aũt eſt,interẽ-
ptis, & qđ ex eis eſt corrũpi.his eĩ poſitis,neceſ-
ſariũ eſt ſubſtãtiæ ptẽ eſſe ſubſtantiã.nõ tñ ſyl-
logiſatũ eſt p ea q̃ ſumpta ſunt,ſed deſunt ,ppo
ſitiones.Rurſum ſi cũ eſt homo,neceſſe eſt eſſe
aial.& cũ eſt aial,ſubſtãtiã,& cũ eſt hõ,neceſſe ẽ
eſſe ſubſtantiã,ſed nõdũ ſyllogiſatũ ẽ,nõ eñ ſe
habent ,ppoſitiones vt diximus.235.❡Fallimur

autē in talibus, eo q̄d neceſſarium quiddam accidat ex his q̄ poſita ſunt, quoniā & ſyllogiſmus neceſſariū eſt, ī plus autē eſt neceſſariū. quā ſyllogiſmus. nā oīs ſyllogiſmus, neceſſariū, neceſſarium autē nō oīe, ſyllogiſmus, quare nō ſi qd accidat poſitis qbuſdā ſtati tentandū eſt reducere, ſed primū ſumēdū eſt duas ꝓpoſitiones.

¶De reſolutione in terminos.

Cap. XXXIIII.

DEinde ſic diuidēdū in terminos. mediū autē ponendū terminorū, q in vtriſque ꝓpoſitionibus dr̄. neceſſe eſt em̄ mediū in vtriſq; eſſe ī omnibus figuris. Si ergo ſubijciatur & p̄diceť mediū, aut ipſum quidem p̄diceť, aliud vero illo abnegetur, prima erit figura Si autem & p̄dicetur & negetur ab aliquo, media erit figura. ſi vero alia de illo p̄diceť, aut hoc quidem p̄dicetur, illud vero ab illo negetur, poſtrema. ſic enim ſe habuit ī poſtrema figura mediū ſimiliter autem & ſi non vniuerſales ſint propoſitiones, nā eſt eadem determinatio medij 237. ccxxxvj.

¶Manifeſtum igitur quoniam in qua oratione non diciť idem frequenter, non fit ſyllogiſmus. nou enim ſumptum eſt medium. ccxxxviii.

¶Quoniam antem habemus q̄d ꝓpoſitorum in vnaquaq; figura clauditur & in qua vniuerſale, & in qua particulare, manifeſtum eſt quoniā non ad omnes figuras ꝑſpiciendum, ſed ī vnoquo q; propoſito ad propriam. Quæcunq; vero in pluribus concluduntur, medij poſitione cognoſcimus figuram.

¶De neceſſario & theſi termforũ. Ca, XXXV

239 FRequẽter ergo falli accidit circa ſyllogiſmos ꝓpter neceſſariũ, quemadmodũ dictũ eſt prius. aliquoties autẽ ꝓpter ſimilitudinẽ poſitiõis terminorũ: qđ nõ oportet latere nos. vt ſi a de b dr̃: & b de c. videbit̃ eĩ ſic ſe habentibus terminis eſſe ſyllogiſmus. nõ fit autẽ neq; neceſſarium qcq̃ neq; ſyllogiſmus. Sit enĩ in quo a, ſemp eſſe. in quo autẽ b, intelligibilis Ariſtomenes. in quo autem c, Ariſtomenes. verum eſt autem a ineſſe b. ſemper eĩ eſt intelligibilis Ariſtomenes. ſed & b de c. nã Ariſtomenes eſt intelligibilis Ariſtomenes. a autẽ nõ ineſt c. corruptibilis eſt eĩ Ariſtomenes. non igr̃ fiebat ſyllogiſmus ſic ſe habentibus terminis. ſed oportebat vniuerſaliter a b ſumi ꝓpoſitionẽ. hoc vero falſum qđ putabat, omnẽ intelligibilẽ Ariſtomenem ſemper eſſe: cũ Ariſtomenes ſit corruptibilis. Rurſum ſit in quo qdem c, Micalus: in quo autẽ b, muſicus Micalus. in quo aũt a, corrũpi cras. verũ eſt ergo b de c p̃dicari. nã Micalus, eſt muſicus Micalus. ſed a de b. corrũpet̃ enim cras muſicus Micalus. a autem de c falſum. hoc aũt idẽ eſt priori: nõ eĩ verum eſt vniuerſaliter: Micalus muſicus qm̃ corrũpet̃ cras. hoc aũt nõ ſumpto nõ erat ſyllogiſmus. Hęc ergo fallacia fit in eo qđ pene. vt eĩ nihil differẽs dicere hoc huic ineſſe, aut hoc huic oĩ ineſſe: concedimus

240 ¶De ecthesi terminorum. Cap. XXXVI

FRequẽter autem mẽtiri euenit: eo ꝙ non bene exponunt̃ ſcđm ꝓpoſitionẽ termini

vt ſi a quidem ſit ſanitas.b autem ęgritudo.c vero homo verum eſt enim dicere quoniam a,nulli b contingit ineſſe:nulli enim ægritudini ſanitas ineſt.& rurſum quoniam b,ineſt omni c:omnis enim homo ſuſceptibilis eſt ægritudinis. videbitur ergo accidere nulli homini cõtingere ſanitatem ineſſe. Huius autem cauſa eſt quod non bene exponũt termini ſcđm locutionẽ:qm̃ trãſſumptis q̃ ijs ſunt ſecundũ habitudines: nõ erit ſyllogiſmus. vt ſi pro ſanitate q̃dem ponaẗ ſanum,pro ęgritudine autem ęgrum.non enim verum eſt dicere quoniam non contingit ægrotanti ineſſe ſanum eſſe.hoc autem non ſumpto non fit ſyllogiſmus:niſi contingentis. hoc autẽ non impoſſibile.contingit enim nulli homini ineſſe ſanitatem.Rurſum in media figura ſimiliẗ erit falſum.nã ſanitatem ęgritudini q̃dem nulli hoĩ vero oĩ cõtingit ineſſe.q̃re nulli homini ægritudo.In tertia autẽ figura ſecundum contingere accidit falſum.etenim ſanitatẽ & ęgritudinem,& diſciplinã & ignorãtiã & omnino cõtraria,omni eidem contingit ineſſe:ſibi vero inuicem impoſſibile.hoc autem,confeſſum in p̃dictis.Cũ ei eidem plura contingerent ineſſe,contingebant & ſibi inuicem.Manifeſtum igr̃ quoniã in omnibus his,fallacia fit ꝑpter terminorũ expoſitionem trãſſumptis ei his q̃ ſunt ſecundũ habitudines,nihil fit falſum.241¶Palam ergo quoniã ſecũdum huiuſmodi ꝑpoſitiones ſemper quod eſt ſecundum habitum:pro habitu ſumendum,& ponendum terminum.

¶De ecthesi terminorum compoſitorum, & obliquorum ſyllogiſmi.
Cap. XXXVII.

242 NOn oportet aũt terminos ſẽp q̃rere nomine exponi. ſæpe enim erunt orationes: quibus nõ ponunt̃ nomina. quare & difficile erit reducere huiuſmodi ſyllogiſmos. aliquoties autẽ & falli accidet ꝓpter huiuſmodi inquiſitionem. vt qm̃ immediatorum erit ſyllogiſmus, ſit enim a duo recti. b autẽ triãgulus. c vero æqcrurus. ergo ei q đ eſt c, ineſt a ꝓpter b. ei vero qđ eſt b, nõ iterũ ꝓpter aliud. ꝑ ſe enim triangulus habet duos rectos. quare nõ erit medium eius qđ eſt a b, cũ ſit demõſtratiuum, Manifeſtũ em̃ quoniã medium non ſic ſemp eſt ſumendum vt hoc aliquid: ſed aliq̃n orationem, quod accidit & in prędicto. 243. ¶Ineſſe autem primum medio, & hoc poſtremo nõ oportet ſumere: vt p̃dicent̃ ſẽp ad ſe iuicẽ ſimiliter, & p̃mũ de medio & hoc de poſtremo. & in nõ ineſſe ſimiliter ſed quoties dicit̃ eſſe & verum dicere: hoc toties arbitrari oportet ſignificare & ineſſe. Vt qm̃ cõtrariorũ vna eſt diſciplina. ſit enim a, vnã eſſe diſciplinã. b autem cõtraria ſibijnuicem. a ergo ineſt b. non quoniã cõtraria vnam eſſe eorum diſciplinã; ſed quoniã verum eſt dicere de ipſis vnã eſſe eorum diſciplinã. 244. ¶Accidit autẽ qñq; primum de medio dici: medium autẽ de tertio nõ dici. vt ſi ſophia eſt diſciplina, boni autẽ eſt ſophia: cõcluſio, quoniã boni eſt diſciplina. & non bonum quidem eſt diſciplina. ſophia au

tem eſt diſciplina. 245
¶Quandoq; aũt medium qdem de tertio dr̃:
primũ aũt de medio nõ dicit.vt ſi qualis omnis
eſt diſciplina,aut cõtrarij.bonũ autem eſt & cõ
trarium & quale.cõcluſio quidem:qm̃ boni eſt
diſciplina.nõ eſt autem bonum diſciplina neq;
quale neq; cõtrariũ:ſed omnium,diſciplina.nõ
eſt aũt bonum diſciplina,neq; concluſio ſcd̃m
rectum,neq; quale neq; contrarium .ſed bonũ
hæc.246. ¶Eſt autem qñq; neq; primũ de me
dio,neq;hoc de tertio.primo de tertio qñq; qui
dem dicto,qñq; autem non dicto.Vt ſi cuius eſt
diſciplina,huius eſt genus,boni autem eſt diſci
plina.concluſio,quoniam boni eſt genus. Præ-
dicatur autem nullum de nullo.ſi autẽ cuius eſt
diſciplina,genus eſt hoc.boni autẽ eſt diſcipli-
na.concluſio . qm̃ bonum eſt genus.ergo de ex
tremo quidem prædicatur primum.de ſe autẽ
inuicem non dicuntur.247. ¶Eodem autem
modo & nõ ineſſe ſumendum,nõ enim ſemper
ſignificat nõ ieſſe hoc huic,nõ eſſe hoc:hoc.ſed
aliqñ nõ eſſe hoc huius,aut hoc huic ,vt qm̃ nõ
eſt motionis motus,aut generationis generatio
voluptatis aũt eſt, nõ ergo voluptas generatio
Aut rurſus quoniã riſus eſt ſignum,ſigni autem
nõ eſt ſignum,quare nõ eſt ſignũ riſus.ſimiliter
autem & in alijs in quibus interimitur propoſi-
tum,eo qđ dicit aliquo modo ad id genus.Rur-
ſum quoniã occaſio non eſt tempus oportunũ,
deo enim occaſio quidem eſt.tẽpus autẽ opor-
tunum non eſt,eo quod nihil ſit deo conferens

Duę ne-
gationes
negant.

Terminos enim ponendum eſt occaſionē,& tē
pus oportunum & deum.ꝓpoſitio autem ſumē
da ſcđm nominis caſum ſimpliciter enim hoc di
cimus de oībus:quoniā termīos qdem ſemper
ponendum ſecundum declinationes nominū
vt hō aut bonum aut contraria,aut hoīs aut bo
ni,aut contrariorum.ꝓpoſitiones autem ſumē
dum ſecundum cuiuſq; caſus . aut ei quoniam
huic vt ęq̄le aut quoniā huius vt duplū,aut qm̄
hoc vt feriens vel videns,aut quoniā hic vt hō
animal:aut ſi quolibet modo aliter cadit nomē
ſecundum ꝓpoſitionem . ineſſe autē hoc huic
& verum eſſe hoc de hoc,toties ſumēdum:quo
ties p̄dicamenta diuiſa ſunt , & hęc aut aliquo
mō,aut ſimpliciter, amplius aut ſimplicia aut
cōplexa.ſimiliter autem & non ineſſe.conſide-
randū hęc autem : & determinandum optimū.

¶De anadiploſi & theſi ſyllogiſmorū : hoc eſt
de geminatione & poſitione.Ca . XXXVIII.

248 REduplicatum autem in propoſitionibus
ad primā extremitatē ponēdū:nō ad me
dium.dico autē vt ſi fiat ſyllogiſmus:qm̄
iuſtitię eſt diſciplina qm̄ bonum , qm̄ bonū ad
primā extremitatē ponendum.ſit eni a diſcipli
na qm̄ bonū.in quo autem b,bonum.in quo au
tem c,iuſtitia.ergo verū eſt a de b prędicari . nā
boni eſt diſciplina qm̄ bonū ſed & b de c,Nam
iuſtitia,quiddā bonum eſt.ſic ergo fit reſolutio
Si autē ad b ponat̄ quoniā bonum,nō erit.nam
a qdem de b verū erit,b autem de c nō erit ve-
rum.nā bonum quoniā bonum pręd icari de iu

ſtitia falſum eſt,& nõ intelligibile.Similiter aũt & ſi ſalubre oſtẽdat̃, quoniã diſciplinatum eſt in eo quod bonum.aut hircoceruus, opinabilis in eo q̃ nõ exiſtens.aut hõ corruptibilis in eoq̃ ſenſibile in omnibus enĩ, p̃dicatis ad extremũ reduplicationem ponendũ 249.¶Nõ eſt autã eadem poſitio terminorũ qñ ſimpliciter quidẽ ſyllogiſatum fuerit: & qñ hoc aliquid aut quo aut quõ.dico aũt vt qñ bonũ,diſciplinatũ oſtẽſum erit:& qñ diſciplinatũ q̃m bonũ.ſed ſi ſimpliciter qdem diſciplinatum oſtenſum eſt medium ponendum ens.ſi autem q̃m bonũ: quid ens.ſit ei a diſciplina q̃m quid ens. in quo autẽ b,ens quid.in quo autem c,bonum.verũ eſt ergo a de b prędicari.erat enĩ diſciplina alicuius entis: quoniã quid ens.ſed & b de c.nã in quo c,ens quid.q̃re & a de c.erit ergo diſciplina boni quoniã bonum.erat enĩ qd ens.ꝓprie ſubſtãtie ſignum.Si autem ens medium poſitum ſit, & ad extremum ens ſimpliciter & non quid ens dictum ſit.non erit ſyllogiſmus quoniã eſt diſciplina boni quoniã bonum,ſed quoniã ens,vt ſi ſit in quo a,diſciplina quoniã ens.in quo b,ens in quo c,bonum. manifeſtum igitur quoniã in particularibus ſyllogiſmis,ſic ſumendũ t̃mĩos.

¶Pro debita reſolutiõe p̃cepta.Ca.XXXIX.

Oportet autẽ accipere q̃ idẽ idem poſſunt noĩa pro nominibus,& orationes ꝓ orationibus,& nomẽ & orationẽ: & ſemper ꝓ oratiõe nomẽ ſuſcipe.facilior eſt ei t̃minorũ expoſitio.vt ſi nil differt dicere ſuſpicabile opi-

nabilis nō eſſe genus.aut nō eſſe idē quiddā ſuſpicabile,quid opinabile.nā ſi idem eſt quod ſignificatur:ꝑ oratiōe dicta,ſuſpicabile & opinabile terminos ponēdū.Q̄m vero non eſt idem voluptatē eſſe bonum,& eſſe voluptatē qđ bonū:nō ſimiliter ponēdū terminos,ſed ſi eſt ſylogiſmus q̄m voluptas quod bonū:terminū ponendū qđ bonum,ſi autē q̄m bonum:bonum ſimiliter autē & in alijs.251. Non eſt autem idem neq; eſſe neq; dicere quoniā cui,b ieſt huic quoq; omni,a ineſt:& dicere cui omni,b ineſt,& a ineſt omni.nihil enim ꝓhibet b ineſſe c,nō autē omni.vt ſit b pulchrum quid c autē album ſi igitur alicui albo ineſt pulchrū quid:verū eſt dicere quoniā albo ineſt pulchrū,ſed non omni fortaſſe.Si ergo a ineſt b,nō omni autē de quo b c neq; ſi omni c,ineſt b:neq; ſi ſolū alicui nō neceſſe eſt ei quod eſt c,ineſſe a,nō quia nō omni ſed nec ineſſe ei qđ eſt c,ſi autē de quocūq; b dicaī vere,huic omni ineſt a:accidet a de quo omni,b dicī de eo omni dici,ſi autē a dicī de omni de quo b dicatur:nihil ꝓhibet ei qđ eſt c,ineſſe b,nō oī aūt a,aut nō ineſſe omnino. In tribus igitur terminis manifeſtū eſt quoniam de quo b qdē omni:& a dicī.hoc eſt de quibuſcunq; b dicitur:de omnibus dicī & a.& ſi b quidē de omni:& a ſimiliter.ſi autē nō de omni:non neceſſe eſt a ineſſe omni. 25. ¶Non oportet autē arbitrari ꝓpter expoſitionē accidere aliquod inconueniens,nō enim laboramus in eo qđ aliqd ſit hoc:ſed queadmodū geometer pedalem & re-

ctam hanc eſſe & ſine latitudine dicit, quæ non eſt. ſed non ſic vtitur: vt ex his ſyllogiſans. Omnino enim quod non eſt vt totum ad partem, & aliud ad hoc vt pars ad totum: ex nullo talium oſtẽdit demonſtrator, neq; enĩ fit ſyllogiſmus. expoſitione autem ſic vtimur: vt & ſentiat q diſcit dicentes. non em̃ ſic vt ſine his non poſſibile ſit demonſtrare, quẽadmodũ ex quibus eſt ſyllogiſmus. 253. ¶ Non lateat autem nos quoniam in eodem ſyllogiſmo, non omnes concluſiones per vnam eandem figuram ſunt: ſed hęc quidem per hanc, illa vero per aliam. Palam ergo quoniam & reſolutiones ſic faciẽdum. 254. ¶ Quoniam autem nõ omne ꝓpoſitum in omni figura, ſed in vnaquaq; diſpoſita ſunt: manifeſtum eſt ex concluſione in qua figura ſit quærendũ. 255. ¶ Et ad diffinitiones orationũ quęcunq; ad vnum quiddã ſunt argumẽtatæ in eorum quæ inſunt termino: ad quod argumentatũ eſt ponendũ terminum, & non totam orationem, minus enim contingit perturbari propter longitudinem. vt ſi quis aquam oſtendit, quoniam eſt humidus potus: potum & aquam terminos ponẽdum. ¶ De reſolutione ſyllogiſmorũ ad impoſſibile & ex hypotheſi. Cap. XL.

AMplius autẽ ex hypotheſi ſyllogiſmos nõ eſt tentandũ reducere. nã nõ eſt ex ijs quę poſita ſunt reducere. nõ em̃ p ſyllogiſmũ oſtẽſi ſũt, ſed ad placitũ cõceſſi ſũt oẽs. Vt ſi qs ponat ſi vna qdã poteſtas nõ ſit cõtrariorũ: neq; diſciplinã eſſę vnã. Deinde diſputet, qm̃ non

eſt vna poteſtas cõtrariorum:vt ſanatiui & ægro tatiui.ſimul enim idem erit ſanatiuum & ægro tatiuum.quoniã autem non eſt omnium contra riorũ vna poteſtas,oſtenſum eſt: ſed quoniam diſciplina nõ vna ,nõ eſt oſtẽſum:q̃uis cõfiteri ſit neceſſe:at non ex ſyllogiſmo:verũ ex hypo theſi.hoc igr̃ non eſt reducere: quoniã nõ vna poteſtas eſt.hic enĩ fortaſſe erat ſyllogiſmus:il lud aũt hypotheſis.Similiter autẽ in his q per i poſſibile concludunt.nã neq; hos eſt reſoluere: ſed ad ĩpoſſibile qdem reductionem,eſt . ſyllo giſmo enĩ monſtrat.alterũ autem nõ eſt . nã ex hypotheſi concludit. ¶Differunt autẽ a prędi ctis.quoniã in illis q̃dem oportet prius cõfiteri: ſi debet cõcedere.vt ſi oſtẽdat vna poteſtas cõ trariorũ:& diſciplinã eſſe eandem.hic autem & nõ prius cõfeſſi concedũt:eo ꝙ manifeſtum ſit falſum.vt poſita dyametro ſymetro, eo ꝙ ĩpa ria eſſe ęqualia parib9.Plures autẽ & diuerſi ter minantur ex conditione:quos ꝓſpicere opor tet & notare apte.q̃ ergo horum differẽtię, & quoties fiunt q ſunt ex hypotheſi:poſtea dice mus.nunc autem tantum ſit nobis manifeſtum qm̃ nõ eſt eſt reſoluere in figuras huiuſmodi ſyl logiſmos:& ob quam cauſam.diximus.

¶De reciproca reductione ſyllogiſmorũ vnius figuræ in aliam. Cap.XLI.

256 QVæcũq; aũt in pluribus figuris mõſtran tur ꝓpoſita,ſi in altera ſyllogiſet : eſt re ducere ſyllogiſmũ in alterã .vt eũ q ĩ pri ma eſt priuatiuũ:in ſecundã figuram. & eum q

in media eſt:in primã.nõ omnes aũt: ſed quoſ-
dã erit autem in ſequentib⁹ manifeſtum. Si em̃
a,nulli b. b aũt.omni c.a,nulli c:ſic ergo prima fi
gura.ſi aũt cõuertat̃ priuatiua:media erit nã b,
a q̃dem nulli.c autẽ omni ĩerit. Similiter autem
& ſi nõ vniuerſalis ſed p̃ticularis ſit ſyllogiſmus
vt ſi a q̃dem,nulli b.b autem alicui c. conuerſa
em̃.priuatiua:media erit figura.259.❡Eorum
autẽ ſyllogiſmorum q̃ ſunt in ſecunda figura:
vniuerſales q̃dẽ reducent̃ in primã figurã,p̃ticu
lariũ autem alter ſolum.Inſit eĩ a,b quidem nul
li,c vero omni:cõuerſa priuatiua.prima erit fi-
gura.nã b quidem,nulli a:a autẽ:oĩ c inerit. Si
autem p̄dicatiuum q̃dẽ ſit ad b:priuatiuum au-
tẽ ad c,primus terminus ponendus eſt c.hoc eĩ,
nulli a b a autẽ,oĩ b.q̃re nulli b,inerit c.ergo & b
nulli c.cõuertit̃ eĩ priuatiua. Si aut p̃ticularis ſit
ſyllogiſmus,qñ priuatiuum q̃dem erit ad maio
rem extremitatem:reſoluet̃ ĩ primã figurã,vt ſi
a,nulli b.b aũt,alicui c.cõuerſa eĩ priuatiua,pri-
ma erit figura.nã b quidem, nulli a.a autem ali-
cui c.Qñ vero p̄dicatiuũ:nõ reſoluet̃.vt ſi a qui
dem omni b.c vero non omni: non eni ſuſcipit
cõuerſionẽ a b.neq; cũ ſit:erit ſyllogiſmus.260
❡Rurſus q̃ in tertia q̃dem ſunt figura,nõ reſol
uunt̃ oẽs in primã:q̃ aũt ſunt ĩ prima,omnes in
tertiã.Inſit eĩ a q̃dẽ,omni b. b aũt, alicui c,ergo
quia cõuertit̃ p̃ticularis p̄dicatiua:inerit & c ali-
cui b.a vero.oĩ b inerat.quare ſit tertia figura.
Et ſi priuatiuus ſit ſyllogiſmus:ſimiliter.cõuer-
titur eni p̃ticularis affirmatiua.quare a quidem

nulli b:c autẽ,alicui inerit.Eorũ autem ſyllogiſ‑
morum q̃ ſunt in poſtrema figura. vnus tm̃ nõ
reſoluit̃ in primã,qñ nõ vniuerſalis ponit̃ priua
tiua.alij autem omnes reſoluunt̃. Prædicent̃ ei
de oĩ c,& a & b.ergo cõuertet̃ c ad vtrũq; p̃ticu‑
lariter:inerit ergo a,alicui b.quare erit prima fi‑
gura.ſiquidẽ a.omni c.c vero,alicui b,& ſi a qui‑
dem.oĩ c.b autẽ alicui c,eadem ratio cõuertit̃ ei
ad b c.Si autem b quidem,omni c.a autem ali‑
cui c.primus terminus ponẽdus b,nã b,omni c.
c aũt,alicui a,quare b,alicui a.quoniã autem cõ
uertit̃ p̃ticularis:& a,alicui b inerit.Et ſi priuati‑
uus ſit ſyllogiſm⁹ vniuerſalibus terminis,ſi̾r
ſumendũ.inſit ei b.oĩ c,a autem,nulli c,ergo ali
cui b,ierit c.a autem,nulli c.quare erit medium
c.Similiter autẽ & ſi priuatiua q̃dem ſit vniuer‑
ſalis,p̃dicatiua autem p̃ticularis.nã a quidẽ nul
li c,autem,alicui b inerit.Si autem p̃ticularis ſu‑
mat̃ priuatiua:nõ erit reſolutio.vt ſi b quidem,
omni c,a aũt,alicui c nõ ieſt.conuerſa ei b c vtre
q; p̃poſitiões erunt p̃ticulares. 251. ¶Manife‑
ſtum autem quoniã ad reſoluendum ad ſeinui‑
cem figuras,q̃ ad minorem exrremitatem eſt p̃
poſitio,cõuertenda in vtriſq; figuris,hac ei con
uerſa:tranſitio fit.252.¶Eorũ autẽ q in media
ſunt figura,alter q̃dem reſoluit̃,alter vero non
reſoluit̃ i tertiã.nã cum ſit vniuerſalis priuatiua
reſoluit̃.Si enim a,nulli quidẽ b:alicui autem c.
vtraq; ſimiliter cõuertit̃ ad a.quare b quidẽ nul
li a.c vero,alicui.medium ergo a.Qñ autem a oĩ
b.c aũt alicui nõ inſit,nõ fit reſolutio,neutra ei

propoſitionum ex cõuerſione vniuerſalis. 263.
¶Qui aũt ex tertia ſunt figura,reſoluẽť in me‑
diã,qñ fuerit vniuerſalis priuatiua vt ſi a.nulli
c.b aũt,alicui aut omni c.nã c,a quidẽ nulli,b au
tem alicui inerit.Si autẽ pticularis ſit priuatiua,
non reſolueť.non enim ſuſcipit conuerſionem
pticularis negatiua.264.¶Manifeſtũ ergo q̃m
ijdem ſyllogiſmi nõ reſoluunť in his figuris,quę
nec in primã reſoluebanť.265.¶Et quoniã in
primã figurã reductis ſyllogiſmis, iſti ſoli ſyllo‑
giſmi p impoſſibile claudunť. Quomodo ergo
oportet ſyllogiſmos reducere & quoniã reſol‑
uunť figuræ ſeinuicem,manifeſtum ex dictis.

¶De ſyllogiſmis infinitis & regulis conſe‑
quentiarum. Cap. XLII.

Differt aũt in cõſtruẽdo vł deſtruẽdo opi‑ 266
nari,aut idẽ aut diuerſũ ſignificare,non
eſſe hoc & eſſe nõ hoc.vt nõ eẽ albũ, ei
ꝙ eſt eſſe nõ albũ nõ ei idẽ ſignificãt,nec eſt ne
gatio eius q̃ eſt eſſe albũ.ea q̃ eſt eſſe nõ album,
ſed nõ eſſe albũ.Ratio aũt huius hęc eſt,ſimili‑
ter ei ſe habet poſſibile eſt ãbulare ad poſſibile
eſt nõ ãbulare,ei q̃ eſt eſſe albũ,ad eſſe nõ albũ,
& ſcit bonũ,ad ſcit nõ bonũ,nã ſcit bonũ vł ſci‑
ens bonũ nihil differt.neq; põt ãbulare vel ẽ po
tẽs ãbulare,quare & oppoſita,nõ põt ãbulare,
& nõ ẽ potẽs ãbulare.Si igř non eſt potẽs ãbu‑
lare idẽ ſignificat,& eſt potẽs nõ ãbulare,ipſa ſi
mul inerũt eidẽ,nã idẽ poteſt ãbulare & nõ am‑
bulare.& idẽ ſciẽs bonũ & nõ bonũ eſt.affirma‑
tio aũt & negatio nõ ſũt oppoſitæ ſimul i eodẽ.

¶Quemadmodũ ergo nõ idẽ ẽ nõ ſcire bonũ, & ſcire nõ bonũ: nec eẽ nõ bonũ, & nõ eẽ bonũ idẽ. nã ꝓportionaliũ, ſi alterũ ſit: & alterũ, nec eſſe nõ ęquale, & nõ eſſe ęq̃le idẽ. huic em̃ qđ eſt nõ æq̃le, ſubiacet aliquid & hoc ẽ inæq̃le: illi vero nihil, eo ꝙ ęq̃le qdem vel inæquale nõ oẽ eſt, æquale autẽ vel nõ æq̃le o m̃e. ¶Amplius ẽ nõ albũ lignũ, & nõ eſt albũ lignũ: nõ ſimul ſunt ſi em̃ eſt lignũ nõ album: erit lignum. qđ aũt nõ eſt album lignũ: nõ neceſſe eſt eſſe lignũ. 267. ¶Quare manifeſtũ ẽ qm̃ nõ ẽ ei⁹ qđ eſt bonũ: eſt nõ bonũ, negatio. ſi ergo de omni vno, vł affirmatio vł negatio vera: ſi nõ eſt negatio, palã qm̃ affirmatio aliquo mõ erit. affirmatiõis aũt omnis, negatio eſt, & huius ergo: ea q̃ eſt, nõ eſt nõ bonum. 268. ¶ Habent aũt ordinẽ hũc ad inuicẽ. ſit eſſe qdẽ bonũ ĩ quo a. nõ eſſe autẽ bonũ ĩ quo b. eſſe autẽ nõ bonũ ĩ quo c ſub b. non eſſe aũt nõ bonũ ĩ quo d ſub a. oĩ ergo inerit aut a aut b: & nulli eidẽ, & oĩ aut c aut d, & nulli eidẽ & cui c ineſt: neceſſe eſt b oĩ ineſſe. ſi eni verũ eſt dicere qm̃ eſt nõ album, & qm̃ nõ eſt albũ, verũ impoſſibile eſt eĩ ſimul eſſe album & eſſe non album. aut eſſe lignũ albũ & eſſe lignũ nõ albũ. q̃re ſi nõ affirmatio: & negatio inerit. Ei autẽ ꝙ ẽ b, nõ ſemp c. qđ eĩ oĩno nõ eſt lignũ: neq; lignũ erit album nec nõ albũ. Ecõuerſo aũt cui ieſt a: & d oĩ ieſt: aut eĩ c aut d. qm̃ autẽ nõ poſſunt ſimul eſſe nõ albũ & eſſe albũ: d ĩerit. nã de eo qđ ẽ albũ, verũ ẽ dicere: qm̃ nõ ẽ nõ albũ: De d autem nõ oĩno a erit, nã de eo qđ omnino non eſt

lignũ:nõ verũ ẽ dicere a,qm̃ eſt lignũ albũ.quare d verũ eſt,& a nõ verũ,qm̃ eſt lignum album.
269 ¶Palã autẽ qm̃ & a c nulli eidẽ inſunt,ſed b & d contigit eidẽ alicui ineſſe. 270. ¶Siliter autem ſe habẽt et priuatiões ad p̃dicatiões eadẽ poſitiõe,ſit ei æq̃le,i quo a.non ęq̃le,in quo b. inæquale,i quo c.non inæquale,in quo d. 271. ¶In pluribus autẽ quorũ his qdẽ ieſt, illis vero nõ ieſt idẽ,negatio quidẽ ſiliter vera ſit,vt qm̃ nõ ſunt alba oĩa,aut qm̃ nõ ẽ albũ vnũquodq;. at qm̃ ẽ nõ albũ vnũq̃dq;,aut qm̃ oĩa ſunt non alba,falſum eſt. Siliter autem & eius q̃ eſt omne animal albũ,non hec eſt nõ album omne aĩal, negatio.ãbę eni falſæ:ſed eſt,non oẽ aĩal albũ. 272. ¶Qm̃ aũt palã,q͛ aliud ſignificat eſt nõ albũ,& nõ eſt albũ,& illa quidẽ affirmatio,hęc vero negatio:manifeſtũ qm̃ nõ eſt idẽ modus mõſtrãdi vtrũq;,vt qm̃ quicquid ẽ aĩal,nõ eſt albũ, aut cõtigit nõ eſſe album,& qm̃ verũ dicere nõ album.hoc eni eſt eſſe non albũ. 273. ¶Sed verum quidẽ dicere,ẽ albũ ſiue nõ albũ,idẽ modꝰ Cõſtructiue eĩ ambę p primã oſtendunt̃ figurã nã verum ei qđ eſt:ſimiliter ordinat̃.eius eni q̃ ẽ verũ dicere albũ:nõ hæc,verũ dicere nõ album negatio.ſed hæc,nõ eſt verũ dicere albũ. Si eni verũ eſt dicere quicquid eſt hõ muſicũ eſſe,aut nõ muſicũ eſſe:quicquid eſt aĩal ſumendũ,muſicũ eſſe,aut nõ muſicũ eẽ.& oſtẽſum eſt. Nõ oẽ aũt muſicũ quicquid ẽ hõ: deſtructiue mõſtrat̃ ſcđm dictos tres modos. 274. ¶Siplíciter autẽ qñ ſic ſe habẽt a & b vt ſimul quidẽ eidem non

contingāt:oī autē de neceſſitate alterū,& rurſū c & d ſimiliter,ſequiť autem id qđ eſt c.a & non cōuertiť,& id qđ eſt b ſeqť d,& non cōuertiť, & a quidem & d cōtingunt eidem:b aūt & c nō cō tingunt primum ergo qm̄ id qđ eſt b,ſequiť d: hinc manifeſtum qm̄ eorum q̄ ſunt c d alterum ex neceſſitate oī ineſt.cui aūt b,nō cōtigit c eo ꝙ ſimul infert a.a autē & b nō cōtigūt eidē manifeſtū qm̄ d ſeqť b.¶Rurſum quoniā ei q đ eſt a non conuertiť c,oī autem vel c vel d:contigit a & d eidē ineſſe.¶B autem & c non contingit: eo ꝙ conſequiť a id qđ eſt c.accidit enim quid dā impoſſibile.Manifeſtūmeſt ergo qm̄ nec b ei qđ eſt d cōuertiť,eo ꝙ contingit ſimul a/d ieſſe.
275 ¶Accidit aūt aliquoties ī huiuſmodi termi norū ordine falli:eo ꝙ oppoſita nō ſumāť recte quorū neceſſe eſt oī alterum ieſſe.Vt ſi a & b nō contingunt ſimul e idē:neceſſe eſt autē ieſſe cui nō alterū,alterū,& rurſus c & d ſimiliter,cui aūt c oī,ſequiť a,accidet enī cui d,b ineſſe ex neceſ ſitate,qđ falſum eſt:ſi ſumať enim negatio eorū q̄ ſunt a b ea q̄eſt in quibꝰ f.& rurſus eorū q̄ ſunt c d,ea q̄ eſt,in quibus g neceſſe eſt igř omni ineſ ſe vel a vel f.aut enim affirmationē aut negatio nem,&rurſum,aut c aut g,affirmatio enim & ne gatio.& cui c,oī a ſubiacet.quare cui f,oī hoc ꝙ ē g.Rurſum qm̄ eorum q̄ ſunt f b,omni alterum & eorū q̄ ſunt g d.ſimiliter.ſeqť autē g id qđ eſt f.& id qđ eſt d ſequiť b:hoc enim ſcimus.ſi ergo a id qđ eſt c:& id qđ eſt d ſeqť b.hoc aūt falſum ecōtrario em̄ erat ī hisꝫ q̄ ſic ſehabēt:cōſeq̄ntia

Nõ ei fortaſſe neceſſarium oĩ ineſſe,aut a aut ſ. ne f aut b.non ei eſt negatio eius qđ ẽ a hoc qđ eſt f:nã boni nõ bonum negatio.nõ aũt eſt idẽ hoc qđ eſt non bonum ei qđ eſt neq; bonum neq; non bonum.ſimiliter autem & in c d.nam negationes quæ ſumptæ ſunt:duæ ſunt.

❡PRIMI PRIORVM ANALTYICORVM ARISTOTELIS FINIS.

SECVNDI

PRIORVM ANALYTICORVM ARISTOTELIS. CAP.I.

IN quot ergo figuris & p quales & quot propoſitiones & qñ,et quõ fit ſyllogiſmus,amplius autem ad q̃ perſpiciendũ cõſtruenti & deſtruenti,& quõ oporteat quærere de ꝓpoſito ſecundum vnamquamq; artem,amplius autem per quam viam ſumemus quę in ſingulis ſunt principia iã pertranſiuimus. ❡Quoniam autem alij quidẽ ſyllogiſmorum ſunt vniuerſales,alij vero particulares:vniuerſales quidem omnes ſemper plura ſyllogiſant particularium autem prædicatiui quidem plura,negatiui vero concluſionem ſolam.Nam alæ quidem propoſitiones conuertuntur,priuatiua vero non conuertitnr. Concluſio vero:aliquid de aliquo eſt:quare alij quidem ſyllogiſmi plura ſyllogiſant.Vt ſi a oſtenſũ ſit,omni aut alicui b ineſſe:& b alicui a neceſſa

riū eſt ineſſe,& ſi nulli b ineſſe a:& b,nulli a hoc a ũt aliud ē a priore.ſi aũt a.alicui b nõ inſit,nõ neceſſe eſt & b.alicui a nõ ieſſe.cõtingit em̃ oi a ineſſe.hęc ergo cõmunis omniũ cauſa vniuerſaliũ & pticulariũ .2 .¶Eſt aũt de vniuerſalib⁹ & aliter dicere.q̃cunq; eſ aut ſub medio aũt ſub cõcluſiõe ſunt:oim erit idẽ ſyllogiſm⁹,ſi illa qđ i medio,hęc vero i cõcluſiõe ponãt.vt ſi a b cõcluſio p ſe,q̃cunq; ſub b aut ſu b c ſũt,neceſſe eſt de oib⁹ dici a.nã d ſi ĩ toto b,& b in a:& d erit in a. Rurſum ſi e ĩ toto c.& c i toto a:& e ĩ toto a erit. Similiter autem,& ſi priuatiuus ſit ſyllogiſm⁹ 3. ¶In ſecunda aũt figura qđ ſub cõcluſione erit ſolũ erit ſyllogiſare,vt ſi a inſit nulli b & oĩ c:cõcluſio qm̃ nulli c,ineſt b.ſi aũt d ſub c eſt:manifeſtum qm̃ nõ ineſt ei,b iis autẽ q̃ ſunt ſub a,qm̃ b nõ ineſt:nõ palã eſt p ſyllogiſmum,&ſi nõ ineſt b,ei qđ eſt e,ſi eſt e ſub a.ſed ineſſe quidem b, nulli c.p ſyllogiſmũ oſtẽſum eſt.nõ ineſſe vero a hoc qđ eſt b,indemonſtratum ſumptũ eſt.quare nec p ſyllogiſmum accidit b non ineſſe e. 4. ¶In pticularibus aũt,eorũ quidẽ q̃ ſub cõcluſione ſunt,nõ erit neceſſariũ.Nõ ei fit ſyllogiſmus qñ ea ſumpta fuerit pticularis eorum autẽ quæ ſunt ſub medio,erit omniũ:veruntñ nõ p ſyllogiſmum.vt ſi a,oĩ b.& b alicui c.nã eius qđ ſub c poſitum,nõ erit ſyllogiſmus.eius vero qđ ſub b erit,ſed nõ ,ppter eum q p:ius factus eſt ſyllogiſmum.Similiter aũt & in aliis figuris.nã eius quidẽ qđ ſub cõcluſione eſt,nõ erit alteri⁹ vero erit verum non per ſyllogiſmum,eo ꝙ & in vniuer

ſalibus ex indemõſtrata ꝓpoſitione q̃ ſunt ſub medio oñdebāt,q̃re vl' neq; hic erit, vel & i illis.

¶Quod ex falſis i prima figura verum colligatur. Cap.II.

EST ergo ſic ſe habere vt veræ ſint ꝓpoſitiones p q̃s fit ſyllogiſmus,eſt aũt vt falſæ,ẽ vero vt hęc qdẽ vera.illa aũt falſa cõcluſio aũt aut vera aut falſa ex neceſſitate.Ex veris ergo nõ eſt falſũ ſyllogiſare:ex falſis aũt verũ eſt tñ nõ ꝓpter qd ,ſed quia.nã eius qui eſt ꝓpt quid,nõ eſt ex falſis ſyllogiſm⁹.ob quã aũt cauſam:in ſequẽtibus dicet.Prim ergo qñ ex veris nõ poſſibile falſũ ſyllogiſare:hic manifeſtũ.ſi ei cũ eſt a,neceſſe eſt eſſe b ſi nõ eſt b neceſſe ẽ a nõ eſſe.ſi ergo verũ eſt a:neceſſe eſt & b verũ. eſſe aut accidet idẽ ſimul & eſſe & nõ eſſe. hoc autẽ ĩpoſſibile.Nõ autẽ qñ ponit a vnus terminus accipiat cõtingere vno aliquo exiſtente,ex neceſſitate aliqd accidere.nõ ẽi põt.nã qd accidit ex neceſſitate:cõcluſio eſt.p q autẽ fit,ad minimũ tres ſunt termini,duo autẽ interualla & ꝓpoſitiões.Si ergo verũ eſt cui oĩ ineſt b, & a, cui autẽ c,& b,cui c,neceſſe eſt a ineſſe.& nõ poteſt hoc falſum eſſe,ſimul ẽi erit idẽ & nõ erit.ergo a vt vnũ,poſitum eſt duas ꝓpoſitiões colligere. Similiter autẽ ſe habet & ĩ priuatiuis.nõ ẽi ẽ ex veris oñdere falſum.6. ¶Ex falſis aũt eſt verũ ſyllogiſare:& vtriſq; ꝓpoſitionib⁹ falſis & vna, hac autẽ nõ vtralibet cõtingit,ſed ſecũda: ſi qdẽ totã ſumamus falſã.nõ tota autẽ ſupta,eſt vtralibet.¶Inſit enĩ a,omni c.ei autẽ qd eſt b,nulli

nec b inſit c.cõting't aũt hoc.vt nulli lapidi aĩal & lapis nulli hoĩ,ſi igĩ ſumať a omi b.& b,omni c:a omni c inerit,quare ex vtriſq; falſis vera eſt concluſio.oĩs enim hõ aĩal. Similiter aũt & priuatiuũ.inſit ei c nulli,nec a nec b.a autẽ b omni vt ſi eiſdẽ terminis ſumptis:mediũ ponať hõ.lapidi ei nec aĩal nec hõ nulli ineſt,homini autem omni,animal,q̃re ſi cui qdem omni ineſt,ſumamus nulli ineſſe:cui vero nõ ineſt,omni ineſſe, ex falſis vtriſq; vera erit cõcluſio.Siĩiter aũt oſtẽdeť & ſi in aliquo vtraq; falſa ſumať. ¶Si autẽ altera ponať falſa:prima qdem tota falſa exiſtẽte vt a b,nõ erit cõcluſio vera.b c aũt erit. Dico aũt totã falſã contrariã verę.vt ſi qđ nulli ineſt, omni ſumptũ eſt, aut ſi qđ omni nulli ineſſe.Inſit eĩ a,b nulli.b aũ t,oĩ c.ſi ergo b c qdem ꝓpõnem ſumam⁹ verã,a b autem falſã totã & oĩ b, ineſſe a:impoſſibile eſt a c cõcluſionẽ verã eſſe. nulli eĩ inerat a eorũ q̃ ſunt c.ſiquidẽ cui b nulli a.b autem,omni c.Similiter aũt nec ſi a,oĩ b ieſt & b,oĩ c.ſumpta ſit autẽ b c quidẽ vera propo. a b autem falſa tota,& nulli cui b,ineſt a,cõcluſio;falſa erit,oĩ eĩ c,ineſt a,ſiquidẽ cui b oĩ,& a.b autẽ oĩ c.manifeſtũ ergo qm̃ prima tota ſumpta falſa ſiue affirmatiua ſiue priuatiua,altera autẽ vera:nõ fit vera cõcluſio. ¶Nõ tota aũt ſũpta falſa:erit.nã ſi a.c quidem oĩ ineſt,b aũt alicui. b aũt oĩ c.vt aĩal.cygno qdẽ oĩ,albo aũt alicui, albũ aũt oĩ cygno.ſi ſumať a,oĩ b,& b,oĩ c:a oĩ c inerit vere oĩs eĩ cygnus,aĩal. Similiter autem & ſi priuatiua ſit a b. poſſibile eſt eĩ a,b quidem

alicui ieſſe,c vero nulli,b aũt,omni c. vt animal alicui albo:niui vero nulli:albũ vero omni niui, ſi ergo ſumať a qdẽ,nulli b.b autẽ,oi c.a,nulli c.inerit.¶Si aũt a b quidẽ ↄpoſitio tota ſumať vera b c aũt tota falſa:erit ſyllogiſm⁹ ver⁹.nihil ei ↄhibet a,& b & c oi,ineſſe.b autẽ nulli c.vt q̃cunq; eiuſdẽ gñis ſunt ſpecies nõ ſubalternę,nã aial & hoi & equo ineſt.equus autẽ nulli homini ineſt.ſi ergo ſumať a,omni b:& b omni c:cõcluſio vera erit,tota falſa b c ↄpoſitione.ſimiliter aũt cũ vniuerſalis priuatiua eſt a b ↄpoſitio. cõtingit ei a:neq; b neq; c nulli ineſſe.& b,nulli c.vt ex alio gñe ſpecieb⁹ diuerſũ gen⁹.nam aĩal nec muſicę nec medicinę ineſt,neq; muſica medicinæ,ſũpta ergo a qdẽ,nulli b.b aũt,oi c:vera erit cõcluſio.¶Et ſi nõ tota falſa ſit b c ſed ĩ aliquo ẽt ſic erit cõcluſio vera Nihil ei ↄhibet a.& b & c toti ineſſe b aũt,alicui c.vt gen⁹ ſpeciei & differentię.nã aĩal hoĩ oĩ,& oĩ greſſibili.hõ aũt alicui greſſibili,& nõ oĩ,ſi ergo a,omni b,& b,oĩ c ſumať,a omi c inerit.qđ quidẽ erat verũ. Similiter aũt cũ priuatiua eſt a:b ↄpoſitio. cõtigit ei a nec b nec c nulli ieſſe.b vero alicui c vt gen⁹ ex alio gñe ſpeciei & differẽtiæ.nã aĩal nec ſapiẽtię nulli ieſt,nec cõtẽplatiõi ſapiẽtia vero alicui cõtẽplationi.ſi ergo ſumať a,nulli b,b aũt,oi c,nulli c inerit a.hoc aũt erat verũ.¶In pticularibus aũt ſyllogiſmis cõtingit & prima ↄpoſitiõe tota falſa exiſtẽte,altera aũt vera:verã eẽ cõcluſionẽ & a b ĩ aliq̃ falſa exiſtẽte,b c aũt vera,& a b qdẽ vera pticulari aũt falſa. & vtriſq; exiſtẽtib⁹ falſis

¶Nihil enĩ ꝓhibet a,b qdẽ nulli ineſſe c autem alicui & b alicui c ieſſe.vt aĩal nulli niui.albo aũt alicui ieſt,& nix albo alicui.ſi ergo ponaꝰ medium nix primũ autẽ aĩal.& ſumatur qdẽ,toti b ieſſe.b autẽ,alicui c.a b tota falſa.b c autẽ vera: & cõcluſio vera.Similiter aũt & cũ priuatiua eſt a b ꝓpoſitio,poſſibile eſt eĩ a,b.qdẽ toti ineſſe:c autẽ alicui,nõ ieſſe.b.vero,alicui c ineſſe.vt aĩal hoĩ quidẽ oĩ ineſt.albũ autẽ aliqđ nõ ſequiꝰ,hõ vero alicui albo ineſt.quare ſi medio poſito homĩe ſumaꝰ a,nulli b ieſſe,& b,alicui c.vera fit cõcluſio:cum ſit tota falſa a b ꝓpoſitio. ¶Et ſi in aliquo ſit falſa a b ꝓpoſitio,b c vera exiſtẽte;erit cõcluſio vera.nihil eĩ ꝓhibet a,&b,& c,alicui ieſſe.b autẽ,alicui c.vt aĩal alicui pulchro & alicui magno,& pulchrũ alicui magno ieſt.ſi ergo ſumaꝰ a,oĩ b.& b,alicui c.& a b qdẽ ꝓpoſitio in aliquo falſa erit,b c autẽ vera.& cõcluſio vera.Similiter aũt & cũ priuatiua ẽ a b ꝓpoſitio.nã iidẽ erũt termini,& ſimiliter poſiti ad demõſtrationẽ.¶Rurſũ ſi a b qdẽ vera,b c autẽ falſa:vera erit cõcluſio.Nihil eĩ ꝓhibet a quidẽ,toti ieſſe b,c autẽ alicui:& b,nulli c ieſſe. vt aĩal,cygno quidem oĩ,nigro autẽ alicui:cygnus vero nulli nigro.quare ſi ſumaꝰ a,oĩ b & b,alicui c,vera erit concluſio cũ ſit falſa b c.Siliter autẽ & priuatiua ſũpta a b ꝓpoſitiõe.poſſibile eſt eĩ a,b qdẽ nulli:c autẽ alicui nõ ieſſe,& b nulli c,vt genꝰ ex alio genere ſpeciei & accidẽti eius ſpeciebus,nã aĩal quidẽ nũero nulli iẽ:albo vero nõ alicui,nũerꝰ autẽ nulli albo.ſi ergo mediũ ponaꝰ nũerus, & ſuma

tur a quidẽ nulli b,b,autẽ.alicui c:a,alicui c nõ inerit.qđ fuit verum cum a b qdẽ ſit ꝓpõ vera b c autẽ falſa.¶Et ſi i aliquo ſit falſa a b,falſa aũt & b c,erit cõcluſio vera.Nihil enĩ ꝓhibet a, alicui b & alicui c ieſſe vtriq;,b,autẽ,nulli c,vt ſi b.ſit cõtrariũ ipi c,& ãbo accidẽtia eidẽ gñi.nã aĩal alicui albo & alicui nigro ieſt.albũ autẽ nulli nigro ineſt.ſi ergo ſumat̃ a,oi b,& b,alicui c: vera erit cõcluſio.Et priuatiua qdẽ ſumpta a b: ſimiliter.nã iidẽ termini,& ſimiliter ponent̃ ad demõſtrationẽ.¶Et ex vtriſq; falſis:erit cõcluſio vera.Poſſibile eſt ei a:b qdem nulli,c autem alicui ineſſe.b vero,nulli c.vt gen⁹ ex alio genere ſpeciei & accidenti ſpeciebus eius,aĩal ei numero qdẽ nulli:albo vero alicui ieſt,& numerus nulli albo,Si ergo ſumat̃ a,oi b,& b,alicui c.cõcluſio qdẽ vera,ꝓpoſitiões vero ãbę falſę.Similiter autẽ & cũ priuatiua eſt a b.Nihil ei ꝓhibet a,b qdẽ toti ineſſe:c autẽ alicui nõ ineſſe.& neq; b,nulli c.vt aĩal,cygno qdẽ oĩ nigro autẽ alicui nõ ineſt.cygnus vero nulli nigro.quare ſi ſumat̃ a,nulli b,b autẽ,alicui c.a,alicui c non inerit.ergo cõcluſio qdẽ vera,ꝓpoſitiones autẽ falſæ.

¶Quod colligatur verum ex falſis in ſecunda figura. Cap.III.

IN media aũt figura oĩno cõtingit p falſa verũ ſyllogiſare:& vtriſq; ꝓpoſitionibus totis falſis ſũptis,& hac qdẽ vera,illa tota falſa,vtralibet falſa poſita,& ſi vtręq; i aliquo falſæ.& ſi hęc qdẽ ſiplicit̃ vera,illa aũt i aliquo falſa & i vniuerſalib⁹ & i pticularib⁹ ſyllogiſmis,Si ei a 8

b quidē nulli ineſt:c autē omni vt lapidi aīal q̄dem nulli,hoī autem omni. ſi cōtrariæ ponant̄ ꝑpoſitiones,& ſi ſumat̄ a:b quidem omni,c vero nulli:ex falſis totis ꝑpoſitionibus erit vera cōcluſio,ſimiliter autem & ſi a ineſt, b quidē oī c: vero nulli.nā idem erit ſyllogiſmus. ❡ Rurſum ſi altera quidē tota falſa,altera aūt tota vera.Nihil eī ꝓhibet a,& b & c oī ieſſe.b autē,nulli c.vt genus nō ſubalternis ſpeciebus,nam animal,& equo omni & homini ineſt.& nullus hō,equus. ſi ergo ſumat̄ aīal huic quidē omni,illi vero nulli ineſſe:hęc quidē erit falſa,illa vero tota vera. & cōcluſio vera,ad q̄dlibꝫ poſito priuatiuo ❡ Et ſi altera in aliquo falſa,altera aūt tota vera.poſſibile eſt eīn a,b quidē alicui ineſſe:c autem omni & b,nulli c.vt aīal albo quidem alicui,coruo aūt oī,albū vero,nulli coruo.Si ergo ſumat̄ a,b quidem nulli,c aūt toti ineſſe.a b quidem ꝑpoſitio in aliquo falſa eſt.a c aūt tota vera & cōcluſio vera.& trāſpoſita quidē priuatiua: ſimiliter. nā p eoſdē terminos demōſtratio.Et ſi affirmatiua q̄dē ꝑpoſitio in aliquo falſa, priuatiua aūt tota vera.nihil eī ꝓhibet a,b quidē alicui ineſſe c,aūt toti nō ineſſe.& b,nulli c, vt aīal albo quidem alicui,pici aūt nulli,album vero nulli pici. quare ſi ſumatur a toti b ineſſe c autē nulli.a b q̄dem in aliquo falſa a c autē tota verā & cōcluſio vera ❡ Et ſi vtreq; ꝑpoſitiōes in aliquo falſę:erit cōcluſio vera.poſſibile eſt eī a.& b & c alicui ineſſe,b aūt,nulli c,vt aīal & albo alicui.& nigro alicui,albū vero nulli nigro,ſi ergo ſumat̄ a

b q̄dem omni,c aute᷑ nulli,ambæ quidem ꝓpoſitiones in aliquo falſę,co᷑cluſio aute᷑ vera ſimiliter autem tranſpoſita priuatiua per terminos.
9 ¶Manifeſtum autem & in ꝑticularibus ſyllogiſmis.nihil enim ꝓhibet a,b quidem omni,c autem alicui ineſſe.& b,alicui c no᷑ ineſſe.vt animal omni hoi᷑,albo aute᷑ alicui.ho᷑ vero alicui albo non inerit.ſi ergo ponat᷑ a,b quide᷑ nulli ineſſe.c autem alicui ineſſe,vniuerſales quidem ꝓpoſitio tota falſa,ꝑticularis autem vera,& concluſio vera.ſiliter autem & affirmatiua ſumpta a b.poſſibile eſt ei a,b quide᷑ nulli,c aute᷑ alicui no᷑ ineſſe.& b.alicui c no᷑ ieſſe.vt aial nulli inanimato,albo autem alicui & inanimatum no᷑ inerit alicui albo.Si ergo ponat᷑ a,b quide᷑ oi,c,vero alicui no᷑ ineſſe.a b quide᷑ ꝓpoſitio vniuerſalis tota falſa,a c aute᷑ vera & co᷑cluſio vera,¶Et vniuerſali q̄de᷑ vera poſita,minori autem ꝑticulari falſa,nihil ei ꝓhibet a,nec b nec c nullu᷑ ſeq & b,alicui c no᷑ ineſſe.vt aial nulli numero nec inanimato.& numerus aliq̄d inanimatum no᷑ ſequit᷑.Si ergo ponat᷑ a,b quidem nulli,c aute᷑ alicui,& co᷑cluſio vera & vniuerſalis ꝓpoſitio vera ꝑticularis autem falſa.Affirmatiua aute᷑ vniuerſali ſimiliter poſita.poſſibile eſt ei a & b & c toti ineſſe.b aute᷑ aliq̄d c no᷑ ſequi.vt genus ſpeciem & differe᷑tia᷑.na᷑ animal omnem hominem & totu᷑ greſſibile ſequit᷑,ho᷑ vero no᷑ omne greſſibile.quare ſi ſumat᷑ a,b quidem toti ieſſe,c autem alicui non ineſſe,vniuerſalis quidem ꝓpoſitio vera,ꝑticularis falſa,co᷑cluſio autem vera.

¶Manifeſtum autem q̄m & vtriſq; falſis erit cōcluſio vera. ſiq̄dē cōtingit a, & b & c, huic q̄dem omni, illi vero nulli ineſſe: b vero aliq̄d c nō ſeq. nā ſumpto a, b quidē nulli: c autē alicui ieſſe, ꝑpoſitiōes q̄dem ambæ falſæ; cōcluſio autē vera ſimiliter autē & cum ꝑdicatiua fuerit vniuerſalis ꝓpoſitio, ꝑticularis autē priuatiua. poſſibile ē eni a, b quidē nullū, c autem omne ſeq. & b, alicui c nō ineſſe. vt aīal diſciplinā quidem nullā, hominē aūt omnē ſeqt, diſciplina verō nō omnem hominem. ſi ergo ſumatur a, b quidem toti ineſſe, c autem aliquod nō ſequi. ꝓpoſitiones quidem falſæ, concluſio autem vera.

¶Quod ex falſis verum identidem colligatur in tertia figura. Cap. IIII.

ERit aūt & ī poſtrema figura ꝑ falſas totas & in aliquo vtraq;, & altera q̄dē vera, altera aūt falſa, & hac q̄dē in aliquo falſa, illa aūt tota vera; & ecōuerſo & quotquot modis aliter poſſibile ē trāſumere ꝓpoſitiōes. ¶Nihil eī ꝓhibet nec a, nec b, nulli c ieſſe. a aūt alicui b ieſſe, vt nec hō nec greſſibile, nullū ianimatū ſequit, hō autē alicui greſſibili ineſt. ſi ergo ſumat a & b oī c ieſſe, ꝓpoſitiōes quidē totæ falſæ, cōcluſio aūt vera. Similiter autē & cū hæc q̄dē eſt priuatiua, illa vero affirmatiua. Poſſibile eſt eī b q̄dē nulli c ineſſe, a aūt oī, & a, alicui b nō ineſſe vt nigrū nulli cygno. aīal aūt omni, & animal nō omni nigro. quare ſi ſumat b q̄dem omni c, a vero, nulli. a alicui b nō inerit. & cōcluſio q̄dē vera, ꝓpoſitiōes autem falſæ. ¶Et ſi in aliquo fuerit

vtraq; falſa: erit cõcluſio vera, nihil ei prohibet & a & b, alicui c ineſſe: & a alicui b. vt albũ & pulchrum alicui animali ieſt; & albũ alicui pulchro ſi ergo ponatᷓ a & b omni c ineſſe: ꝓpoſitiões q.dē in aliquo falſæ, cõcluſio aũt vera. Et priuatiua a c poſita: ſiliter. nihil enim prohibet a qdem alicui c nõ ineſſe. b vero alicui ineſſe. & a, non oĩ b ineſſe: vt album alicui animali nõ ineſſe. pulchrum autem alicui ineſt. & album nõ omni pulchro: quare ſi ſumatᷓ a qdē nulli c b autem, omni vtręq; ꝓpoſitiões quidem in aliquo falſę, cõcluſio autem vera. ℂSimiliter autem & hac quidē tota falſa: illa vero tota vera ſumpta. poſſibile ē ei a & b, oē c ſeq. & a alicui b nõ ineſſe. vt anial & albũ, omnē cygnũ ſequiť. & animal non oĩ ineſt albo. poſitis igr̃ his terminis ſi ſumatᷓ b qdem toti c ineſſe, a vero, toti non ineſſe: b c qdē tota erit vera, a c autē tota falſa, & cõcluſio vera. Similiter aũt & ſi b c qdē falſa: a c autē vera. nã hi qdē termini ad demõſtrationē: nigrũ, inanimatũ, cygn⁹. Sed & ſi vtręq; aſſumatᷓ affirmatiuæ. nihil ei ꝓhibet b quidē omne c ſequi: a aũt, toti c nõ ineſſe. & a alicui b ieſſe. vt oĩ cygno aĩal: nigrũ vero nulli cygno. & nigrũ ineſt alicui aĩali: q̃re ſi ſumatᷓ a & b. oĩ c ineſſe: b c quidē tota vera a c autē tota falſa, & cõcluſio vera. Similiter aũt & a c ſũpta vera: nã ꝑ eoſdē termĩos demõſtratio. ℂRurſũ hac qdē tota vera exiſtēte, illa vero i aliquo falſa. poſſibile ē ei b quidē, oĩ c ineſſe a aũt alicui c & alicui b. vt bipes quidē oĩ hoĩ pulchrum nõ oĩ: & pulchrũ alicui bipedi ieſt. ſi ergo

ſumat a & b, toti c ineſſe. b c quidem tota vera: a
c autem in aliquo falſa, cõcluſio autẽ vera. Simi
liter aũt & a c qdem vera: b c aũt falſa in aliquo
ſumpta. trãſpoſitis ei iiſdem terminis erit demõ
ſtratio. Et cum hęc q̃dem eſt priuatiua: illa vero
affirmatiua: qm̃ poſſibile eſt b quidem, toti c in-
eſſe. a autem, alicui c. & qñ ſic ſe habeãt: nõ om-
ni b ineſſe a, ſi ergo aſſumat b quidem, toti c ineſ
ſe, a autem, nulli: priuatiua qdem in aliquo falſa
altera autem tota vera, & cõcluſio erit vera. Rur
ſum qm̃ oſtenſum eſt, q͏̃ cum a quidem nulli c
ineſt, & b alicui, euenit a alicui b nõ ineſſe: mani
feſtum igr̃ quoniam & cum a c tota eſt vera. b c
autem ĩ aliquo falſa, cõtingit cõcluſionem eſſe
veram, ſi enim ſumat a quidem nulli c, b aũt om
ni: a c quidem tota vera. b c aũt ĩ aliquo falſa. 11.
¶ Manifeſtum autẽ & in pticularibus ſyllogiſ-
mis: quoniã omnino p falſa erit verum. nã iidẽ
termini ſumendi & qñ vniuerſales fuerint pro-
poſitiones: in p̃dicatiuis quidẽ p̃dicatiui, in pri-
uatiuis autem priuatiui. nihil enim differt cũ nul
li inerat, vniuerſaliter ſumere o ieſſe. & ſi alicui in-
erat, vniuerſaliter ſumere ad terminorum poſi-
tionem ſimiliter aũt & in priuatiuis. 12. ¶ Manife-
ſtum igr̃ qñ ſit cõcluſio falſa neceſſe eſt ea ex q
bus eſt oratio, falſa eſſe aut omnia aut aliqua qñ
autem vera, non neceſſe eſt verum eſſe nec ali-
qd quidem nec omne. 13. ¶ Sed eſt cum nullum
ſit verum eorum q̃ ſunt in ſyllogiſmis, & conclu
ſionem ſimiliter eſſe verã, non tñ ex neceſſitate.
Cauſa autem quoniã quando duo ſic ſe habent

adinuicē,vt cū alterū ſit:ex neceſſitate aſſe alte
rū hoc cū nō ſit qdē:nec alterū erit.cū aūt ſit nō
neceſſ eſt eſſe alterum.idem autē cum ſit & non
ſit,impoſſibile ex neceſſitate eſſe idem.Dico au
tem vt cū ſit a albū:b eſſe magnum ex neceſſita-
te,& cū nō ſit a albū,b eſſe magnū ex neceſſita-
te qn̄ enim cum hoc ſit[vt a]album,illud neceſ-
ſe eſt[vt b]eſſe magnū:cū autem ſit b magnum:
c nō eſſe albū.neceſſe eſt ſi a ſit albū.c nō eſſe al
bum.Et qn̄ duobus exiſtentibus cum alterum:
ſit:neceſſe eſt alterum eſſe.hoc aūt cum non ſit:
neceſſe ē a nō eſſe.cū ergo b nō ſit magnū,a nō
poteſt albū eſſe.cū vero a non ſit album,neceſſe
eſt b magnū eſſe,accidit ex neceſſitate cū b ma-
gnum non ſit,idē b eſſe magnū,hoc aūt impoſſi
bile,nā ſi b nō ē magnū,a nō erit albū ex neceſ-
ſitate,ſi ergo cū nō ſit a albū,b erit magnū,acci-
dit ſi b non eſt magnū b eſſe magnum,vt p tria.

¶De circulari oſtēſione i prima figura. Cap.V.

Circulo aūt & ex ſeinuicē oñdere,eſt p con
cluſionē & ecōuerſo pdicationē alterā ſua 14
mentē ,ppoſitionē cōcludere reliquā,quā
ſumpſerat in altero ſyllogiſmo.vt ſi oportuit oñ
dere qm̄ a,ineſt omni c.oñdat aūt p b,rurſus ſi
mōſtret qm̄ a ineſt b ſumēs a qdē ineſſe c,c aūt
b,& a inerit b,pri⁹ aūt ecōuerſo ſupſit b ineſſe c
aut ſi qm̄ b ieſt c,oporteat oñdere,ſi ſumat a de
c q fuit cōcluſio.b aūt de a eſſe.prius autem ſum
ptum eſt ecōuerſo a de b.15. ¶Aliter vero nō ē
ex ſeiuicē oñdere,ſiue ei aliud mediū ſumet:nō
circulo.nil eī ſūit eorūdē.ſine horūqdā:neceſſe

eſt alterū ſolū nā ſi ābo:eadē erit cōcluſio, at o-
portet diuerſā eſſe.16.¶In iis igr̄ q̄ nō cōuertūt
ex indemonſtrata altera ꝓpoſitione fit ſyllogiſ-
mus,nō ei eſt demōſtrare p̄ hos terminos,qm̄
medio ineſt tertiū,aut primō mediū.17. ¶In iis
aūt q̄ cōuertunt.erit oīa mōſtrare p ſe inuicem
Vt ſi a & b & c cōuertunt ſibiinuicē. oſtēdat ei
a c p medium b.& rurſum a b p cōcluſionē & p
b c ꝓpoſitionē cōuerſā. Similiter autē & b c &p
cōcluſionē & p a b ꝓpoſitionē cōuerſā. Opor-
tet aūt & c b & b a ꝓpoſitionē demōſtrare . nā
his demōſtratis vſi ſum⁹ ſolis.ſi ergo ſumat b,oī
c ineſſe,& c,omī a:ſyllogiſmus erit eius qd eſt b
ad a.Rurſus ſi ſumat c.omni a ineſſe,& a , oī b,
neceſſe eſt c,ineſſe oī b.In vtriſq; ergo ſyllogiſ-
mis c a ꝓpoſitio ſumpta eſt indemōſtrata.nam
aliæ ꝓbatæ erāt,q̄re ſi hāc oſtēderim⁹,oēs erūt
approbatæ p ſeinuicē,ſi ergo ſumat.c oī b,& b,
omni a ineſſe;vtreq; ꝓpoſitiōes demōſtratę ſu-
munt,& c neceſſe eſt ieſſe a,18. ¶Manifeſtum
eſt ergo qm̄ in ſolis iis q̄ conuertunt,circulo & p
ſe inuicē cōtingit fieri demōſtratiōes:in aliis ve
rō queadmodū pri⁹ dixim⁹.19.¶Accidit aūt &
i iis eodē ꝙ mōſtrat vti ad demōſtrationē,nā c
de b,& b de a mōſtrat ſūpto c de a dici.c aūt de
a p has oſtendit ꝓpoſitiones.q̄re cōcluſiōe vti
mur ad demōſtrationē.20. ¶In priuatiuis autē
ſyllogiſmis hoc mō mōſtrat ex ſeiuicē,ſit b qdē
oī c ineſſe,a aūt.nulli b:cōcluſio autē qm̄ a nulli
c.Si ergo rurſū oporteat cōcludere qm̄ a nulli b
qđ prius ſumptū erat;erit a qdē,nulli c,c autem

omni b.ſic em̄ ecōuerſo ꝓpoſitio. Si aūt qm̄ b, ineſt c oporteat cōcludere: nō iā ſimiliter cōuertēdū a b. nā eadē ꝓpoſitio eſt b, nulli a: & a, nulli b ineſſe, ſed ſumendū cui a. nulli ineſt: huic b, oī ineſſe, Sit ei a nulli c ieſſe. qđ quidē fuit cōcluſio, cui aūt a, nulli b ſi ſumatur, omni ineſſe. neceſſe eſt ergo b, oī c ineſſe. quare cū ſint tria: vnū qđq; cōcluſio ē facta, & circulo demōſtrare. hoc eſt cōcluſionē, ſumentē & ecōuerſo alterā ꝓpoſitionē: reliq̄ ſyllogiſare, 21. ¶In pticularibus aūt ſyllogiſmis vniuerſalē qdē ꝓpoſitionē nō eſt demōſtrare p alias pticularē aūt eſt. qm̄ aūt nō ē demōſtrare vniueſalē: manifeſtū. nā vuiuerſale mōſtratur p vniuerſalia. cōcluſio aūt nō eſt vniuerſalis, oportet aūt oñdere ex cōcluſiōe & altera ꝓpoſitiōe. Amplius oīno nō fit ſyllogiſmus cōuerſa ꝓpoſitiōe, nā pticulares fiūt vtraq; ꝓpoſitiones. Particularē aūt eſt, oñdatur ei a de aliquo c p b. ſi ergo ſumatur b, oī a, & concluſio maneat: b, alicui c inerit, fit ei prima figura, & eſt a mediū. 22. Si aūt ſit priuatiuus ſyllogiſmus vniuerſalē qdē ꝓpoſitionē nō eſt oñdere: propter hoc ꝙ prius dictū ē. pticularē ſi ſiplíciter cōuertatur a b queadmodū & ī vniuerſalib⁹ nō ē p aſſūptionē aūt eſt. vt cui a, alicui nō inſit, b alicui ineſſe. nā aliter ſe habentibus non fit ſyllogiſmus: eo quod negatiua eſt particularis propoſitio.

¶De eadem cyclica circulari oſtenſione in ſecunda figura Cap. VI.

IN ſecūda aūt figura affirmatiuā qdē nō eſt oñdere p hūc modū: priuatiua aūt ē. ergo p 23

dicatiua quidem non oſtendit:eo q̃d non ſunt
vtræq; ꝑpoſitiones affirmatiuæ.nã cõcluſio pri
uatiua.ꝑdicatiua autem ex vtriſq; oſtẽdebatur
affirmatiuis,priuatiua aũt ſic oſtenditur,inſit &
a,oĩ b:c autem nulli, concluſio qm̃ b , nulli c ſi
ergo ſumat̃ b,omni a ineſſe & nulli c:neceſſe eſt
a.nulli c ineſſe.ſit enim ſecũda figura. medium
b.ſi autẽ a,b priuatiua ſumpta ſit,altera vero ꝑ
dicatiua.prima erit figura.nã c qdẽm,omni a,b
autẽ nulli c:quare b,nulli a.ergo neq; a,b.mediũ
c.ergo ꝑ cõcluſionem qdem & vnã ꝑpoſitionẽ
nõ fit ſyllogiſmus:aſſũpta autem altera erit. 24
¶Si autem nõ vniuerſalis ſit ſyllogiſmus:q̃ i to
to qdem eſt ꝑpõ,nõ oñditur,ꝑpter eãdem cau
ſam q̃ quidem diximus & prius.q̃ autem in pte
oſtenditur qñ vniuerſalis ſit ꝑdicatiua.inſit enĩ
a,omni b:c autem non omni:concluſio b c ſi er
go ſumat̃ b omni a,c aũt nõ oĩ cõcluſio a, alicui
c non inerit.medium b.Si autem eſt vniuerſalis
priuatiua:non oſtenditur a propoſitio,cõuerſa
a b.accidit enim vtraſq; aut alterã propoſitionẽ
fieri negatiuã,quare non erit ſyllogiſmus,ſed ſi
militer oñdetur queadmodum & in vniuerſali
bus ſi ſumat̃ cui b,alicui non ineſt:a,alicui ieſſe,

¶De cyclica ratiocinatione in tertia figura. Cap.VII.

25 IN tertia autẽ figura qñ vtręq; ꝑpoſi
tiones vniuerſaliter ſumẽt̃,nõ cõtin
git oñdere ꝑ ſeinuicẽ ꝑpoſitionẽ. Nã
vniuerſalis qdẽ oñdit̃ p vniuerſalia.in
hac aũt cõcluſio ſẽp ẽ pticularis.q̃re manifeſtũ

qm̃ oĩno non contingit oſtendere p̄ hanc figurã vniuerſalem ꝓpoſitionem.26.❡Si autem hæc q̃dem vniuerſalis ſit, illa vero p̄ticularis; qñq; q̃dem erit, qñq; vero non erit, qñq; ergo vtræq; p̄dicatiuę ſumant & vniuerſalis ſit ad minore extremitatem, erit: qñ vero ad alterã, non erit. Inſit enim a, omni c, b autem, alicui c. concluſio a b. Si ergo ſumatur c, omni a ineſſe conuerſa vniuerſali: & a ineſſe b q̃d erat concluſio. c q̃dẽ oſtẽſum eſt, alicui b ineſſe: b aũt alicui c, non eſt oſtẽſum, q̃uis neceſſe eſt ſi c, alicui b: & b alicui c eſſe, ſed non idem eſt hoc illi & illud huic ineſſe: ſed aſſumendum eſt ſi hoc alicui illi, & alterũ alicui huic. hoc autem ſumpto iã non fit ex concluſione & altera propoſitione ſyllogiſmus. Si aũt b q̃dem, oĩ c: a autem alicui c, erit oſtẽdere a c. qñ ſumatᷣ c quidem, omni b ineſſe, a autem alicui. nã ſi c, oĩ b ineſt, a autem alicui b: neceſſe eſt a. alicui c ineſſe. medium b. 27. ❡Et cum fuerit hæc p̄dicatiua quidem, illa vero priuatiua, vniuerſalis autem p̄dicatiua: oſtẽdeᷣ altera. Inſit ei b, omni c: a autem, alicui non inſit. concluſio qm̃ a, alicui b non ineſt. ſi ergo aſſumatur c, b omni ineſſe. inerat autem & a, non omni b. neceſſe eſt a. alicui c non ineſſe, medium b. 28

❡Cum autẽ priuatiua vniuerſalis ſit: non oſtẽditur altera niſi ſicut in prioribus, ſi ſumatur cui hoc alicui non ĩeſt; alterũ alicui ineſſe. vt ſi a nulli c: b autem alicui. concluſio quoniã a alicui b, non ineſt. Si ergo ſumatur cui a alicui nõ ineſt. eidem c, alicui ineſſe, neceſſe eſt c, alicui b in

eſſe aliter aũt nõ ẽ cõuert: tẽ vniuerſ alẽ ppoſi-
tionẽ oñdere alterã nullo eĩ mõ erit ſyllogiſm⁹.
29. ¶ Manifeſtum igr̃ qm̃ in prima quidẽ figu-
ra p ſeinuicẽ eſt oſtenſio: & p primã & p tertiã fi
gurã fit. nã cum pdicatiua quidem eſt concluſio
p primã: cum autem priuatiuã, p poſtremam. ſu
mitur enim cui hoc nulli: alterum oĩ ineſſe. 30.
¶ In media autẽ, cum vniuerſalis eſt quidẽ ſyllo
giſm⁹ & p ipſã, & p primã figurã, & p poſtremã:
cum autem p̃ticularis. & p ipſã & p poſtremam.
31. In tertia vero p ipſam, omnes. 32. ¶ Manife-
ſtum etiam quoniam in media & in tertia q non
p ipſas fiunt ſyllogiſmi: aut nõ ſunt ſcd̃m eam q̃
circulo eſt oſtenſionem. ~~aut imperfecti ſunt.~~

¶ De ſyllogiſmo conuerſiuo. Cap. VIII.

33 Conuertere aũt eſt trãſponẽtẽ cõcluſionẽ
facere ſyllogiſmũ: qm̃ vel extremũ medio
nõ inerit vel hoc poſtremo. neceſſe eſt eĩ
cõcluſione cõuerſa & altera remanẽte ppoſitio
ne: iterim reliquã. nã ſi erit, & cõcluſio erit. dif-
fert aũt oppoſite, aut cõtrarie cõuertere conclu
ſionẽ, nõ enĩ fit idẽ ſyllogiſm⁹ vtrolibet cõuerſa.
palã aũt hoc erit pſequẽtia. dico aũt opponi q-
dẽ, oĩ ineſſe nõ oĩ, & alicui nulli: cõtrarie autẽ oĩ
nulli & alicui nõ alicui ineſſe. 34. ¶ Sit eĩ oſtẽſũ
a de c, p mediũ b. ſi igr̃ ſumat a, nulli c ĩeſſe, om
ni autẽ b: nulli c inerit b & ſi a qdẽ, nulli c, b autẽ
omni c: a, nõ omni b. & nõ oĩno nulli. nõ eĩ oſtẽ-
debatur vniuerſale p tertiã figurã, omnino aũt
eã q̃ eſt ad maiorẽ extremitatẽ ppoſitionẽ: nõ ẽ
deſtruere vniuerſaliter p cõuerſionẽ. ſẽp eĩ inte

rimiſ p tertiã figurã.neceſſe enim ad poſtremã extremitatem;vtraſq; ſumere propoſitiões. 35
¶ Et ſi priuatiu⁹ ſit ſyllogiſm⁹, ſiſiter. oñdaſ ei a,nulli c ieſſe p b,ergo ſi ſumaſ a,oi c ineſſe nulli autẽ b,nulli c,inerit b. Et ſi a & b omni c:a alicui b.ſed nulli inerat. ¶ Si aũt oppoſite couertaſ cõcluſio:& alij ſyllogiſmi oppoſiti,& nõ vniuerſales erunt fit eñ altera ꝓpõ pticularis,qre cõcluſio erit pticularis.Sit eñ pdicatiuus ſyllogiſmus & couertaſ ſic,ergo ſi a,nõ omni c.b aũt oĩ b,nõ oĩ c,Et ſi a qdẽ,nõ oĩ c,b aũt:omni a,nõ omni b. ¶ Siſiter autẽ & ſi priuatiu⁹ ſit ſyllogiſmus,nã ſi a,alicui c ieſt,b aũt nulli:b,alicui cnon inerit,& nõ ſimpliciter nulli. & ſi a qdẽ, alicui c b aũt oĩ queadmodũ in principio ſũptũ ẽ:a, alicui b inerit.36. ¶ In pticularib⁹ aũt ſyllogiſmis qñ oppoſite couertiſ cõcluſio.interimuſ vtrẹq; ꝓpoſitiões.qñ vero cõtrarie:neutra.nõ eñ iam accidit quemadmodũ in vniuerſalib⁹ iterimere deficiente cõcluſioe ſcđm couerſionẽ, ſed nec oĩno interimere.Oñdatur eñ a de aliquo c p b. ergo ſi ſumaſ a,nulli c ineſſe,b aũt, alicui c:a alicui b nõ inerit. & ſi a,nulli c,b aũt oĩ:nulli c ierit b,qre interimenſ vtreq;.Si aũt cõtrarie couertãtur:neutra,nã ſi a:alicui c nõ ineſt,b autem oĩ, b alicui c nõ ierit,ſed nõdũ interimitur quod ex principio.cõtingit ei alicui ineſſe,& alicui nõ ineſſe.vniuerſali aũt ſublato a b:oĩo nõ fit ſyllogiſmus.Si eñ a qdẽ,alicui c nõ ieſt,b aũt alicui ineſt:neutra ꝓpoſitionũ vniuerſalis eſt. Siſiter autẽ & ſi priuatiu⁹ ſit ſyllogiſmus ſi enim ſuma

tur a,omni c ineſſe:interimuntur vtreq;.ſi autē alicui:neutra demonſtratio autem eadem.

¶De ſyllogiſmo conuerſiuo in ſecunda figura. Cap.IX.

37 IN ſecũda aũt figura eã quidem q̃ eſt ad maiorē extremitatem ꝓpoſitionē.nõ eſt interimere cõtrarie,quolibet mõ cõuerſiõe facta. ſemp ierit cõcluſio i tertia figura:vniuerſalis autem nõ fuit in hac ſyllogiſm⁹.alterã aũt ĩ hac interimem⁹:ſimiliter cõuerſiõe,dico aũt ſimiliter ſi cõtrariæ qdē cõuertit,cõtrarie.ſi oppoſite.oppoſite.Inſit ei a,oĩ b,c aũt nulli,cõcluſio b c.ſi ergo ſumat̃ b,oĩ c ineſſe,& a b maneat:a.oĩ c ierit ſit ei prima figura.Si aũt b,oĩ c,a aũt nulli c a nõ oĩ b.figura poſtrema. Si aũt oppoſite cõuertat̃ b c:a b qdē ſimiliter ondet̃,a c autē oppoſite,nã ſi b alicui c,a aũt nulli c:a,alicui b nõ ineſt rurſum ſi b,alicui c,a aũt.oĩ:a alicui c.quare oppoſitus ſit ſyllogiſm⁹.Similiter aũt ondet̃ & ſi ecõuerſo ſe habeat ꝓpoſitiões.38. ¶Si aũt pticularis eſt ſyllogiſmus,cõtrarie qdē cõuerſa cõcluſione neutra ꝓpoſitionũ interimit̃ queadmodũ nec ĩ pria figura:oppoſite autē,vtreq; ponat̃ ei a.b qdē nulli ieſſe,c aũt alicui:cõcluſio b c.ſi igr̃ ponatur b,alicui c ineſſe,& a b maneat concluſio erit qm̃ a.alicui c nõ ieſt.ſed non ĩterimit̃ qđ ex pricipio.contigit ei alicui ineſſe & non ieſſe. Rurſum ſi b,alicui c,& a,alicui c:non erit ſyllogiſmus,neutrũ ei vniuerſale eorũ q̃ ſumpta ſũt. quare non interimit̃ a b. Si aũt oppoſite conuertat̃:interimunt̃ vtreq;.nã ſi b,oĩ c, a autem nul-

li b;nulli c,a.erit autem alicui.Rurſum ſi b,om‑ni c,a autem alicui c;alicui b,a. Eadem autem demonſtratio & ſi vniuerſalis ſit prædicatiua.

¶De ſyllogiſmo conuerſiuo in tertia figura. Cap.X.

IN tertia vero figura qñ cõtrarie qdem conuertitur concluſio,neutra ꝓpoſitionũ interimit ſcdm nullũ ſyllogiſmorum qñ autem oppoſite:vtrãq; in oĩbus.Sit enim oſtenſum a alicui b ineſſe,mediũ aũt ſumptũ c,& ſint vniuerſales ꝓpoſitiões.ſi ergo ſumat̃ a alicui b nõ ineſſe:b aũt,oĩ c,nõ ſit ſyllogiſm⁹ eius qđ eſt a de c. Neq; ſi a,b alicui nõ ineſt,c aũt oĩ,nõ erit ei⁹ q eſt b c ſyllogiſmus. ¶Similiter aũt oñdetur & ſi nõ vniuerſales ſint ꝓpoſitiões,aut ei vtraſq; neceſſe eſt ꝑticulares eſſe p conuerſionem:aut vniuerſalem ad minorẽ extremitatẽ fieri.ſic aũt nõ fiet ſyllogiſmus:nec in prima figura nec in media.Si aũt oppoſite,cõuertat̃ ꝓpoſitiones,interimunt vtrãq;.nã ſi a,nulli b,b autem oĩ c:a nulli c.Rurſum ſi a,b qdem nulli,c autem oĩ b,nulli c.Et ſi altera non ſit vniuerſalis;ſimiliter.ſi eñi a,nulli b.b autẽ,alicui c:a,alicui c non inerit. Si autem a b quidem nulli,c autem omni:nulli c,b. ¶Similiter & ſi priuatiuus ſit ſyllogiſmus oſtendatur ei a,alicui b non ineſſe,ſi autem p̄dicatiuã qdem b c;a c aũt negatiua.ſic ei fiebat ſyllogiſmus.qñ igr̃ contrarium ſumitur concluſioni:nõ erit ſyllogiſmus.nã ſi a,alicui b,b autem omni c: non ſit ſyllogiſmus eius qđ eſt a & c. Neq; ſi a, alicui b,nulli autem c,non fuit eius quod eſt b

& c ſyllogiſm⁹.quare nõ interimũt ,ppoſitiões. Qñ vero oppoſitũ:interimũt,n ã ſi a,oi b, & b, oi c:a,oi c,ſed nulli inerat.Rurſum ſi a,omni b, nulli aũt c:b,nulli c,ſed omi erat. ¶Similiter au tẽ mõſtratur:& ſi nõ vniuerſales ſint ,ppoſitiões ſit em̃ ac vniuerſalis & priuatiua,altera aũt pti-cularis & p̃dicatiua.ergo ſi a qdẽ,omni b,b aũt alicui c:a,alicui c accidit,ſed nulli inerat. Rurſũ ſi a,oi b,nulli aũt c:& b,nulli c.Si aũt a,alicui b, & b,alicui c nõ fit ſyllogiſm⁹. Neq; ſi a alicui b, & nulli c:nec ſic. Q uare illo qdẽ mõ interimũt: ſic aũt nõ ĩterimũt ,ppoſitiones.40.¶Manife-ſtũ ẽ ergo ex ijs q̃ dicta ſunt,quõ cõuerſa cõclu ſione ĩ vna quaq; figura fit ſyllogiſm⁹,& qñ cõ-trarię ,pppſitioni & qñ oppoſitę.41. ¶Et qm̃ ĩ pria qdẽ figura:p mediã & poſtremã fiũt ſyllo-giſmi & q̃ qdẽ ad minorẽ extremitatẽ:ſẽp p me-diã interimitur.q̃ vero ad maiorẽ:p poſtremam. 42.¶In ſecũda aũt:p primã & poſtremã.q̃ qdẽ ad minorẽ extremitatẽ:ſemp p primã figurã q̃ vero ad maiorem,p poſtremã.43.¶In tertia ve ro,p primã & p mediã,& q̃ quidem ad maiorẽ p primã ſemp.q̃ vero ad minorẽ:p mediã ſemper Q uid ergo eſt couertere,& quomodo in vna-qua q; figura,& quis ſit ſyllogiſmus,manifeſtũ.

¶De ſyllogiſmo per impoſſibile. Cap.XI,

44 PEr impoſſibile aũt ſyllogiſm⁹ oñdit quidẽ qñ cõtradictio ponitur cõcluſiõis, & aſſu-mitur altera ,ppõ.45.¶Fit autẽ ĩ oib⁹ figu ris,ſimile em̃ eſt couerſioni.Verũtñ differt in tã tum qm̃ conuertitur qdẽ facto ſyllogiſmo & ſũ-

ptis vtriſq; ꝑpoſitionibus, deducit̃ autẽ ad ipoſ ſibile nõ cõceſſo oppoſito prius, ſed manifeſto qm̃ eſt verũ. Termini vero ſimiliter ſe habent in vtriſq;, & eadẽ ſumptio vtrorũq;. vt ſi a ineſt oi b mediũ aũt c. ſi ſupponit̃ a, nõ oi, vel nulli b ieſſe, c vero omni, q᷑ fuit verũ: neceſſe eſt c, b aut nulli aut nõ oi ineſſe. hoc autẽ ipoſſibile. quare falſũ eſt q̃d ſuppoſitũ eſt, verũ ergo oppoſitũ: ſimiliter aũt in alijs figuris q̃cunq; ei cõuerſionẽ ſuſcipiunt & p ipoſſibile ſyllogiſmũ. 46. ¶ Ergo alia q̃dẽ ꝑpoſita oĩ a, oſtẽdunt̃ p impoſſibile in oĩb⁹ figuris, vniuerſale autẽ p̃dicatiuũ in media & in tertia monſtrat̃, in prima autẽ non monſtratur ſupponat̃ ei a. non oĩ b aũt nulli ineſſe, & aſſumatur alia propõ vtrolibet modo ſiue a, oĩ ineſt c, ſiue b, omni d, ſic enim erat prima figura, ſi ergo ſupponat̃ a, nõ oĩ b ineſſe, nõ fiet ſyllogiſm⁹ quomolibet ſumpta ꝑpoſitiõe. Si aũt nulli b, d q̃dẽ aſſumat̃: ſyllogiſmus q̃dẽ erit falſi, nõ oſtẽdit̃ autẽ ꝑpoſitũ. nã ſi a, nulli b, b aũt, oĩ d, a, nulli d, hoc aũt ſit impoſſibile, falſum igit̃ eſt nulli b ineſſe a, ſed nõ ſi nulli falſum, oĩ verum. Si autẽ c, a aſſumat̃, non fit ſyllogiſmus: nec q̃n ſupponit nõ oĩ b, ineſſe a. quare manifeſtũ qm̃ oĩ ineſſe, nõ oſtẽdit̃ in prima figura p impoſſibile. 47. ¶ Alicui aũt & nulli & non oĩ oñdit̃. Supponat̃ em̃ a, nulli b ineſſe, b aũt ſumptũ ſit, oĩ aut alicui c, ergo neceſſe eſt a, nulli aut nõ oĩ c ineſſe. hoc aũt ipoſſibile. ſit eĩ verum & manifeſtũ. qm̃ oĩ c, ieſt a. quare ſi hoc falſũ, neceſſe ẽ a alicui b ieſſe Si aũt ad a ſumat̃ altera ꝑpõ. non erit ſyllogiſ.

mus,neq; qn̄ ſubcōtrariū cōcluſioni ſupponiť
vt alicuį non ineſſe,manifeſtum ergo qm̄ oppo
ſitum ſumēdum eſt.Rurſum ſuppōnať a,alicui
b ineſſe ſumptū autē ſit c,omni a:neceſſe eſt igř
c,alicui b ineſſe.hoc autē ſit ipoſſibile.quare fal
ſum qđē ſuppoſitum eſt,ſi autē ſic, verū eſt nul
li ineſſe.Siľiter autē & ſi priuatiua ſumpta ſit c a
Si aūt ad b ſūpta ſit ꝓpō,non erit ſyllogiſmus.
¶ Si autē cōtrarium ſupponať,ſyllogiſm⁹ erit &
impoſſibile,non tñ oñdit qđ eſt ꝓpoſitum,ſup
ponatur enim a ,omni b,& c ſumptum ſit om
ni a,ergo neceſſe eſt c,oī b ineſſe.hoc autē ipoſ
ſibile.quare falſum eſt oī b,ineſſe a.ſed nōdum
erit neceſſariū,ſi nō oī,nulli ineſſe.Similiter aūt
& ſi ad b ſumať altera ꝓpō,nam ſyllogiſmus q
dem erit a impoſſibile,nō iterimiť aūt hypothe
ſis.quare oppoſitū ſupponēdum.¶ Ad oñdē
dū autē nō oī b,ineſſe a; ſupponendū oī ineſſe
nā ſi a,omni b,& c.omni a,oī b,inerit c.ſi ergo
hoc impoſſibile,falſum qđ ſuppoſitum eſt. ſiľi
ter autē & ſi ad b,ſūpta ſit altera ꝓpō. Et ſi pri
uatiua ſit c a,ſimiliter.nā & ſic fit ſyllogiſm⁹.Si
aūt ad b ſumpta ſit priuatiua,nihil oñdit,Si aūt
nō oī ſed alicui ieſſe ſupponať,nō oñditur quo
niam nō omni ſed qm̄ nulli,ſi enim a, alicui b,c
aūt,oī a,alicui b, inerit c.ſi ergo hoc impoſſibile
falſum ē alicui b.ieſſe a.quare verū nulli,hoc au
tē oſ̄ſēſo,interimiť verū.nā a alicui qđē b inerat
alicui vero nō inerat Amplius autē nō iā ꝓpter
hypotheſin accidit impoſſibile,falſa enim erit,
ſiqđē ex veris nō eſt falſum ſyllogiſare.nūc aūt

eſt vera,ineſt ei a alicui b.q̄re nō ſupponēdū ali cui ineſſe:ſed oi.Siliter autē & ſi alicui b,nō ieſt a oſtēderemus.ſi enim idem ē alicui non ineſſe & nō oi ineſſe:eadē in vtriſq; demōſtratio. 48.

Manifeſtum ergo qm̄ nō contrariū:ſed oppo ſitum ſupponendum in oibus ſyllogiſmis.ſic ei neceſſarium erit & axioma ꝓbabile. nā ſi de oi vel affirmatio vel negatio,oſtenſo qm̄ nō nega tio:neceſſe eſt affirmationem verā eſſe . rurſum ſi non ponāt verā eſſe affirmationē:cōſtat,verā eſſe negationē cōtrariū vero:neutro modo con tingit ratum facere,neq; ei neceſſariū ſi nulli fal ſum:oi verū neq; ꝓbabile vt ſi alterū falſū,qm̄ alterū verū.Manifeſtum ergo qm̄ in prima figu ra alia q̄dem ꝓpoſita omnia oſtēdunt p impoſ ſibile:vniuerſale autē affirmatiuum nō oſtēdit.

De ſyllogiſmo p ipoſſibile i ſcd̄a figu.C.XII.

IN media aūt figura & poſtrema & hoc o ſtēdit.ponat ei a nō oi b ieſſe,ſūptū ſit au tē oi c,ieſſe a ergo ſi b q̄dē nō oi,ieſt a,c aūt oi;nō oi b,ieſt c.hoc aūt ipoſſibile, ſit ei ma nifeſtū qm̄ oi b,ineſt c.q̄re falſum ꝙ ſuppoſitū eſt,verū eſt ergo oi ieſſe.Si autē cōtrariū ſuppo nat ſyllogiſmus q̄dē erit & ipoſſibile:nō tn̄ oñdi tur ꝙ ꝓpoſitū eſt,ſi ei a,nulli b,oi aūt c:nulli b, c.hoc aūt ipoſſibile.quare falſum eſt:nulli ineſſe ſed nō ſi hoc falſū verū oi.50. Q ñ aūt alicui b ineſt a,ſupponat a.nulli b ineſſe,c aūt oi iſit:ne ceſſe eſt ergo c,nulli b ineſſe,quare ſi hoc ipoſ ſibile:neceſſe eſt a.alicui b ineſſe. Si autē ſuppo nat alicui nō ineſſe.eadē erunt q̄ i prima figura.

51. ❡Rurſum ſupponat a, alicui b ineſſe, c autē nulli inſit: neceſſe eſt igr̄ c, alicui b nō ineſſe. ſed omni inerat. quare falſum qđ ſuppoſitū eſt nulli ergo b, inerit a. 52. ❡Q ñ autē non oī b ineſt a, ſupponatur oī ineſſe. c autē nulli: neceſſe ē ergo c, nulli b īeſſe, hoc autē impoſſibile, quare l verum eſt non omni ineſſe. Manifeſtum ergo: qm̄ omnes ſyllogiſmi fiunt per mediam figuram.

❡De oſtenſione per impoſſibile in tertia figura. Cap. XIII.

53 Similiter aūt & p vltimā. ponat ei a alicui b nō ineſſe, c autē, omni b: ergo a, alicui c nō inerit. ſi ergo hoc īpoſſibile: falſū alicui nō ineſſe, quare uerū eſt oī. Si vero ſupponat nulli ineſſe: ſyllogiſmus qdē erit & īpoſſibile, nō oſtēdit autem q ꝑpoſitum eſt. ſi enim contrarium ſupponat: eadē erunt q̄ in prioribus. 54. ❡Sed ad oñdendū alicui ineſſe: eadē ſumenda eſt hypotheſis, nā ſi a. nulli b, c autē, alicui b: a, non oī c, ſi ergo hoc falſum: verū eſt a, alicui b ineſſe. 55 ❡Q ñ autē nulli b, ieſt a ſupponatur alicui ineſſe, ſumptū ſit aūt & c, oī b ineſſe, ergo neceſſe eſt a, alicui c ineſſe. ſed nulli inerat, q̄re falſū eſt alicui b, ineſſe a. Si autē ſupponatur oī b, ineſſe a. nō oñditur ꝑpoſitū. ſed ad oñdēdū nō oī ineſſe. eadē ſumenda hypotheſis, nā ſi a, oi b, & c alicui b. a ineſt alicui c. hoc aūt nō fuit, q̄re falſū eſt oī ineſſe. ſi aūt ſic: uerum non oī. 56. ❡Si aūt ſupponat alicui ineſſe: eadē erunt q̄ & in ijs quę priꝰ dicta ſūt. 57. ❡Manifeſtū ergo qm̄ in oībus ꝑ īpoſſibile ſyllogiſmis, oppoſitū ſupponendū.

58. ¶ Palã aũt & qm̃ in media figura oñdiť quodam mõ affirmatiuũ: & in poſtrema vniuerſale.

¶ Quo iuſta, & quę ad impoſſibile ducit demonſtratio differant. Cap. XIIII.

Differt autem q̃ ad impoſſibile demõſtra- 59
tio ab ea q̃ eſt oſtenſiua: eo ꝙ ponat qđ vult interimere, deducẽs ad confeſſum falſum oſtenſiua autem incipit a confeſſis poſitionibus veris. 60. ¶ Sumunt ergo vtręq; duas ꝓpoſitiones cõfeſſas, ſed hęc quidem ex qbus eſt ſyllogiſmus: illa vero vnã qdem harum, alterã vero cõtradictionẽ cõcluſionis. 61. ¶ Et hinc quidem non neceſſe eſt notã eſſe concluſionẽ, neq; prius opinari qm̃ eſt aut non eſt: illinc vero neceſſe eſt qm̃ nõ eſt. Differt autẽ nihil affirmatiuã vel negatiuã eſſe concluſionem: ſed ſimiliter ſe habet in vtriſq;. Omnis enim q̃ oſtẽſiue cõcluditur: & p impoſſibile monſtrabitur. & q̃ per impoſſibile, oſtẽſiue, & p eoſdem terminos, nõ autem in eiſdem figuris. 62. ¶ Nã qñ p impoſſibile ſyllogiſmus fit in prima figura qđ verum eſt, in media erit aut in poſtrema. priuatiuum quidem in media: ꝑdicatiuum autem in poſtrema. quando autem ſyllogiſmus in media fit: qđ verum eſt erit in prima figura in omnibus propoſitionibus. quando autem in poſtrema ſyllogiſmus qđ verũ eſt. erit in prima & in media. affirmatiua qdẽ i prima priuatiua aũt i media. ¶ Sit enim oſtenſum a, nulli aut non oi b per primam figurã ergo hypotheſis quidem erat alicui b, ineſſe a: c aũt ſumebať a qdẽ omni ineſſe, b autem

nulli.ſic ei fiebat ſyllogiſmus ad ipoſſibile.hoc autē media figura:ſi c,a quidē oī,b autē nulli in eſt & manifeſtū ex his qm̄ nulli b,ineſt a.Similiter aūt & ſi nō oī oſtēſum ſit ineſſe.nā hypotheſis quidem eſt oī b,a ineſſe:c autem,ſumebat̃ a quidem oī.b autem non omni.& ſi priuatiua ſit ſumpta c a:ſimiliter eteni ſic fit i media figura. ❡Rurſum ſit oſtenſum alicui b,ineſſe a, ergo hypotheſis qdem eſt nulli ineſſe.b autem,ſumebatur omni c ineſſe,& a vel omni vel alicui c.ſic ei erit impoſſibile,hoc aūt poſtrema figura:ſi a & b.oī c,& manifeſtū ex his quia neceſſe eſt a alicui b ineſſe.ſimiliter autem & ſi alicui c ſumat̃ ineſſe b vel a.❡Rurſum in media figura oſtēſū ſit e,oī b ineſſe.ergo hypotheſis qdē fuit:nō oī b,ineſſe a.ſumptū eſt autē a,oī c: & c,omni b ſic ei erit impoſſibile.hoc autē prima figura:ſi a, oī c & c.omni b. ❡Similiter autē & ſi oſtenſum ſit alicui ineſſe,nā hypotheſisquidē fuit:nulli b,ieſſe a.ſumptum eſt aūt a omni c:& c.alicui b ❡Si autē priuatiuus ſit ſyllogiſmus,hypotheſis qdē a alicui b ineſſe ſumptum eſt autem a nulli c: & c omni b.quare fit prima figura. ❡Et ſi nō vniuerſalis ſit ſyllogiſmus,ſed a.alicui b oſtenſū ſit nō ineſſe ſimiliter.nā hypotheſis quidem oī b, ineſſe a ſumptū eſt autē a,nulli c:& c,alicui b: ſic ei prima figura.❡Rurſum in tertia figura oſtēſum ſit a, ineſſe omni b.ergo hypotheſis qdem fuit nō oī b.ineſſe a,ſumptū eſt aūt c,omni b:& a oī c ſic eī erit impoſſibile,hoc autē prima figura.❡Similiter autē & ſi i aliquo ſit demōſtratio enim ex prioribus & notioribus eſt.83. ❡Horū

nã hypotheſis qdẽ erit nulli b.ineſſe a, ſumptũ eſt aũt c,alicui b,& a,oĩ c.¶Si autẽ priuatiu⁹ ſit ſyllogiſmus:hypotheſis quidẽ a,alicui b ineſſe, ſumptum eſt autẽ c,a quidẽ nulli:b autẽ oĩ hoc autem media figura.Similiter aũt,& ſi nõ vniuerſalis ſit demonſtratio.nam hypotheſis quidem erit oĩ b,ineſſe a,ſũptũ eſt autẽ c,a qdẽ nulli b autẽ alicui hoc aũt media fignra.63. ¶Manifeſtum ergo qm̃ p eoſdẽ terminos:& oſtẽſiue eſt demõſtrare vnũqdq; ꝑpoſitũ,& p ĩpoſſibile. 64.¶Similiter aũt erit,& cũ ſint oſtenſiui ſyllogiſmi,ad ĩpoſſibile deducere in terminis ſũptis qñ oppoſita ꝑpoſitio cõcluſioni ſumpta fuerit nã fiunt iidem ſyllogiſmi iis qui ſunt p cõuerſionem,quare ſtatim habemus & figuras per quas vnũqdq; erit.65.¶Palã ergo:qm̃ omne propoſitũ oñdiť p vtroſq; modos & p impoſſibile & oſtẽſiue,& nõ cõtingit ſeparari alterũ ab altero.

¶De ratiocinatione ex oppoſitis. Cap.XV.

IN qua aũt figura eſt ex oppoſitis ꝑpoſitionibus ſyllogiſare,& in qua nõ eſt:ſic erit manifeſtũ.Dico aũt oppoſitas eſſe ꝑpoſitiões ſecundũ locutionẽ quidẽ quatuor. vt omni nulli, & omni,& nõ oĩ,& alicui,& nulli,& alicui &non alicui ineſſe.67.Scdm veritatem autem tres nã alicui & nõ alicui ſcdm locutionem opponunť ſolum.68.¶Harum autem contrarias quidem vniuerſales,oĩ,nulli ineſſe.vt omnem diſciplinã eſſe ſtudioſam,nullam eſſe ſtudioſam.alias vero oppoſitas.69. ¶In prima igitur figura non eſt ex oppoſitis propoſitionibus ſyllogiſm⁹,ne 65

q; affirmatuus neq; negatiuus:affirmatiuus qdẽ qm̃ oppportet vtraſq; affirmatiuas eẽ ꝓpoſitio nes oppoſitæ autẽ:affirmatio & negatio. priuatiuꝰ aũt:qm̃ oppoſitę qdẽ idẽ de eodẽ p̃dicãt & negant.in prima autem medium nõ dicitur de vtriſq;.ſed de illo quidem aliud negaſ:idem au tem de alio predicatur hę vero non oppnuntur.

¶De ratiocinatione ex oppoſitis in ſecun da figura. Cap.XVI.

IN media autẽ figura:& ex oppoſitis,&ex cõ trarijs contingit fieri ſyllogiſmũ.Sit ei bonũ
70 quidem:in quo a.diſciplina autẽ:in quo b & c.ſi ergo oẽm diſciplinã ſtudioſã ſumpſit & nullam:a ieſt oĩ b & nulli c. quare b,nulli c.nulli al er go diſciplina, diſciplina eſt.Similiter autẽ & ſi omnem ſumens ſtudioſã diſciplinã: medicinã vero nõ ſtudioſã ſumpſit nã a,b quidem omni c autẽ nulli.quare aliqua diſciplina nõ erit diſci plina.Et ſi a,c quidẽ oĩ b autem nulli.eſt autem b quidẽ diſcipliã,c aũt medicina,a vero opinio nullã ei diſciplinã opinionẽ ſumens:ſumpſit ali quã diſciplinã eſſe opinionẽ.Differt autẽ a prio re in terminis cõuerti.nã priꝰ quidem ad b: nũc autem autem ad c affirmatiuũ.71. ¶Et ſi ſit nõ vniuerſalis altera ꝓpoſitio:ſimiliter.|ſemp enĩ medi ũeſt,qđ ab altero quidẽ negatiue dr̃ de al tero vero affirmatiue.62.¶Quare cõtingit op poſita qdẽ pſici:nõ aũt ſemp neq; oĩno ſed ſi ſic ſe habeant q̃ ſunt ſub medio.vt vel eadem ſint, vel totũ ad ptẽ:alter autem ĩpoſſibile. nõ eĩ erũt ꝓpõnes vllo mõ,neq; contrarię neq; oppoſitæ.

¶ De ſyllogiſmo ex oppoſitis in tertia figura. Cap. XVII.

IN tertia vero figura affirmatiuus qdē ſyllogiſm⁹ nunq̄ erit ex oppoſitis ꝓpoſitionib⁹: propter cauſā dictā, & in prima figura. 64. ¶ Negatiuus autē erit ſyllogiſmus: & vniuerſalib⁹ & nō vniuerſalibus terminis. Sit ei diſciplina in quo b & c, medicina autē ī quo a. ſi ergo ſumat oēm medicinā diſciplinā, & nullā medicinā diſciplinā: b oī a ſumpſit, & c, nulli a. q̄re erit aliqua diſciplina nō diſciplina, Similiter autē & ſi non vniuerſaliter ſumpta ſit a b ꝓpoſitio, nā ſi eſt aliqua medicina diſciplina, & rurſum nulla medicina diſciplina: acccidit diſciplinā aliquā nō eſſe diſciplinā. Sunt aūt vniuerſaliter quidē ſumptis terminis, cōtrarię ꝓpoſitiones ſi autē pticularis altera ſit: oppoſitę. 75. ¶ Oportet aūt ſcire qm̄ contingit oppoſita ſic ſumere queadmodum diximus oēm diſciplinā ſtudioſā eſſe & rurſum nullā aut aliquā: nō eē ſtudioſā qđ nō ſolet latere erit aūt p alias ſrerrogatiōes ſyllogiſare alterā, & queadmodum in topicis dictū eſt ſumere. 76. ¶ Qm̄ autē affirmationum oppoſitiōes ſunt tres: ſexies accidit oppoſita ſumere, aut oī & nulli, aut oī & nō oī, aut alicui & nulli. & hoc conuerti ī terminis. vt a omni b. & nulli c. aūt oī c, & nulli b. a ut huic quidē omni. illi uero nō oī. & rurſum hoc cōuerti ſcđm termīos. ſimiliter autem & in tertia figura. 77. ¶ Quare manifeſtū eſt & quoties & in quibus figuris, cōtingit p oppoſitas propoſitiōes fieri ſyllogiſmū. 78. ¶ Ma 73

niſeſtum eſt qm̃ ex falſis eſt verũ ſyllogiſare: quẽ
admodum dictum eſt pri⁹. ex oppoſitis autem
non eſt. ſemp enim contrarius ſyllogiſm⁹ fit rei
[vt ſi eſt bonum: nõ eſſe bonũ, aut ſi animal: nõ
animal] eo ꝙ ex contradictione eſt ſyllogiſmus
& ſubiecti termini aut iidem ſunt: aut hic quidẽ
totum, ille autẽ pars. 79. ¶ Palã autẽ qm̃ ĩ para
logiſmis nihil ꝓhibet fieri hvpotheſeos cõtra-
dictionẽ. vt ſi eſt impar nõ eſſe impar. nã ex op-
poſitis ꝓpoſitionibus, cõtrarius erit ſylogiſm⁹,
ſi ergo ſumpſerit hoc mõ: hypotheſeos erit cõ-
tradictio. 80. ¶ Oportet aũt cõſiderare: quoniã
ſic quidem nõ eſt cõtraria cõcludere ex vno ſyl
logiſmo [vt ſit cõcluſio qnoniã nõ eſt bonũ, bo-
num aut aliud quiddã tale] niſi ſtatim huiuſmo
di ꝓpoſitio ſumatur. vt omne animal eſſe albũ
& nõ albũ: hominẽ autẽ animal. ſed vel aſſume-
re oportet cõtradictionẽ: vt quoniam omnis di-
ſicplina, opinio & nõ opinio. deiñ ſumere: quo
niã medicina diſciplina quidẽ eſt: nulla autẽ opi
nio: queẽadmodũ redargutiones fiũt. vel ex duo
bus ſyllogiſmis. Quare eſſe qdẽ cõtraria ſcdm
veritatem q̃ ſumpta ſunt, nõ eſt alio modo quã
hoc: quemadmodum dictum eſt prius.

¶ De petitione principij. Cap. XVIII.

IN principio autẽ petere & accipere eſt q-
81 dem vt in genere ſumere in eo quod non
eſt demonſtrare propoſitum. 82. ¶ Hoc
autẽ accidit multipliciter. & & ſi omnino nõ ſyl
logiſatur, & ſi p ignotiora, aut ſimiliter ignota,
et ſi per poſteriora qd prius eſt, demonſtratio.

ergo nullum eſt petere qđ ex principio eſt: ſed quia hęc quidē nata ſunt p ſe cognoſci, illa vero p alia: tnā principia quidē p ſe, q̄ autem ſub principijs, per alia: qn̄ quod non per ſe notum eſt, p ſe aliquis conatur oſtēdere. tunc petit quod ex principio eſt, hoc autem eſt ſic facere quidē vt ſtatim poſtulet id quod propoſitum eſt, contingit autē & tranſgredientes & ad alia, eorum q̄ nata ſunt p illa oſtendi p hæc monſtrare qđ ex principio eſt. vt ſi a oſtendatur per b, & b per c, c autem natum ſit oſtendi per a, accidit enim idem a per ſe demonſtrare eos, qui ſic ſyllogiſant. qđ faciunt qui paralellas arbitrantur ſcribere. latent em̄ ipſi ſeipſos talia ſumentes q̄ non valēt demōſtrare, cū non ſint paralellæ. 84. ¶ Quare accidit ſic ſyllogiſantibus vnumqđq; eſſe dicere ſi eſt vnunquodq;, ſic autem omne erit p ſe notum: quod eſt impoſſibile. 85. ¶ Si ergo aliquis dubitat aſſumpto dubio qm̄ a ineſt c, ſimiliter & quoniā b petat autem a ineſſe b. nondū manifeſtum ſi quod in principio eſt: petat, ſed quoniā non demonſtrauit manifeſtum. non ei eſt principium demōſtrationis: quod ſimiliter ē incertum. ¶ Si autē b ad c ſic ſe habet vt idē ſit. aut manifeſtum quod conuertuntur, aut ineſt alterum alteri, quod in principio eſt petit. nā & quoniam a ineſt b: per illa monſtrabit ſi cōuertantur. nunc aūt hoc ꝓhibet: ſed nō modus. Si autem hoc faciat, quod dictum eſt faciet. & cōuertet p tria. ſimiliter aūt & ſi b ſumat ineſſe c, qđ ſimiliter incertum ſit vt ſi a ineſt c: nondum

qđ ex principio petit, ſed neq; demõſtrat. Si aũ
tem idem ſit a, & b aut eo qđ conuertũť, aut eo
qđ a ſequitur ei qđ eſt b r qđ ex principio eſt pe-
tit propter eandem cauſam nã ex principio qđ
valet, prius dictũ ẽ a nobis, quoniã ꝑ ſe mõſtra
bitur qđ nõ eſt ꝑ ſe manifeſtum. 86. ¶ Si ergo ẽ
in principio petere ꝑ ſe monſtrare: qđ non ꝑ ſe
eſt manifeſtum. hoc aũt eſt nõ oñdere qñ ſimi-
liter dubitantur qđ monſtratur & ꝑ qđ monſtra
tur, vel eo qđ eadem eidem, vel eo quod idẽ eiſ
dem ineſſe ſumitur: in media quidẽ figura & ter
tia vtrorumq; continget ſimiliter qđ eſt in prin-
cipio petere. & in p̄dicatiuo quidem ſyllogiſmo
& in tertia figura & in prima, negatiue autẽ qñ
eadem ab eodem & non ſimiliter vtræq; propo
ſitiones. ſimiliter autem & in media eo quod nõ
conuertuntur termini ſcđm negatiuos ſyllogiſ-
mos. Eſt autem in principio petere in demon-
ſtrationibus quidem, q̃ ſcđm veritatem ſic ſe ha
bent: in dialecticis autẽ, q̃ ſcđm opinionem.

¶ De nõ ꝓpter hoc aũt accidere falſũ. C. XIX.

NOn propter hoc autem accidere falſum
[quod ſępe in diſputationibus ſolemus
87 dicere] primum quidem eſt in iĵs qui ad
impoſſibile ſyllogiſmis: qñ ad cõtradictionẽ eſt
huius qđ monſtratum eſt, ea q̃ ad impoſſibile.
Nã neq; qui non contradicit: dicit non propter
hoc, ſed quoniã falſum eſt aliquid poſitũ, prio-
rum, neq; in oſtenſiua. non enim ponit qđ cõtra
dicit. Amplius autem qñ interimiť aliquid oſtẽ
ſiue per a b c: non eſt dicere quoniam non pro-

pter q̄ poſitum eſt factus eſt ſyllogiſmus.nam non propter hoc fieri tūc dicimus: qñ interēpto hoc nihilominus perficitur ſyllogiſmus, qđ nō eſt in oſtenſiuis:interempta eī ꝓpoſitiōe,nec q ad hanc eſt, erit ſyllogiſmus.manifeſtum igitur quoniā in iis q'ad ipoſſibile ſūt dr̄ nō ꝓpter hoc 39
& qñ ſic ſe habet ad īpoſſibile q̄ ex pricipio eſt hypotheſis, vt cum ſit vel cum non ſit hæc,nihilominus accidit impoſſibile.88.¶Ergo manifeſtiſſimus quidē mod⁹ eſt non propter ſuppoſitionem eſſe falſum:qñ ab hyppthesi ir cōiunctus eſt a medijs ſyllogiſm⁹ ad ipoſſibile,qđ dictum eſt & in topicis.quod eī non eſt cauſa : vt cauſam poner ehoc eſt.Vt ſi volens oſtendere quoniā aſymeter eſt dyameter: conet ʒenonis ratione quoniā nō eſt moueri,& ad hoc iducat ipoſſibile,nullo eī mō cōtinuum eſt falſum locutioni,q̄ eſt ex principio. Alius autē modus ſi cōtinuum quidem ſit impoſſibile hypotheſi,nō tñ propter illā accidat,hoc autem poſſibile eſt fieri:et in hoc quod ſuperius et in hoc quod inferius ſumenti continuum . vt ſi a ponatur ineſſe b:autem c,vero d hoc autem ſit falſum b ineſſe d.nā ſi ablato a:nihilominus bineſt c & c d:nō erit falſum propter eam quæ ex principio eſt hypotheſin.Aut rurſum ſi quis in ſuperiori ſumat continuum vt ſi a quidem,b:e autē,a f vero,e falſum autem ſit f ineſſe a.nā & ſic nihilominus erit ipoſſibile:interempta q̄ eſt ex principio hypotheſi.89 ¶Sed oportet ad eos qui ex pricipio termīos:copulare ipoſſibile.ſic eni erit

erit ꝑpter hypotheſin. Vt in inferiori quidē, ſu-
menti cōtinuum ad p̄dicatū terminum. nā ſi im
poſſibile eſt a, ineſſe d: interēpto a, non amplius
erit falſum. In ſuperiori aūt de quo p̄dicatur. nā
ſi f nō poſſibile eſt ineſſe b: interēpto b, non am
plius erit impoſſibile, ſimiliter aūt & cū priuatiui
ſins ſyllogiſmi. Manifeſtū ergo qm̄ cum impoſ-
ſibile nō ad priores terminos, nō ꝑpter poſitio-
nem accidit falſum. 90. ¶ An nec ſic ſemp pro-
pter hypotheſin erit falſum? nā ſi non ei qđ eſt
b, ſed ei quod eſt k poſitum eſt ineſſe a k autem
c, & hoc d & ſic manet impoſſibile, ſimiliter aūt
& in ſurſum ſumenti terminos; quare qm̄ cum
eſt & cum nō eſt hoc: accidit impoſſibile nō erit
ꝑpter poſitionem, aut cū non eſt hoc, nihilomi
nus fieri falſum. 91. ¶ Nec ſi ſumendum vt alio
poſito accidat īpoſſibile: ſed qn̄ ablato hoc idē
ꝑ reliquas ꝓpoſitiones cōcluditur impoſſibile.
eo ꝙ idem falſum accidere per plures hypothe
ſes: nihil fortaſte incōueniens eſt. vt paralellas:
cōtingere: & ſi maior eſt q interiꝰ eſt, eo q exte-
rius, & ſi triangulus habet plures rectos duobꝰ.

¶ De falſa ratiocinatione, cataſyllogiſmo hoc eſt corratiocinatione & elencho. Cap. XX.

92 FAlſa autem oratio fit propter primū falſū
aut ei ex duabꝰ ꝓpoſitionibus, aut ex plu
ribus omnis eſt ſyllogiſmus. ergo ſi ex dua
bus quidem: harum neceſſe eſt alteram aut
etiam vtraſq; eſſe falſas. nam ex veris nō erat fal
ſus ſyllogiſmus, ſi vero ex pluribus: vt ſi c qui-
dem p a b, hoc autem per d e f g: horum erit ali-

quid ſuperiorum falſum, & propter hoc oratio. nam a & b per illa concludunt. quare ꝑpter illorum aliquid: accidit cõcluſio, & falſum. 93. ℭVt autẽ non cataſyllogiſetur, obſeruãdum qñ ſine concluſionibus interrogat orationem, vt non detur bis idem in propoſitionibus. eo ꝙ ſcimus qñ ſine medio ſyllogiſmus non fit. mediũ autẽ eſt, qđ plerũq; dr̃. Quomodo autem oportet ad vnãquanq; cõcluſionem obſeruare mediũ manifeſtum eſt. eo ꝙ ſcitur, quale in vnaquaq; figura oſtendit̃, hoc aũt nos non latebit, eo ꝙ videmus quomodo ſubmittimus orationem, 93. ℭOportet autem quod cuſtodire. præcipimus reſpondentes, ipſos argumentantes tentare latere. hoc autem erit, primũ quidem ſi concluſiones nõ prius ſyllogiſent, ſed ſumptis neceſſarijs non manifeſte ſint. Amplius autẽ ſi non ꝓpinqua interrogant, ſed q̃ maxime longe media, vt ſi ſit oportunum concludere a d e f, media b c d e. oportet ergo inquirere ſi a. b, & rurſum non ſi b, c, ſed ſi d e. deinde ſi b c & ſic reliqua. & ſi per vnum medium ſit ſyllogiſmus, a medio incipere maxime enim ſic latebit reſpondentem. 95. ℭQuoniã ergo habem⁹ qñ & quomodo ſe habentibus terminis fit ſyllogiſmus, manifeſtũ & quando erit, & quando non erit elenchus, nam omnibus affirmatiuis. vel ꝑmutatim poſitis reſponſionibus; vt hac quidẽ affirmatiua, illa vero negatiua; contingit fieri elenchum. erit enim ſyllogiſm⁹: & ſic & illo modo ſe habẽtib⁹ terminis. quare ſi id qđ poſitum eſt: contrariũ ſit con-

cluſioni:neceſſe eſt fieri elenchum.nam elēchꝰ ſyllogiſmus contradictionis eſt.96 . ❡Si vero nihil affirmetur:impoſſibile eſt fieri elenchum. non enim erat ſyllogiſmus:cum omnes termini erant priuatiui.quare nec elenchus.nam ſi elenchus:neceſſe eſt ſyllogiſmum eſſe.cum autē eſt ſyllogiſmus:non neceſſe eſt elenchū eſſe. 97, ❡Similiter autem ſi nihil poſitum ſit ſecundū reſponſionem vniuerſaliter,nā eadem erit definitio ſyllogiſmi & elenchi.

❡De fallacia ſcd̄m opinionem. Cap.XXI.

98 ACcidit autem qn̄q;[quemadmodum ī poſitione terminorum fallebamur] & ſecundum opinionem fieri fallaciā,vt ſi contingat idem pluribus principaliter ineſſe,& hoc quidem latere aliquem & putare nulli ineſſe,illud autem ſcire.vt inſit a b & c per ſe:& hęc oī d ſimiliter igitur b quidem putet omni,a ineſſe. & hoc d.c autem nulli a,& hoc omni,d eiuſdem ſecundum idem habebit diſciplinā & ignorātiam. ❡Rurſum ſi quis fallatur circa ea q̄ ſunt ex eadem coniugatione vt ſi a ineſt b,hoc autem c, & c d.opinetur autem a,ineſſe omni b, & rurſū nulli c.Simul enim ſciet & non opinabitur ineſſe,ergo nihil aliud exiſtimat ex ijs:q̄ ſcit,hoc nō opinari.ſcit enim aliquo modo quoniam a īeſt c,ꝑ b:velut in vniuerſali hoc qd̄ eſt particulare, quare quod aliquo modo ſcit,hoc omnino exiſtimat non opinari,quod eſt impoſſibile.

❡In eo autem quod prius dictum eſt ſi non ex eadem coniugatione ſit medium ſecundū vtrū

que quidem mediorum ambas propoſitiões nõ poſſibile eſt opinari.vt,a b quidem omni,c autem nulli;hęc autem vtraq;,omni d.accidit autem aut ſimpliciter,aut in aliquo contrariam ſumere primam propoſitionem,ſi enim cui b ieſt omni,a opinatur ineſſe,b autem d nouit:& quoniam a d nouit.quare ſi rurſum cui c nulli,putat a ineſſe:cui b alicui ineſt,huic non putat a ineſſe,ꝙ autem omni putat cui b,rurſum alicui nõ putare cui b:aut ſimpliciter aut in aliquo cõtrarium eſt,ſic ergo nõ contingit opinari.99.❡Secundum vtrũq; autem vnam aut ſecundum alterum vtraſq;:nihil prohibet,vt a,omni b,& b d & rurſum a,nulli c.Nam ſimilis huiuſmodi fallacia:veluti fallimur circa particularia. vt ſi a,oi b ineſt,b autem omni c,a omni c inerit,ſi ergo aliquis nouit quoniam a cui b:ineſt omni:nouit.& quoniam ei quod eſt c ſed nihil prohibet ignorare c quoniam eſt,vt ſi a quidam duo recti,in quo autem b triangulus,in quo vero c ſenſibilis triangulus opinabitur enim aliquis non eſſe c: ſciens quoniam omnis triãgulus habet duos rectos.q̃re ſimul ſciet & ignorabit idem˙.nã ſcire oẽm triangulum quoniam duob⁹ rectis,nõ ſimplex eſt:ſed hoc quidem vniuerſalem habet diſciplinam,illud vero,ſingularem.ſic ergo in vniuerſali nouit c quoniam duobus rectis:.n ſingulari autem non nouit.quare non habebit contrarias.100.❡Similiter autem eſt quæ in Menone eſt oratio:quoniam diſciplina eſt reminiſcentia.nunquã e.im accidit præſcire quod ſingu-

lare eſt:ſed ſimul inductione ſumere p̄ticulariū diſciplinā,velut recognoſcentes.Nā quædam ſcientes:ſtatim ſcimus,vt qm̄ duobus rectis, ſi ſcimus quoniꝑ triāgulus,ſimiliter aūt & in alijs. Ergo vniuerſali quidem ſpeculamur p̄ticularia: ꝓpria autē nō ſcimus,quare contingit & falli circa ea,verū nō cōtrarie:ſed habere quidē vniuerſalem,decipi autē p̄ticulari. Similiter autē in p̄dictis nō ei cōtraria q̄ eſt ſcd̄m medium,ei q̄ eſt ſecuudum ſyllogiſmum diſciplinę.nec q̄ eſt ſecundū vtrūq; mediorū opinatio.nihil em̄ ꝓhibet ſcientem & quoniā a,toti b ineſt & rurſum hoc,toti c,putare nō ineſſe c a,vt quoniā omnis mula ſterilis,& hæc mula,putare hanc habere in vtero.nō ei ſcit quoniā a,c qui nō cōſpicit ꝗ eſt ſcd̄m vtrunq;.Quare manifeſtum quoniā & ſi hoc quidē nouit,illud vero nō nouit:fallet:ꝗ habēt vniuerſales:ad p̄ticulares diſciplinas,nullum ei ſenſib liū cū extra ſenſum ſit: ſcimus nec ſi ſentientes fuerimus,ſcimus:niſi vt in vniuerſali & in eo quod habet ꝓpriā diſciplinā,ſed nō in eo qđ eſt in actu.Nā ſcire tripliciter dr̄:aut vt vniuerſali,aut vt ꝓpria,aut vt in actu, quare & decipi totidē modis,nihil ergo ꝓhibet & ſcire & deceptum eſſe circa idem: veruntn̄ nō contrariæ quod accidit & ei qui ſcd̄m vtranq; ſcit propoſitionū,& nō ꝯtractauit prius.nā opinans in vtero habere mulā nō habet ſecūdū actū diſciplinā,neq; ꝓpter opinionē fallaciā cōtrariā diſciplinæ.ſyllogiſmus ei eſt contraria fallacia in vniuerſali.101.¶Qui aūt opinatur ꝗ bonū eſſe

eſt malum eſſe:idem opinabitur bonum eſſe et malum. Sit enim bonũ eſſe in quo a, malũ autẽ eſſe in quo b. rurſum bonum eſſe in quo c. quoniam igitur idem opinatur & b & c: & eſſe c b opinabitur. & rurſum b eſſe a ſimiliter. quare & c a. nam quemadmodum ſi erat verum de quo c b, & de quo b a: & de quo c a verum erat. ſic & in opinatione. Similiter aũt & in eo quod eſt eſſe, nã cũ idem ſit c & b, & rurſum b & a: c, a idem erit. quare & opinatione ſimiliter. ergo hoc quidem neceſſarium ſi quis det primum, ſed fortaſſe illud falſum opinari aliquẽ qđ malũ eſſe eſſ bonũ eſſe, niſi ſcđm accidens, multipliciter ei poſſibile eſt hoc opinari. perſpiciendũ autẽ hoc melius.

¶De conuerſionibus terminorũ. Cap. XXII.

Quando vero cõuertũť extremitates: neceſſe ẽ & mediũ cõuerti ad vtrãq;. ſi enĩ 102
a d c p b eſt, ſi cõuertiť & ineſt cui a oĩ, c & b a cõuertiť, & ineſt cui a oĩ: b p medium c. & c b conuertitur p medium a. 103. ¶Et in nõ eſſe itidem. vt ſi b ineſt c. a vero nõ ineſt b: neq; a inerit c. Si ergo b cõuertať ad a: & c ad a cõuerteť, ſit eĩ b, nulli a inexiſtens, ergo neq; c, oĩ eĩ c, inerat b, & ſi b cõuertiť ad c: & a cõuerteť ad c. nam de quocunq; oĩno b: & c. Et ſic ad a cõuertitur & b cõuertetur ad a: cui eĩ b ineſt, & c: cui autem c: a nõ ineſt, & ſolũ hoc a cõcluſiõe incipit alia autẽ nõ ſimiliter: vt ĩ prædicatiuo ſyllogiſmo 104.

¶Rurſũ ſi a & b cõuertũť, et c et d ſĩľiter, oĩ aũt neceſſe eſt a aut c ineſſe: et b et d ſic ſe habebũt vt oĩ, alterũ inſit. quoniam enim cui a, b & cui c, d; om

ni autem a aut c, & non ſimul: manifeſtum quoniam & b aut d omni, & non ſimul vt ſi ingenitũ icorruptibile & icorruptibile igenitũ: neceſſe eſt q factũ eſt corruptibile, & corruptibile factũ eſſe. duo ei ſyllogiſmi cõſtituti ſunt.105. ¶ Ruſum ſi omni quidem, a vel b, & c vel d. ſimul autem non inſunt ſi conuertitur a & c: & b & d cõuertetur: nam ſi alicui non ineſt b. cui d: palam quoniam a ineſt. ſi autem a, & c conuertunt eni quare ſimul c & d, hoc autem impoſſibile.106. ¶ Quando autem a toti b c ineſt & d a nullo alio prædicatur, ineſt autem et b, omni c, neceſſe eſt a & b conuerti. quoniam eni de ſolis b c dicitur a, prædicatur autem b & idem de ſe & de c: manifeſtum quoniam de quibus a, & b dicetur omnibus, verũ & de a.107. ¶ Rurſum quando a & b, toti c inſunt: conuertitur autem c b: neceſſe eſt a, omni b ineſſe. quoniam enim omni c a: c autem b, eo quod conuertuntur: & a. oi b inerit.108. ¶ Quando autem duo fuerint oppoſita vt a magis eligendum ſit quam b, cũ ſint oppoſita, d quam c ſimiliter, ſi magis eligenda ſũt a c quam b d: a magis eligendum quam d. Similiter enim ſequendum a, & fugiẽdum b. oppoſita enim. & c ei quod eſt d nã & hæc opponuntur. ſi ergo a ei quod eſt d ſimiliter eligendum, & b ei quod eſt c fugiendum vtrumq; eni vtrique ſimilitet fngiendum eligendo, quare & hęc ambo a c, iis quę ſunt b d, quoniam autem magis non poſſibile ſimiliter. nam & b d ſimiliter erunt. Si autem d magis eligendum quam a, &

b q̃ c minus fugiendũ.nam quod minus eſt, minori opponitur.magis autem eligẽdum eſt maius bonum & minus malum:quam minus bonũ et maius:malum vniuerſum igitur b d magis eligendum quam a c nũc autem non eſt.ergo magis eligendum quã d:et c ergo minus fugiendũ quam b.Si ergo eligat omnis amans ſecundum amorem a ſic ſe habere vt concedere et non cõcedere in quo c,aut concedere in quo d et non tale eſſe vt cõcedere in quo b:manifeſtum quoniam a huiuſmodi eſſe,magis eligendum eſt q̃ concedere.ergo diligi quã conuentio magis eligendum ſecundum amorem.magis ergo amor eſt in amicitia quã conuenire:ſi autem maxime huius,et finis hęc.ereo cõuenire aut non eſt omnino,aut diligendi gratia nam et alię cõcupiſcẽtię et artes,ſic fiunt.Quomodo ergo ſe habent termini ſcd̃m cõuerſiones;et in eo quod magis fugiendũ vel magis eligẽdum ſit,manifeſtũ eſt.

¶De epagoge,id eſt inductione. Cap.XXIII.

Voniam autẽ nõ ſolũ dialectici et demõſtratiui ſyllogiſmi p pdictas ſiũt figuras, ſed et rhetorici,ſed et ſimpliciter qcũq; fides eſt,et ſcd̃m vnãquãq; artem,nũc erit dicẽdum. Omnia ei credim⁹ p ſyllogiſmũ aut ex inductione.ergo ſi inductio quidem eſt,et ex iductione ſyllogiſmus p alterã extremitatẽ medio ſyllogiſare.Vt ſi eorum quę ſunt a c medium ſit b:p c oſtendere a ineſſe b ſic enim facimus iductiones.vt ſi a longęuum,in quo autem b colleram non habere.in quo vero c ſingulare longæ

uum vt homo.equus et mulus,ergo toti b ineſt a:omne eñ quod ſine colera eſt:longęuum.ſed et b nõ habere coleram,omni ineſt c.ſi ergo cõ uertatur c ei quod eſt b et non tranſcendat me dium:neceſſe eſt a ineſſe b.oſtenſum eñ eſt pri us,qm̃ ſi duo aliqua eidem inſunt,et ad alterum eorum conuertatur extremum:qm̃ conuerſo et alterum inerit p̃dicatorum. Oportet autem intelligere c ex ſingularibus omnibus compoſitũ, nam inductio p omnia.110. ❡Syllogiſmus autẽ huiuſmodi eſt primę et immediate propoſitionis.quarum enim eſt medium: per medium eſt ſyllogiſmus:quarum vero non eſt per inductionem.111.Et quodam modo opponitur inductio ſyllogiſmo.nam hic quidem per medium,extremum de tertio oſtendit:illa autem per tertium, extremum de medio.112.❡Ergo natura quidẽ prior et notior p medium ſyllogiſmus:nobis autem manifeſtior qui eſt per inductionem,

❡De paradigmate,hoc eſt exemplo.
Cap.XXIIII.

113 EXemplum autẽ eſt qñ medio extremũ ineſſe oſtẽdit̃ per id quod eſt ſimile tertio oportet autem & medium tertio & primũ ſimili noti⁹ eſſe,ineſſe, Vt ſit a malum,b autem contra confines inferre bellum in quo autem c Athênienſes contra Thebanos,in quo autem d Thebanos contra Phocenſes.ſi ergo volumus oſtendere quoniam Thebanis pugnare malum eſt,ſumendum quoniam contra cõfines pugnare eſt malum,huius autem fides ex ſimilibus,vt

qm̃ Thebanis contra Phocéces.114. ¶Quoniã ergo contra confines malum, cõtra Thebanos autem contra confines eſt:manifeſtum quoniã contra Thebanos pugnare malum.quoniam er go b,c & d ineſt:manifeſtum.vtrũq; enim eſt cõ tra confines inferre bellũ,& quoniam a,d. The banis enim non fuit vtile contra Phocenſes bel lum.Quoniam autem a ineſt b,per d oſtendet. eodem autem modo et ſi per plura ſimilia fides fiat.medii ad extremum 115. ¶Manifeſtum er go quoniam exemplum eſt neq; vt totũ ad par tem,neq; vt pars ad totum:ſed vt pars ad partẽ quando ambo quidem inſunt ſub eodem,notũ autem alterum 116. ¶Et differt ab inductione. quoniam hęc qd em ex omnibꝰ indiuiduis oſtẽ debat ineſſe extremum medio,et ad extremum non copulabat ſyllogiſmum:hoc autẽ et copu lat,& non ex omnibus oſtendit.

¶De apapoge,deductioneq;. Cap.XXV.

Eductio autem qñ medio quidẽ primũ palam eſt ineſſe:poſtremo autẽ mediũ dubium quidem.ſimiliter autem credi bile aut magis cõcluſiõe.118. ¶Amplius ſi pau ciora ſunt media poſtremo & medio,oĩno enim propinquius eſſe accidit ſciẽtię.119. ¶Vt ſi a do cibile.in quo b diſciplina,c iuſtitia.ergo diſcipli na qm̃ docibilis:manifeſtũ.iuſtitia autem ſi di ſciplina,dubiũ,ſi igitur ſimiliter aut magis cre dibile ſit b c quã a c:deductio eſt ꝓpinquiꝰ oĩ ſcientię:p quod aſſumpſerint a.c diſciplinã priꝰ non habentes.Aut rurſũ ſi pauciora media ſint 117

b c nã et ſic ꝓpinquius eſt ſciẽtiæ,vt ſi d ſit quadrangulare,in quo autem e rectilineum, in quo f circulus,ſi ergo eius quod eſt e f vnum ſolum ſit medium per lunares figuras æqualem fieri rectilineo circulum: propinquius erit ſcientiæ. Quando aũt neq; credibiliꝰ ẽ b c q̃ a c,neq; pauca media:nõ dico deductionẽ:neq;qñ imediata eſt b c.diſciplina enim quod eiuſmodi eſt.

¶De inſtantia quam enſtaſin dicunt.

Cap.XXVI.

120 INſtantia aũt eſt ꝓpoſitio ꝓpoſitioni contraria.1 1.¶Differt autem a ꝓpoſitione quoniam contingit quidem inſtantiam eſſe in parte:propoſitionem vero aut omnino non contigit,aut nõ ivniuerſalibus ſyllogiſmis.1 2.¶Fertur autem inſtantia duobus modis,& p duas figuras.duobꝰ modis quidem quoniam aut vniuerſalis,aut particularis omnis inſtantia.per duas autem figuras:qm̃ oppoſitæ feruntur propoſitioni. oppoſita autẽ in prima & tertia figura pficiuntur ſolis.nam qñ poſtulatur omni ineſſe;inſtamus quoniam nulli,aut quoniam alicui non ineſt.horum autem nulli quidem ex prima figura.alicui autem non ex poſtrema.Vt ſit a vnam eſſe diſciplinam ,in quo b contraria.proponit ergo vnã eſſe cõtrariorum diſciplinam:aut quoniã omnino nõ eſt eadem oppoſitorum inſtant.Contraria autẽ oppoſita q̃re fit prima figura.Aut qm̃ noti & ignoti nõ vna.hæc aũt tertia,nã ſcdm̃ tertiã notũ & ignotũ cõtraria qdem eſſe;verũ vnã autem eſſe

eorum diſciplinam:falſum. Rurſum i priuatiua ꝓpoſitione ſimiliter.cũ poſtulat ei non eſſe contrariorũ vnã diſciplinã:aut quoniã omni im oppoſitorum aut qm̃ cõtrariorum aliquorum eſt eadem diſciplina,dicimus.vt ſani & ægri,ergo omnium quidem ex prima:aliquorum vero ex tertia figura.153.❡Simpliciter autẽ in omnibus vniuerſaliter quidem inſtantibus:neceſſe eſt ad id quod vniuerſale eſt ꝓpoſitio contradictionẽ dicere,vt ſi non vnã exiſtimet contrariorũ oĩm: dicere oppoſitorum vnam.ſic autem neceſſe ẽ primam eſſe figuram,mediũ ei ſit vniuerſale ad hoc qđ ex principio.quod aũt ad hoc in pte eſt vniuerſale:dicit ꝓpõ.vt noti & ignoti nõ eãdẽ. nã cõtraria vniuerſale ad hęc:& ſit tertia figura medium ei in parte ſumptũ. vt notũ & ignotũ. nã ex quibus eſt ſyllogiſare cõtrariũ:ex ijs & inſtantias conamur dicere.quare & ex his ſolis figuris ferimus,nã in his ſolis:oppoſiti ſyllogiſmi p mediã ei figurã nõ fuit affirmare. Ampli⁹ aũt & ſi ſit oratione indiget plurima:q̃ eſt p mediã figurã,vt ſi nõ cõcedãt a ineſſe b,eo ꝙ non ſequtur hoc c,hoc ei p alias propoſitiões manifeſtũ. non oportet autem inſtantiam conuerti ad alia ſed ſtatim manifeſtã habere alterã ꝓpoſitionẽ.

124 ❡Quapropter & ſignum:ex ſola hac figura nõ eſt. Perſpiciendũ a t & de alijs inſtantijs. vt de ijs q̃ ſunt ex cõtrario & ſimili,& ſcđm opinionem:& ſi particularem ex prima vel priuatiuam ex media poſſibile eſt ſumere.

❡De eicote hoc eſt conſentaneo ſigno,indicio

& enthymemate. Cap. XXVII.

125 Eicos autem & ſignũ non idem eſt:ſed eicos quidem eſt propoſitio probabilis qđ enim vt in pluribus ſciunt ſic factum vel non factum. aut eſſe vel non eſſe: hoc eſt eicos. vt odire inuidentes, vel diligere amãtes. Signũ autem vult eſſe ꝓpoſitio demonſtratiua, vel neceſſaria, vel ꝓbabilis. nam quo exiſtente eſt, vel quo facto prius vel poſterius res, ſignum eſt vel fuiſſe vel eſſe. 126. ¶ Enthymema ergo eſt ſyllogiſmus imperfectus ex eicotibus & ſignis. 127. ¶ Accipitur autem ſignum tripliciter quoties & medium in figuris: aut enim vt in prima, aut vt ĩ media, aut vt in tertia. Vt oñdere qđẽ pariẽtem eſſe, eo ꝙ lac habeat: ex prima figura, medium enim lac habere in quo a, parere b, lac habere mulier in quo c. quoniã autẽ ſapientes ſtudioſi. nam Pittacus eſt ſtudioſus: p poſtremam in quo a ſtudioſum, in quo b ſapientes. in quo c Pittacus. verum igitur a & b, de c ꝑdicari, ſed hoc quidem non dicunt quia notum ſit: illud vero ſumunt. Peperiſſe aũt qm̃ pallida: p mediam figuram vult eſſe, qm̃ ei ſequitur parientes pallor ſeqr̃ aũr & hãc: oſtẽſum eſſe arbitrãr qm̃ peperit. pallor in quo a, parere in quo b, mulier in quo c. Ergo ſi vna quidẽ dicatur ꝓpoſitio: ſignũ fit ſolũ. ſi aũt & altera ſumir̃: ſyllogiſmus. vt Pittacus liberalis. nam ambitioſi liberales. Pittac⁹ autem ambitioſus. aut rurſus quoniã ſapientes boni Pittacus autem bonus, ſed & ſapiẽs. ſic ergo fiunt ſyllogiſmi. 128. ¶ Verum quidem per

primam figuram inſolubilis, ſi verus ſit.vniuerſalis enim eſt, qui autem per poſtremã:eſt ſolubilis &ſi vera ſit concluſio.eo ꝙ non vniuerſalis eſt,in tertia,nec ad rem ſyllogiſmus.non eñ ſi Pittacus eſt ſtudioſus propter hoc & alios neceſſe eſt eſſe ſapientes. Qui vero per mediã figuram eſt: ſemper & omnino ſolubilis,nunq̃ ei ſyllogiſmus fit:ſic ſe habentibus terminis,nõ ei ſi q̃ peperit pallida:pallida autẽ & hęc,neceſſe ẽ parere hanc,ergo verum eſt quidem in omnib⁹ figuris:differentias autem habẽt iã dictas.129.

¶An igitur ſic diuidendum ſignum?horum autem medium indicium ſumendum.nam indiciũ dicunt eſſe quod ſcire facit:tale autem maxime medium.an vero quæ quidem ab extremitatibus ſigna dicenda,quæ autem ex medio indicium?probabiliſſimũ enim et maxime verum ẽ: quod eſt per primam figuram.

¶De ſyllogiſmo phyſiognomico.

Cap. XXVIII

NAturas autem cognoſcere poſſibile eſt,ſi quis concedat ſimul tranſmutare corpus & animam:q̃cunq; ſunt naturales paſſiones:diſcens ei aliquis fortaſſe muſicã, trãſmutauit ſcd̃m quid animã:ſed nõ earũ q̃ natura nobis inſunt,hęc eſt paſſio.ſed vt ire & cõcupiſcẽtię & naturaliũ motionũ.131 ¶Si igr̃ & hoc det & vnũ vnius ſignũ eſſe,& poſſumus ſumere ꝓpriã vniuſcuiuſq; generis paſſionẽ & ſignũ:poterimus naturas cognoſcere. Si ei eſt ꝓprie alicui generi indiuiduo inexiſtens paſſio,vt ſi leo, 130

nibus fortitudo,neceſſe eſt& ſignũ eſſe aliquod cõpati ei ſibi inuicẽ poſitũ eſt & ſit hoc magnas ſũmitates habere, ꝙ & alij generibus non totis contingit.nã ſignũ ſic proprium eſt, quoniã totius generis propria paſſio eſt & non ſolius ꝓprium:ſicut ſolemus dicere.erit ergo & ĩ alio genere hoc:& erit fortis homo,& aliqđ aliud animal.habebit ergo ſignum.vnum eni vnius erat.
132.¶Si ergo hæc ſũt:poterimus talia ſigna colligere in ijs animalibus,q̃ ſolum vnã paſſionem habent aliquã ꝓpriam.vnaquęq; autem habet ſignum.& quoniã vnũ habere neceſſe eſt. poterimus naturas cognoſcere.133.¶Si vero duo habet ꝓpria totũ genus,vt leo forte & cõmunicatiuum:quo modo cognoſcemus vtrũ vtrius ſit ſignum,eorũ ſignorum quæ proprie ſequunt?
134.¶An ſi & alij alicui non toti ambo & in quibus non totis vtrũq;.quãdo hoc quidem habet illud autem non,? nã ſi fortis quidem, liberalis autem non,habet autem duorum hoc palã quoniã & ĩ leone hoc ſignũ fortitudinis. 35.¶Eſt vero naturas cognoſcere in prima qdem figura eo ꝙ medium priori extremitati cõuertitur,tertiam autem tranſcendit & non conuertitur, vt ſit fortitudo a,ſũmitates magnas habere in quo b,c,aũt leo:ergo cui c,b omni ſed & alijs.cui autem b,a omni & non pluribus ſed cõuertitur.ſi autem non:non erit vnum,vnius ſignum.

¶Secundi Libri priorum analyticorum Ariſtotelis Finis.